

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
156. (1476.) szám

Az ünnepi munkaszünet miatt
következő lapszámunk augusztus 16-án,
kedden jelenik meg.

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2855 ▲
1 amerikai dollár	3,0177 ▲
100 magyar forint	1,5539 ▼

▶ Aktuális 2**Ütközetre is felkészül a brit rendőrség**

David Cameron kormányfő a brit parlament tegnapi rendkívüli ülésén közölte: a hétfvégén is marad a megerősített rendőri jelenlét az utcákon, és ha szükséges, vízágyúkat és gumilövedékeket is bevethetnek. Eddig több mint 1200 embert vettek őrizetbe a zavargásokkal kapcsolatban.

▶ Kultúra 6**Sokszínű magyar napok**

A tavalyinál telítettebb, sokszínűbb programokat kínál a második alkalommal megrendezésre kerülő Kolozsvári Magyar Napok. A vasárnapi nulladik nappal induló rendezvény idén nyolc napig várja a Kolozsváron és a környéken élő, szórakozni vágyó magyarokat.

▶ Társadalom 7**Sorozatban gyártják a hamis diplomákat**

Ezerkétszáz euróért lehet hamis érettségi oklevelet vásárolni a *Médiafax* szerint. A hírügynökség tegnap arról számolt be, hogy újsághirdetés útján kínálnak eladásra olyan dokumentumot a hamisítók, amelyen a sikeres vizsgaeredmények állítólag a Nemzeti Nyomdából lopott, megfelelő biztonsági jeleket tartalmazó papíron szerepelnek.

▶ Vezércikk 3**Ki veszi be Kolozsvárt?**

Kolozsvár szimbolikus visszahódításának nem csak a demokrata liberálisoknak szóló politikai hadüzenet az egyetlen eszköze. Az ellenoffenzívában az RMDSZ-nek van egy másik partnere, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Kolozs megyei szervezete, és egy másik fegyvere, a magyar összefogás. ▶

Cseke Péter Tamás

Újabb két év koplalás

Kiszivárgott a 2014-ig szóló költségvetési stratégia: sem bér-, sem nyugdíjmelés

A költségvetési és adóstratégiát a szerdai kormányülésen véglegesítették, a tervezetet a parlamentnek is el kell fogadnia

Rossz hír a közalkalmazottaknak és nyugdíjasoknak: a kormány 2014-ig szóló költségvetési stratégiája szerint továbbra sem utalhatnak ki étkezési jegyeket, a közintézmények nem alkalmazhatnak új munkaerőt, a nyugdíjak egy részét pedig befagyasztják. Lakatos Péter képviselő tájékoztatása szerint a dokumentum kidolgozása az Európai Unió elvárása volt, és a parlamentnek is meg kell még vitatnia. Rossz hírt kaptak tegnap azok is, akik svájci frankban vettek fel banki hitelt: a hivatalos árfolyamon újabb történelmi csúcsot döntött meg az „alpesi valuta”, értéke elérte 4,08 lejt. **2. és 3. oldal ▶**

A várból védtek a magyar orvosit

ÚMSZ

▶ A városközpont helyett a vártemplomba szorulva tüntettek tegnap Marosvásárhelyen a magyar nyelvű orvosképzésért mind-

azok, akik csatlakoztak a Romániai Magyar Orvos és Gyógyszerész Képzésért Egyesület és a Bolyai Kezdeményező Bizottság felhívásához. A demonstráción a Marosvásárhelyi Orvosi és

Gyógyszerészeti Egyetem oktatói csupán magánemberként jelentek meg. A vártemplom megtelt érdeklődőkkel, bár a szervezők is, a jelenlevők is sokkal több résztvevőre számítottak. **7. oldal ▶**

„Egyenlőséget a MOGYE-n” – hirdették a marosvásárhelyi vártemplomban tartott rendezvényen

Fotó: Antal Erika

Ráduly már biztos jelölt

Farkas István

▶ A háromszékiekkel ellentétben kívánnak az RMDSZ Hargita megyei területi és városi szervezetei polgármesterjelöltjeik megnevezésével. Mint korábban beszámoltunk róla, Kovászna megye három városában már ismert a jelölt neve, ám a szomszédos székely megyében csak a csík-szeredai Ráduly Róbert Kálmán indítása tűnik biztosnak. „Rádulynak tudomásom szerint nem lesz ellenjelöltje, és én teljes mértékben támogatom az indulását” – jelentette ki tegnap lapunknak Borboly Csaba, a Csík Területi RMDSZ-szervezet elnöke. Tájékoztatása szerint a megyében vegyes rendszert dolgoztak ki a polgármesterjelöltek nevesítésére. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Véget ért az eperidény?

Az Európai Bizottság tegnap engedélyezte Madridnak, hogy ideiglenesen korlátozhassa a román munkások hozzáférést a spanyol munkaerőpiachoz. A dél-európai országban bevezetett szigorítás 2012. december 31-éig lesz érvényben. A korlátozások minden szektorra és régióra vonatkoznak, de nem érintik a jelenleg már Spanyolországban dolgozó román munkások helyzetét. A Spanyolországban élő románok 30 százaléka munkanélküli.

Pórol járt gyorshajtók

Tizenkilenc külföldi gyorshajtót sújtottak helyszíni bírsággal a rendőrök tegnap a magyarországi M5-ös autópálya kecskeméti szakaszán tartott közúti sebességmérő akció során. Német, szerb, osztrák, román, szlovák és montenegrói állampolgárok voltak az érintettek. A szabálytalankodókkal szemben többnyire 30–30 ezer forintos helyszíni bírságot róttak ki. A nap „rekordere” óránként 195 kilométeres sebességgel száguldott a bemérés pillanatában, ami 60 ezer forintjába került a sofőrnek.

Követség-foglalás Stockholmban

Tüntető foglalták el tegnap a líbiai nagykövetséget Svédország fővárosában. Egy szemtanú elmondása szerint „teljes a zűrzavar” az épületben, a tüntetők kiabálnak, Moammer el-Kadhafi líbiai vezető képeit és könyveket dobálnak ki az ablakokon. A rendőrök a riasztó jelzésére érkeztek a helyszínre. A betöréskor a nagykövetség személyzete nem tartózkodott az épületben, és senki sem sérült meg – közölte a rendőrség. Az idén már harmadszor rohamozták meg tüntetők Líbia stockholmi nagykövetségét.

Megölték a helikopter lelövőjét

Az Afganisztánban állomásozó amerikai erők parancsnokának közlése szerint megölték azt a tálibot, aki szombaton lelőtt egy amerikai helikoptert, és ezzel harmincegy amerikai és hét afgán katona halálát okozta. A tálibok cáfolták a hírt.

Prohorov kormányfő lenne

Mihail Prohorov orosz milliárdos (*képeinken*), aki nemrég a Jobboldali Ügy (más fordításban: Igaz Ügy) párt élére állt, tegnap újra leszögezte, hogy kész vállalni a miniszterelnöki posztot, de hozzátette:

olyan programokkal, amelyekben nem hisz, nem lehet kormányfő. Moszkvában tartott sajtóértekezletén Prohorov kifejtette: pártja programját hamarosan hozzáférhetővé teszi az interneten, és „ha sokan támogatják, köztük az az ember is, akit elnökké választanak tavasszal, akkor meg lehet vizsgálni a lehetőséget”, hogy kormányfő legyen.

Szerencsés kimenetelű túszió

Véres véget ért tegnap Tallinnban, az észti védelmi minisztérium épületében lezajlott túszió. A tettes önmaga ellen fordította fegyverét, a fogva tartottak sértetlenül kiszabadultak. Két túszt különleges rendőri egység szabadított ki. Az elkövető tettené oká egyelőre ismeretlen. Az illető oroszul beszélt, és egyes információk szerint korábban az észti fegyveres erők tagja volt. Az értesítéseket hivatalos részről nem erősítették meg.

Látszik az alagút vége?

Mérsékelné valutája erősödését a Svájci Nemzeti Bank

Hírösszefoglaló

Bern nem zárja ki a közvetlen beavatkozást sem a frank árfolyamába. A Svájci Nemzeti Bank (SNB) számos olyan intézkedést mérlegel, amely hozzájárulhat a frank erősödésének megállításához, és elképzelhetők az olyan lépések is, amelyek közvetlenül befolyásolják a frank árfolyamát – mondta Thomas Jordan, az SNB monetáris tanácsának tagja a svájci Tages Anzeiger tegnapi számának adott interjújában. Az alpesi fizetőeszköz erősödésének gyengítése érdekében a svájci jegybank az elmúlt másfél hétben számos intézkedést jelentett be, így csökkentette irányadó kamat-célját, növelte a piaci likviditást, illetve – kereskedők szerint – egyes esetekben közvetlen devizapiaci intervenciót hajtott végre.

Piaci információk szerint egyébként hamarosan bejelentik, hogy a hongkongi árfolyamrendszerhez hasonló sávot hoznak létre, hogy az SNB és az Európai Központi Bank) ECB ezen belül tartaná a svájci frank euróárfolyamát. A svájci frank erősödésének lendülete amúgy is kifüladt, így az eddigi emelkedés könnyedén át tudott fordulni esésbe. Az eddig megállíthatatlannak tetsző svájci frank-erősödés intenzív esésbe fordult. Tegnap délután háromnegyed négyig már az 1,08-as árfolyamot is elérte, ami csaknem 5 százalékos frankgyengülés. Ilyenre mostanában nem volt példa.

Közben az amerikai munkanélküliségi adatok kedvező alakulására a fontosabb amerikai részvények növekedésnek indultak, ez magával húzta a világ legtöbb tőzszeindexét – írta teg-

Budapest mellé költöztetnék a bedőlő magyar svájcifrank-hitelesek

„Óslakosok” Ócsán. A legtöbben az infrastruktúra javulását remélik a szociális lakótelep megépítésétől

Magyarországon súlyos válságot okozott a magán-szférában a svájci bank erősödése: a korábbi 160-180 forintos árfolyammal fölvevett jelzálog-alapú kölcsönök olyannyira megnövekedtek, hogy a családok nagy része fizetésképtelenné vált. A helyzet egyébként a bankokra nézve is veszéllyel járhat, hiszen kérdéses, hogy ennyire tömegesen miképpen tudják követeléseiket behajtani. Ekkora mennyiségben ugyanis a jelzáloggal megterhelt ingatlanok piac-, illetve forgalomképtelenné válnak, hiszen az értékük zuhanásszerűen leesik, és gyakorlatilag a kereslet is megszűnik irántuk. A magyarországi bankok nem tettek olyan azonnali lépéseket, mint az OTP Bank Románia, hanem a kormányra mutogatnak. Igaz, gyakorlatilag a pénz kihelyezésekor alig vállaltak kockázatot: a svájci frankban nyújtott

kölcsönt forintban fizették ki, a frankot pedig azonnal beváltották a Magyar Nemzeti Banknál, tehát fordított előjelű árfolyammozgás esetén is a pénzüknél maradtak volna. Június végén 1 225 419 jelzálog-fedezett lakossági szerződés volt, és egy negyedükénél már mutatkozik valamilyen késedelmességi probléma, több mint egytizedükénél pedig 90 napon túli az elmaradás. A magyar kormány szociális családiház-építési programot tervez, amelynek első üteme helyszínként a Pest megyei Ócsát javasolja a belügyminisztérium. Budapest és Pest megye ugyanis az egyik leginkább érintett terület, a több százezer bajba jutott ember közül arányaiban ott élnek a legtöbben. Az előkészítés jelenleg is zajlik. A fizetésképtelen lakáshitelek Budapestről a házakban bérlőként lakhatnak majd.

nap a Reuters. A dollár és az euró több mint 4 százalékos erősödött a svájci frankhoz viszonyítva, és ez térségünk valutáit is

felé rántotta. Az európai részvények szintén magukhoz tértek, miután bejelentették, hogy Nicolas Sarkozy francia el-

nök a jövő hét keddjén találkozik Angela Merkel német kancellárral, hogy megbeszéljék az eurózóna gondjait. ◀

Anyahajós aggodalmak

Gy. Z.

Aggódva figyelte az Egyesült Államok az első kínai repülőgépközlekedő szerdai próbaútját. Washington felvilágosítást kért Pekingtől a fegyverkezési célokról. „A tájékoztatás minden formáját örömmel fogadjuk; magyarázatot szeretnénk kapni, hogy miért van egyáltalán szükség ilyen fejlesztésekre” – jelentette ki az amerikai külügyminisztérium egyik szóvivője.

Az Egyesült Államok úgy véli, hogy Kína fegyverkezési programja kevésbé átlátszó, mint más országoké. Peking kevesebb adatot tesz ugyanis közzé fegyverkezési terveiről és katonai költségve-

téséről, mint például Washington. „Szívesen ápolnánk nyílt, átlátható kapcsolatot katonai téren” – tette hozzá a szóvivő.

Kína első repülőgépközlekedő szerdán futott ki az északi ország-részben található Dalian hajógyárából. A hajótestet – motor és elektromos felszerelés nélkül – 1998-ban Ukrajna adta el. Peking mindaddig semmilyen adatot nem hozott az anyahajóval kapcsolatban nyilvánosságra.

Az ország szomszédjai és az Egyesült Államok azért aggódnak, mert Peking a Keleti- és a Dél-Kínai-tengeren egyes részekre tulajdonjogokat formál – csakúgy, mint más ázsiai országok is. ◀

A hajótest ukrán, a felszerelés kínai. Peking fegyverkezése aggodalmat kelt

Londoni vízágyú-készenlét

Hírösszefoglaló

David Cameron kormányfő a brit parlament általa kezdeményezett tegnapi rendkívüli ülésén közölte: a hétvégén is marad a megerősített rendőri jelenlét az utcákon, és ha szükséges, vízágyúkat és gumilövedékeket is bevethetnek a rendbontók ellen. A kormányfő elmondta: folytatódna az őrizetbe vételek – ígérte a miniszterelnök, hozzátéve: a felelősök nem bújhatnak el a törvény elől, a bíróságok továbbra is éjjelnappal működnek, hogy eljárjanak az őrizetbe vettek ügyében.

„Bizonyítékok vannak arra, hogy bandák állnak a fosztogatások mögött” – közölte Cameron, aki elismerte: a rendbontás első napjaiban túl kevés rendőr volt szolgálatban, és az általuk alkalmazott taktika nem volt hatékony. Az egyszerre több helyen folyó fosztogatások újfajta kihívás elé állították a rendőrséget – vélte. A tűzoltókat ugyanakkor dicsérettel illette, szerinte profeszszionálisan látták el a feladataikat. A miniszterelnök elmondta: a hadsereg bevetése csak legvégső esetben kerülhet szóba. Ed Miliband munkáspárti vezető szerint mindenképpen meg kell vizsgálni az okokat, amelyek a zavargásokhoz vezettek. Ha

helyreáll a rend, az ország nem engedheti meg magának, hogy elfelejtse a történeteket – tette hozzá. A zavargásokról az alsóházzal egy időben a felsőház is tanácskozott, ahol Rowan Williams canterburyi érsek kijelentette: a „remény és a bizalom” elvesztése a legsúlyosabb hosszú távú következménye a történeteknek. Boris Johnson londoni polgármester Cameronnal ellentétben dicsérte a rendőrséget a kormányzati és rendőrségi vezetők tegnapi reggeli válságtanákozlása után, mint mondta, „nagyszerű munkát” végeztek.

Eddig több mint 1200 embert vettek őrizetbe a zavargásokkal kapcsolatban Angliában. A közvéleményt felháborítja, hogy több esetben korántsem szegény, nincstelen fiatalokról van szó. A britek értetlenül állnak az előtt, hogy az elmúlt napok zavargásai miatt őrizetbe vettek között vízi mentő, postás, fodrász, tanár, szakács és 11 éves gyerekek is vannak, vagyis nem feltétlenül csak állástalan, szegény, külvárosi fiatalok fosztogattak több brit város utcáin. A sajtó gyakran idézi annak a tanársegédnek az esetét, aki a dél-londoni Croydonban fosztott ki egy elektronikai üzletet. Alexis Bailey ráadásul problémás gyerekekkel foglalkozik. ◀

Újabb két év koplalás

Cs. P. T.

Az év elteltével újabb két szűk esztendő vár a romániai közalkalmazottakra és nyugdíjasokra: a kormány 2014-ig szóló költségvetési és -adóstratégiája szerint továbbra sem utalhatnak ki étkezési jegyeket, a közintézmények nem alkalmazhatnak új munkaerőt, a nyugdíjak egy részét pedig befagyasztják. A hírügynökségek által tegnap kiszivárogtatott dokumentumot szerdai ülésén véglegesítette a Boc-kabinet.

E szerint sem ajándék-, sem üdülési utalvány nem jár további két évig a közalkalmazottaknak, akik 2014-ig prémiumot sem kaphatnak. A közintézmények hét megüresedett állás közül csak egyet tölthetnek be új emberrel, ugyanakkor továbbra sem vásárolhatnak gépkocsikat, bútorokat és irodai felszerelést.

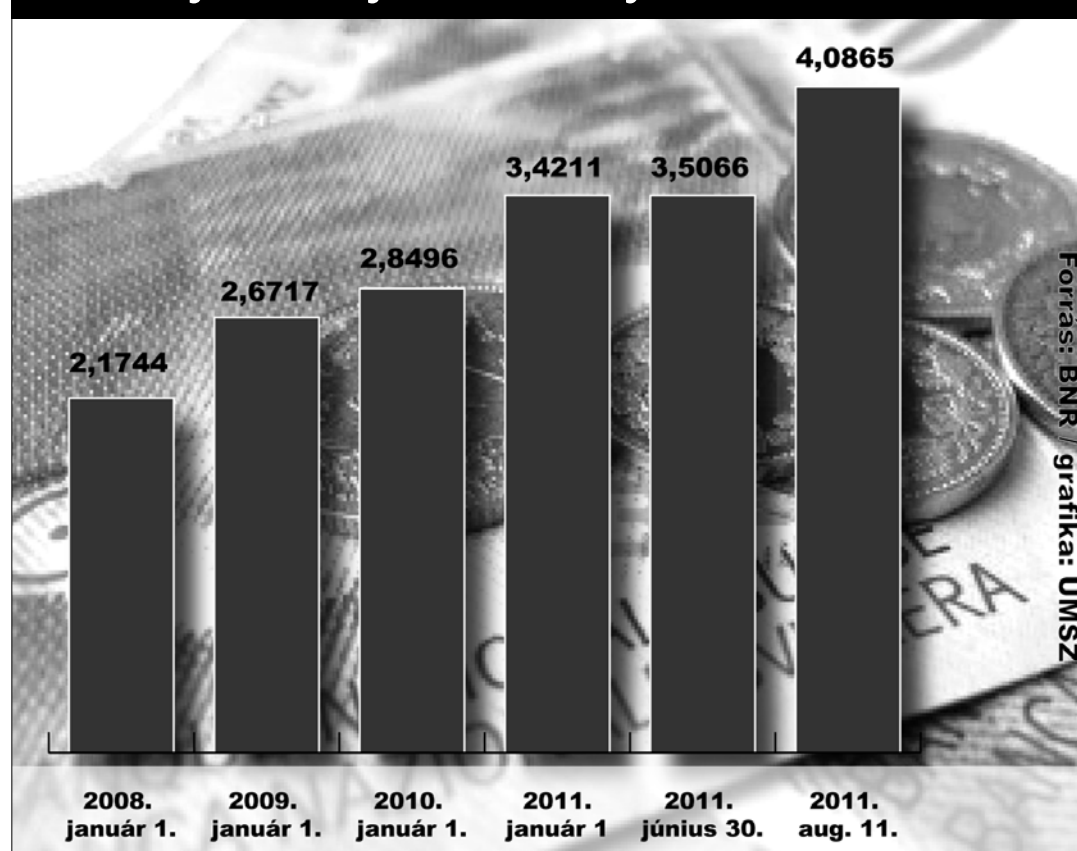
A stratégia szerint a közszférára érvényes 1-es bérrácsosító értéke 2012-ben a 600 lejes szinten marad. Nem menekülnek a nyugdíjasok sem. A kormány 2014-re halasztaná a nyugdíjtörvény két előírásának alkalmazását. Így elmarad a juttatások 2013-ra tervezett emelése, 2012. január 1-jétől pedig mégsem nő 25 százalékkal a 2001 áprilisától nehéz munkakörülmények között dolgozó személyek havi pontozása. A kormány indoklása szerint ezek a nyugdíjemelések évente 865 millió lejes pluszterhet jelentenek a költségvetésnek.

Rosszul járnak a pedagógusok is, mert 2014-ig tolja ki a költségvetési stratégia az új tanügyi törvénynek azt az előírását, miszerint az oktatás a bruttó hazai termék (GDP) legalább 6 százalékát kapja az állami költségvetésből. A Boc-kabinet azt állítja, a halasztás 46 milliárd lej megtakarítását jelenti a következő két évben.

Lakatos Péter képviselő, a pénzügyi szakbizottság tagja lapunknak elmondta, a költségvetési stratégia kidolgozása európai

Ismét rekordot döntött a svájci frank, szárnyal az euró

A lej és a svájci frank árfolyamának alakulása

Ismét mínuszban zárt a bukaresti tőzsde, és újabb történelmi csúcsot döntött meg tegnap a svájci frank a Román Nemzeti Bank árfolyamán: az „alpesi valuta” 4,08 lejt ért. Magasba szökött az euró árfolyama is, értéke tegnap elérte 4,28 lejt. A svájci frank három év alatt 85 százalékkal erősödött a lejhez képest, ami kellemetlenül érinti azt a mintegy 50 ezer román állampolgárt, aki ebben a pénznem-

ben vett fel banki hitelt. Mint korábban beszámoltunk róla, a svájci frank árfolyamának erősödésére válaszul az OTP Bank Románia lehetőséget nyújt ügyfeleinek arra, hogy a korábban felvett frankhitelek törlesztését két évig felfüggeszék, és csak a kamatokat fizessék ki. Egy másik opció a kamattörlesztés egyszázalékos csökkentése, amelyet hat hónapig vehetnek igénybe a kliensek.

uniós elvárás. „Tartalmazza a költségvetési felelősségvállalás törvénye, más országok is, például Magyarország is elfogadta már” – magyarázta. Tájékoztatása szerint a stratégiát ősszel a parlamentnek is meg kell vitatnia. Kérdésünkre elismerte, ha jövőre kormányváltás lesz, a dokumentumokba foglaltak még változhatnak. „A cél, hogy ne módosuljon a költségvetési stratégia, ám ettől

még keresztülhúzhatja a következő kormány. Uniós elvárás volt a költségvetési felelősségvállalás törvénye is, amit elfogadott a parlament, a kormány azonban mégsem tartotta be” – mondta az RMDSZ-es politikus.

Lakatos hangsúlyozta, a stratégia megszorításai jelenleg is érvényben vannak. „Most sincsenek ebédjegyek és csak hét elbocsátott alkalmazott után lehet fel-

venni valakit. Most az történt, hogy mindezeket a megszorításokat 2014-ig meghosszabbítják” – tette hozzá.

Elenea Udrea fejlesztési miniszter szerint Románia gazdasági helyzete nem teszi lehetővé a bérek és nyugdíjak növelését. „Nézzetek körül, mi történik Európában. A költségvetési stratégia kidolgozásakor mértéktartásra törekedtünk” – mondta a politikus. ◀

Ráduly Róbert már biztos jelölt

Folytatás az 1. oldalról

Borboly elmondta, az Erdélyi Konzultáció nevű felmérés eredményeinek figyelembevételével valamennyi RMDSZ-szervezet megtervezi a maga stratégiáját. „Aki akarja, az Erdélyi Konzultáció eredményeire támaszkodik, ahol nem tudnak meggyezni, ott tartanak előválasztásokat, vagy pedig megrendelnek egy másik felmérést” – mondta a Hargita Megyei Tanács elnöke. Hozzátette, szeptemberben egységesítik az Erdélyi Konzultáció eredményeit, a végleges jelöltlista pedig október-november körül állhat össze. Ráduly Róbert Kálmán egyébként már tavaly jelezte, hogy újabb mandátumot is megpályázza. „Jelölésének részletei a városi szervezetre tartoznak” – magyarázta Borboly Csaba.

A Gyergyó Területi RMDSZ-szervezet ügyvezető elnökétől nem sikerült neveteket megtudnunk. Szabó Rudolf szerint „még pletykaszinten sem lehet tudni semmit”, mivel a Magyar Polgári

Párthoz tartozó polgármester vezette Gyergyószentmiklóson a hivatal emberei nem igazán bíznak egymásban. „En teljesen megértem egyébként, hogy miért nem sietnek bejelenteni az egyes jelöltek az indulási szándékukat – magyarázta lapunknak Szabó. – Minél előbb nyilvános, hogy valaki indulna a polgármesteri székért, annál előbb el lehet kezdeni egy lejáratási kampányt.” A területi ügyvezető elnök tájékoztatása szerint Gyergyószentmiklóson ma tartanak területi gyűlést, amelyen Bende Sándor területi elnök a polgármester-választások előkészületeiről is fog beszélni. Elárkózott a nevesítéstől az udvarhelyszéki Területi RMDSZ ügyvezető elnöke is. Sándor Kálmán lapunk megkeresésére csak annyit mondott, tudomása szerint „a jelenlegi RMDSZ-es polgármesterek többsége 2012-ben is szándékozik indulni.” Mint ismert, Székelyudvarhelyen az RMDSZ-es Bunta Levente a polgármester.

A háromszéki RMDSZ elnökének korábbi beszámolója sze-

rint Sepsiszentgyörgyön Antal Árpád jelenlegi polgármestert, Kovásznán Lőrincz Zsigmond jelenlegi polgármestert, Kézdivá-

Ráduly Róbert

Fotó: Tofán Levente

sárhelyen pedig Bokor Tibor szenátort indítják a városvezetői tisztségért a helyhatósági választásokon – mondta lapunknak tegnap Tamás Sándor, a szervezet elnöke. Tamás Sándor kifejtette: a jövő évi önkormányzati választások előtt nem szerveznek előválasztásokat, hanem reprezentatív közvélemény-kutatások révén választják ki jelöltjeiket. „Míg csak az RMDSZ indult a választásokon, szerveztünk belső megmérettetést, de jövőre három magyar politikai szervezet verseng egymással, ezért nem tartjuk időszerűnek ezt a módszert” – fejtette ki a politikus. Tájékoztatása szerint a feladattal egy kolozsvári céget bíztak meg, amely 3600 fős, egész megyére és a négy magyar városra is reprezentatív mintán végzett felmérést. Ennek eredményét eddig Kézdivásárhelyen és Baróton mutatták be. Mint arról beszámoltunk, a felmérés szerint Kézdivásárhelyen Bokor Tibor 69–31 arányban győzné le Rácz Károly jelenlegi MPP-s polgármestert. ◀

Ki veszi be Kolozsvárt?

Cseke Péter Tamás

Gheorghe Funar rossz emlékü polgármesteri mandátuma óta nem szólt annyi hír a kolozsvári magyar közösséget ért sérelmekről, mint az utóbbi hetekben, hónapokban. Leváltása után egy jó ideig úgy tűnt: a szélsőségesen nacionalista

előjáró végképp eltűnt a történelem súlylésztojében, és utódai sem próbálkoznak többé a kincses város „elfoglalásával”. Funar ugyanis annak idején Kolozsvár szimbolikus bevételére törekedett, és elsősorban a város magyar múltjáról árulkodó főter ellen indított offenzívát: a kezdeményezésére elhelyezett izléstelen trikolóros padok, a Mátyás-szobor mögött tornyosuló piros-sárga-kék lobogók, a Fadrusz-alkotáson virító Iorga-idézet mind a többségi nemzet hegemoniáját hirdették.

Emil Boc polgármestersége alatt fellélegzett a város. A padokat újrafestették, a zászlókat is eltűntették, Boc utódja, Sorin Apostu mandátuma alatt pedig új arculatot kapott a főter, és a Mátyás-szobor is visszanyerte egykori pompáját. Rövidesen azonban újra elkezdődött a főter elleni „román offenzíva”. A Mátyás-szobor talapzatánál – sunyi módon – ismét megjelent az uralkodó román származására is emlékeztető nevezetes Iorga-idézet, sörfészteiválózókat randalíroztak a zöldövezetben, majd a Szent Mihály-templom bejáratánál paradicsomot árultak a piaci kofák. Eközben folyamatosan érkeztek a hírek a kolozsvári magyarok másik fontos közösségi értéke és szimbolikus tere, a Házsongárd rombolásáról...

Nincs okunk azt feltételezni, hogy másképp alakult volna a főter sorsa, ha például Sorin Apostu helyett egy liberális városgazda vezetné Kolozsvár önkormányzatát. Mára ugyanis már nyilvánvaló, hogy 2011-ben sincsenek az országban „magyarbarát”, a kisebbségi nemzeti közösségek érdekenyiségét tiszteletben tartó román politikusok, akkor sem, ha történetesen a magyar érdekvédelmi szövetség koalíciós partnereiről van szó.

Ezzel az RMDSZ helyi vezetői is bizonyára tisztában vannak, ám későn, csupán a megyei szervezetnél lezajlott tisztújítás után reagáltak le a történeteket és bontották fel a kolozsvári koalíciót. A lépés a jelek szerint részeredményhez vezet, a templom mellől eltűnnek a kofák, ám ehhez az is hozzájárulhatott, hogy a Kelemen Hunor művelődési miniszter által a Iorga-tábla ügyében benyújtott bűnvádi panasz után Sorin Apostu vélhetően nem szeretne a piac megnyitása ügyében is az ügyészségre járni.

A város szimbolikus visszahódításának azonban nem csak a politikai hadüzenet az egyetlen eszköze. Az ellenoffenzívában az RMDSZ-nek van egy másik partnere, az EMNT Kolozs megyei szervezete, és egy másik fegyvere, a magyar összefogás. Máté Andrásék Gergely Balázssékkal közösen szervezik meg ismét a hétfőn kezdődő Kolozsvári Magyar Napokat. Ennek a koalíciónak köszönhető, hogy legalább egy hétig ismét a magyaroké lehet a kincses város főtere.

Román lapszemle

Összesen 1512 betűkombinációt tiltott le a rendőrség a magánszemélyek gépkocsijának rendszámablájáról. Egy részüket vulgáris üzenetük (SEX, COY, PIZ, PUL) miatt nem engedélyezik, más részüket pedig az állami intézmények számára tartják fent. (Jurnalul national) ▶ Dan Voiculescu, a Konzervatív Párt tiszteletbeli elnöke azt állítja, 20-30 demokrata liberális honatya szívesen megszavazná Traian Băsescu államfő felfüggesztését. (Puterea) ▶ November 17-től már csak olyan cigaretta kerülhet forgalomba, amely kialszik, ha a dohányos nem szívja szaporán. (Adevărul)

Biztosítás – kártérítés nélkül?

A biztosító társaságok érdekeit szolgálja, a biztosítottak kárára, az a rendelet, amelyet a Biztosításfelügyelő Bizottság vezetője adott ki. Az Angela Toncescu kézjegyével ellátott jogszabály szerint nem kapnának kártérítést a jelenlegi és egykori bányavidékek veszélyeztetett övezeteiben élő biztosítottak.

Bogdán Tibor

A kötelező lakásbiztosításra vonatkozó törvény alapján 6,2 millió személy fizet évente 20 eurós biztosítási díjat, így a biztosítási társaságok csupán ebből 147 millió eurós bevételt könyvelhetnek el minden esztendőben. A kötelező biztosítást előíró törvény egyébként összesen 8,4 millió lakást érint.

Bánya mellett nem jó lakni

Az Országos Statisztikai Intézet adatai szerint Romániában 8,3 millió lakást tartanak nyilván. Közülük több, mint kétfélmillió vályogház.

A biztosítások piacán szereplő cégeket a Természeti Katasztrófák Elleni Biztosítási Pool, a PAID Rt tömöríti, amelyet voltaképpen a három legnagyobb biztosító, az Astra, a Groupama és a Clal ellenőrzi, a részvények 15-15 százalékanak birtoklásával. A fennmaradó részen további tíz cég osztozik, egyenként 5,5 százalékos részesedéssel.

A Biztosításfelügyelő Bizottság legújabb rendelete nyomán a biztosítottak kártérítés nélkül maradnának földomlás, földcsuszamlás, egyéb katasztrófa „hirtelen veszélye” esetén, amennyiben azt „bánya- vagy kőolajipari feltárások, kitermelések okozzák, könnyítik meg

illetve súlyosbítják”, függetlenül a munkálatok megkezdése vagy befejezése óta eltelt időtől.

Hasonlóképpen nem jogosultak a kártérítésre akkor sem, ha az említett katasztrófák lakásfelújítás, tartópillérek erősítése, vagy más emberi tevékenység, nem pedig természeti csapás nyomán következnek be. Ily módon a működő vagy bezárt bánya-kitermelések övezetében a biztosítottak fölcuszamlás esetén akkor sem kapnának semmiféle összeget a biztosítótól, ha lakásuk egyébként teljesen törvényes módon, az illetékes helyi hatóságok által kibocsátott érvényes építkezési engedély alapján épült.

Belügyminisztériumi cinkosság

Az Ipari Övezetek tartós Fejlesztésének Román Ügyneksége által végzett összesítés szerint Romániában jelenleg 386 bányaipari térségben lévő település létezik, ezek az ország 22 megyéjében található. A jogszabály által érintettek száma megha-

ladja a többszázhoz, ők, a fentebb említett esetekben, teljesen kártérítés nélkül maradnának, jöllehet fizetik a biztosítási díjat.

Mindebben nem kis szerepet tölt be a Traian Igaş által vezetett belügyi tárca, amely bármikor megakadályozhatná a biztosító társaságok jövedelemnövelő mesterkedéseit, hiszen éppen ez a minisztérium a kezdeményezője a kötelező lakásbiztosításra vonatkozó törvénynek, így rá hárul a jogszabály korrekt alkalmazásának ellenőrzése és szavatolása is. A szakminiszter azonban nem hajlandó tudomásul venni a Biztosításfelügyelő Bizottság törvénysértő intézkedését, a tárca szóvivője, Adina Ştefanie bukaresti lapok érdeklődésére mindössze annyit ígért a minisztérium nevében, hogy az illetékesek elemzik majd a rendeletet és kialakítják vele kapcsolatos álláspontjukat.

Hasonlóképpen nem tett semmit mindeddig a jogsértés ellen Mihai Capră, a belügyi tárca prefektúrákkal való kapcsolattartással foglal-

kozó államtitkára sem, aki nek pedig feladatkörébe tartozik a biztosító társaságok tevékenységének felülvizsgálata is. Az ügy kapcsán csupán általánosságokat ígért, így kilátásba helyezte azt, hogy a földcsuszamlások esetén majd szakosított különbizottságok állapítják meg a katasztrófa pontos okát, illetve, annak függvényében azt, hogy jár-e avagy sem kártérítés a biztosítottaknak. Ugyanakkor azonban arról beszélt, hogy a végső döntés joga a Biztosításfelügyelő Bizottságot illeti meg, mivel ez az egyedüli olyan intézmény, amely meghatározhatja a kártérítésre vonatkozó normákat.

Perelni lehet

Gyakorlatilag mindez azt jelenti, hogy a „szakosított különbizottságok” vizsgálódása és megállapítása semmit sem nyom majd a latban, hiszen az utolsó szó éppen a kártérítést megvonó – és a kötelező lakásbiztosítást szabályozó törvénnyel szögesen szembenálló – rendeletet ki-

adó intézményé marad. Romániai jogászok megütözéssel fogadták a Biztosításfelügyelő Bizottság rendeletét, amely semmibe veszi az érvényes jogi kereteket, a testület tehát nyilvánvaló törvénysértést követ el. Szerintük a rendelet nem csak a vonatkozó romániai törvényekkel, de az Európai Emberjogi Megállapodás idevágó cikkeivel is ellenkezik. Véleményük szerint a kártérítés nélkül maradó biztosítottak beperelhetik a Biztosításfelügyelő Bizottságot. Ugyanakkor statisztikák alapján azt állítják, hogy a biztosítási összegekből befolyó bevételek mindenképpen meghaladnák a kifizetendő kártérítések összegét. Így például a 2005-2010 közötti árvekés és földcsuszamlások összesen 15 600 lakást rongáltak meg, vagyis évente átlagosan 3120 lakóház károsodik. Így a biztosító társaságok, még a 20 ezer euróban megállapított maximális kártérítés kifizetése esetén is csupán 62,4 millió eurót veszítenének 147 millió eurós bevételükkel szemben. ◀

Holnap lenne ötven éves a berlini fal

Európa megosztottsága, két vilárendszer egymásnak feszülése: ennek volt jelképe a Berlint huszonnyolc esztendőn át ketté-, pontosabban megosztó fal. Leomlását egy egész világ ünnepelte.

Gy. Z.

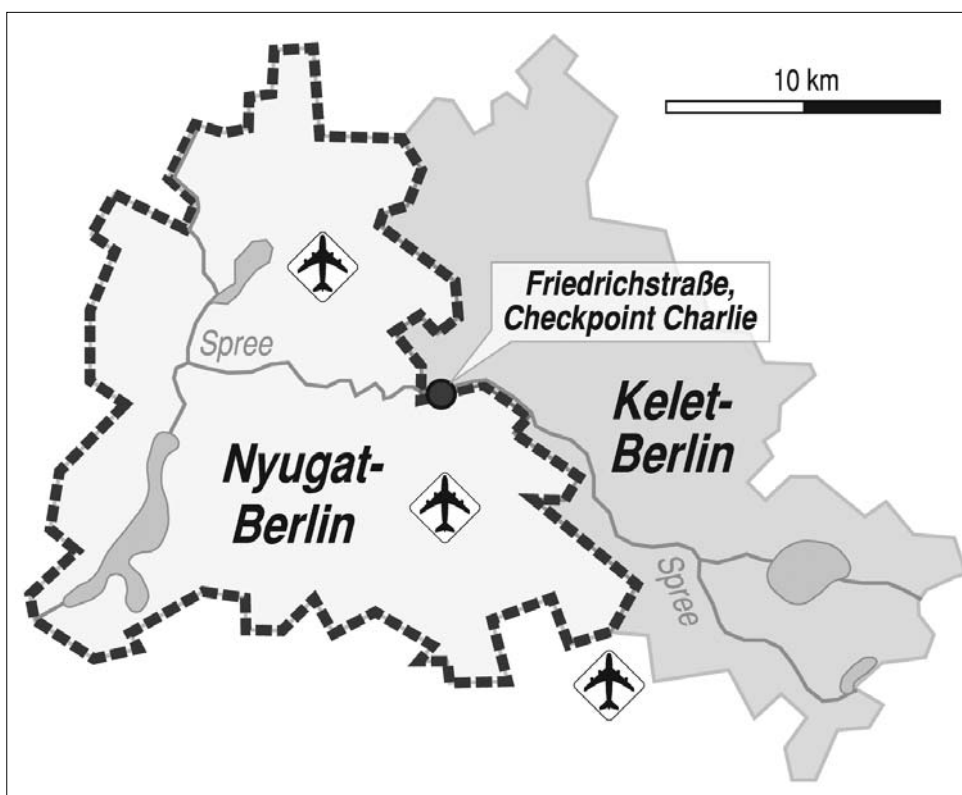
Fél évszázaddal ezelőtt, 1961. június 15-én a keletnémet kommunista állam hajdani államfője, a Német Szocialista Egységpárt (NSZEP) akkori főtitkára, Walter Ulbricht sajtótájékoztatót tartott. A négy nagyhatalom által megszállt Berlinben akkor már rendkívüli módon kiéleződött a feszültség a keleti és a nyugati övezet között, a szovjet ellenőrzés alatt álló keleti zónából egyre többen menekültek a szövetségesek által ellenőrzött nyugati övezetbe.

Szürke sajtóértekezlet

Ilyen körülmények között a sajtóértekezletet maga Walter Ulbricht kezdeményezte, a krónikák szerint több mint háromszáz újságíró vett rajta részt. Mindenki azt várta, hogy a kommunista vezető konkrét javaslatokkal áll elő, egy nyugat-berlini újságíró visszaemlékezése szerint azonban Ulbricht „egy óránál is hosszabban beszélt, de semmi újat nem mondott”. Legfőbb követelése az volt, hogy a nyugat-berlini hatóságok zárják be azt a menekülttábor, amely kelet-berliniek ezrei számára jelentett menedéket, továbbá sürgette, hogy a kelet-berlini ha-

tóságok a Nyugat-Berlinbe tartó, illetve onnan induló légi közlekedést is ellenőrizhessék, hasonlóan a vasúti és a közúti közlekedés számukra engedélyezett ellenőrzéséhez. Sürgette azt is, hogy szüntessék meg a három nyugati szektor általa tisztázatlannak tartott státusát, és önálló „szabad várost” hozzanak létre.

Az első nyugati újságíró már el is hagyta a termet, amikor a kommunista kormány sajtófőnöke kérdéseket engedélyezett. A Frankfurter Rundschau berlini tudósítója pedig azt kérdezte Ulbrichttől: vajon az általa javasolt „szabad város” azt jelentené-e, hogy az államhatárt a Brandenburgi kapunál hoznák létre? A krónikák szerint a kommunista állam vezetője válaszában kijelentette: a kérdést annak jeleként értelmezi, hogy Nyugat-Németországban sokan vannak olyanok, akik azt szeretnék, ha az NDK fővárosában falat hoznának létre. A főváros építómunkásai azonban lakásépítéssel vannak elfoglalva, munkájukat erre használják – folytatta Ulbricht, majd rövid gondolkodás után hozzátette: „Senkinek sem áll szándékában falat emelni” (azaz eredetiben: „Niemand hat die Absicht, eine Mauer

zu errichten”). Két hónap sem telt bele, és 1961. augusztus 13-án a keletnémet hatóságok előbb szögesdróttal, majd betonelemekkel hozzákezdtek a berlini fal felépítéséhez.

„Freudi elszólás”

Történészek ma is vitáznak azon, hogy nyelvbotlás történt-e vagy tudatos „elszólás”. Az újságírók nem is figyeltek fel az elhangzottakra. Senkinek nem tűnt fel, hogy Walter Ulbricht a „legnagyobb titkát” fecsegte ki. A keletnémet kommunista vezető ugyanis már hónapokkal korábban „házalt” az akkori Varsói Szerződés vezetőinél azzal a tervével,

hogy Berlin két részét mesterséges határral válasszák el, és így fékezzék meg a menekültek áradatát. Csakhogy június 15-én még nem volt meg mindehhez az akkori szovjet vezető, Hruscsov jóváhagyása.

A Berlinben is elismert amerikai Németország-kutató, Hope Harrison a közelmben megjelent, *Ulbricht fála* című könyvében azt fejtegette, hogy a sajtóértekezleten Ulbricht részéről egyfajta „freudi elszólás” történt, és akaratlanul is elárulta dédelgetett álmát. Egy tekintélyes berlini politológus, Hannes Adomeit szerint Ulbricht szándékosan hazudott a sajtóértekezleten. Egymással szögesen ellen-

tétben álló két indítéka is lehetett. Az egyik az, hogy a keletnémet lakosságot igyekezett megnyugtanni a kategorikus cáfolattal. Ez egyébként nem sikerült neki, mert júliusban tovább növekedett az NDK-ból menekülők száma. Adomeit szerint ugyanakkor nem zárható ki az sem, hogy Ulbricht épp az ellenkezőjét akarta elérni. Mégpedig azt, hogy elősegítse a menekültáradat további növelését, és ezáltal nyomást gyakoroljon Hruscsovra a határázhoz szükséges engedély érdekében.

„Ezer év múlva is”

A fal végül is megépült, hogy csaknem három évtized-

den át a világpolitika egyik neuralgikus pontja legyen. Kevéssel a megépülte után John F. Kennedy amerikai elnök Nyugat-Berlinbe látogatott, s a fal tövében hangzott el szállóigévé vált híres – és tökéletes németességgel elmondott – mondata: „Ich bin ein Berliner”, azaz: „Berlini vagyok”. Ugyancsak emlékeztetésképp a Fehér Ház egy másik lakójának nyugat-berlini útja: Ronald Reagan a Brandenburgi kapunál szólította föl Mihail Gorbacsov szovjet államfőt és pártfőtitkárt, ezekkel a szavakkal: „Mr. Gorbacsov, bontsa le ezt a falat.”

Gorbacsov ekkor még nem reagált. Sőt: részt vett az NDK megalakulásának ötvenedik évfordulója alkalmából 1989. október 7-én megtartott ünnepségen és katonai parádén, amelyen az akkori államfő, Erich Honecker (1961-ben a fal megépítésének felügyelője) bátorkodott kijelenteni: „A fal ezer év múlva is állni fog”.

Az ezer év csupán egyetlen hónapra korlátozódott. A szocialista országokban kibontakozó rendszerváltozás nyomán a berliniekben hatalmas feszültség gyűlt össze, amely végül is kikényszerítette az elkövetkező napok történéseit. November 9-én megindult a kelet-berlini tömeg, hogy átmenjen a nyugati városrészbe, s a keletnémet hatóságok tehetetlenül álltak a megmozdulás láttán. Igaz, lőhettek volna, hiszen a falnál általános tűzparancs volt életben, de szerencsére nem tették. A berlini fal sorsa ezzel megpecsétlődött. ◀

Lap-top

A nap címe. Az új világválság: esély, hogy kicseréljük a politikai osztályt, Mircea Marian, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Nem rossz ötlet, bár nem biztos, hogy a vezetőink kifejezetten a lecsereleléstől való félelmükben biztatgatnak, hogy a válság minket nem ér el. A cikk szerzője sokatmondó példával világítja meg a veszélyt: Románia – amúgy jelentéktelen – gazdasági növekedése az exportnak köszönhető, a kivitel nagy része Németországba, Olaszországba és Franciaországba irányul, s ha ezek az országok recesszióba kerülnek, akkor nyilvánvalóan a román export is összeomlik.

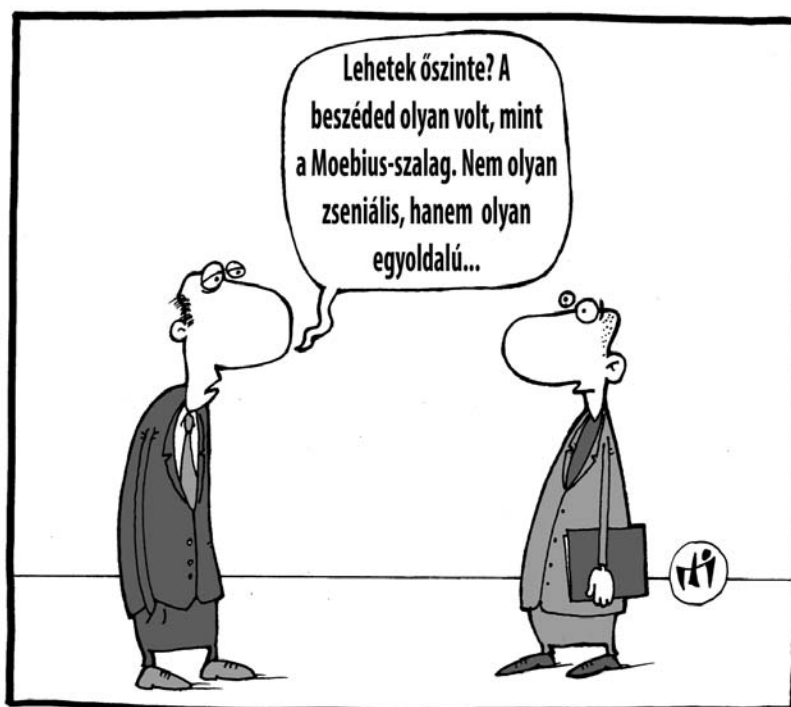
Minden megoldható. Érelődik a három százalékos választási küszöb. A fő kormánypart első alelnöke, Teodor Baconschi úgy véli – írja az *Azi* – meg lehet állapodni az RMDSZ-szel a távsvavazást illetően, ha a magyarok szervezete cserében, a választási törvény módosítása révén, eléri a választási küszöb lecsökkentését öt százalékról három százalékra. „Ha a szavazók tömege, statisztikai értelemben, megnő, az RMDSZ típusú pártoknak nehéz lehet elérni az öt százalékat”, ismerte fel igen helyesen a helyzetet Baconschi.

Vége 2014 előtt? Valahogy eddig nem figyeltünk rá, de most egy lapismertetés nyomán (ismét) felkaptuk a fejünket: az államelnököt nem csak a politikusok, de a választók is meneszthetik: egymillió aláírás elindíthatja a folyamatot. A *Cronica Română* a szenátus alelnökének, Dan Voiculescunak a véleményét ismerteti, miszerint Traian Băsescu nem tölti le 2014-ig szóló teljes mandátumát; D. V. azt mondta, ő maga ismer húsz-harminc kormányparti honatyát, aki gondolkodás nélkül megszavazná az államfő felfüggesztését, ha nem félne. Így az emberek reménye a civil társadalom felé fordul: a „hallgatag Románia” felébred, összegyűjti az aláírókat, oszt kész. (Nem említettük a konzervatívok tiszteletbeli elnökekének csúfnevét, mert akkor az egyenlő elbírálás jegyében a másik főszereplőt is említenünk kellett volna, az pedig nem jut eszünkbe.)

Minden napra egy mondás

„Nem éveink számán múlik, hogy fiatalok vagyunk-e vagy öregek.
A fiatalság a tehetség egyik fajtája.”
Heltai Jenő

Minősítés

Horváth István

Vachot és Petőfi

Amit ma a magyar irodalom aranykorának hívunk, az a 40-es években Vachot Imre lapja közüli írók zajos klikkjének tűnt, mely különösen a leghangosabb és legkihívóbb fiatalembernek, ama Petőfi nevűnek verseit kívánta mások elébe tolni. Egy-egy új művészi iskola kifelé mindig úgy hat, mint fiatal emberek kölcsönös siker- és hírviszont-biztosító társasága, vagy mint egy kiadó spekulációja. S tényleg, bizonyos oldalról tekintve az is! Az eszmék érintkezésének ez az összeverődés, ez a klikk a szükségszerű, testi, emberi formája. Világos, hogy egy-egy ilyen körön belül nem virul csupa egyetértés. Van huza-vona, versengés, szétválás. mindez megtévesztheti a kortársat a művész értékére vonatkozólag. A megalkuvó művész értékes, korrekt úriembernek, a meg nem alkuvó értéktelen, társadalmin kívüli lénynek látszik.

Mit jelent Wagner vagy Zola lázas önérvényesítő munkája? Sem a művészi elégtétel boldogsága, sem az életbiztonság, sem a fokozott termékenység nem szolgálnak ennyi önző, kíméletlen munka kellő igazolásául. Es mit jelent Nietzsche vagy Manet, a nagy nem-érvényesültek folytonos kínja? Mi szenved bennük? Csak a bántott hiúság? Vajon nem-e több is, más is – az egész földült művészi organizmus.

Úgy látszik, hogy akinek életéből a siker kiesett, annak élete is mintha megcsonkult volna. Az érvényesülés annyira hozzátartozik a művészi pálya egészségéhez, hogy okvetlenül vannak a művész személyén kívüli kapcsok is, melyek összetartják az érvényesülési törekvést és az alkotói vágyat.

Hatvany Lajos: *Irodalompolitika, Nyugat, 1911, 15 szám*

SZELLEMLIDÉZÉS

Erkölcös

Az erkölcsöt, pontosabban az erkölcsi tartást kéri számon lapunkon N. Jenő szatmárnémeti olvasónk azzal kapcsolatban, hogy az *ÚMSZ* „bolházza” a harmadik erdélyi magyar párt bejegyzéséhez szükséges aláírások hitelességét. „Elgondolkozhatnának azon, hogy mennyire erkölcsös, amit tesznek, hisz mégis csak egy magyar pártról van szó!” – mondta. Nos, elgondolkoztunk!

Először is: a magyarság történelme sajnos számos példát nyújt arra, amikor az erkölcs, ha úgy tetszik, a magyarság érdeke volt legkevésbé fontos egy politikai párt létrehozásában, sokkal inkább egy csoport, de nem ritkán néhány magát nemzeten fölöttinek tartó személy érdeke! Hogy ez milyen tragédiákat okozott nemzetünknek, közismert. De ezen túl, miért gondolja olvasónk, hogy valami azért, mert magyar, feltétlenül erkölcsös is? Csak azért erkölcsös, mert magyar? A főbb említett okok miatt, ezen gyorsan lépünk túl!

Másodszor: hogyan beszélhetünk erkölcsről abban a helyzetben, amikor olyanok politikai és anyagi támogatásával (anyaországi adófizetők pénzén!) hoznak létre nálunk egy új magyar pártot, akik nem itt élnek, nem a mi, néha igencsak keserű kenyereket eszik, nem ismerik közelről a mi helyzetünket, ami merőben más, mint az anyaországi? Ha netán nem eléggé világos mire célzok, idézzük meg Kós Károly híres Kiáltó szóját: „Mi nem az egységes magyarságból elszakasztott egyszerű lélekszám vagyunk, de külön történelmi egység ezer esztendő óta, saját, külön erdélyi öntudattal, önálló kultúrával, önérzettel. Tudunk számolni minden helyzettel, tudunk kormányozni és tudunk nehéz vereségek után talpra állni”.

Elképzeltető, mit szólnának az osztrákok, ha Németországból próbálnának nekik létre hozni egy új pártot, mert az ottaniak nem felelnek meg Berlin elvárásainak? Jó kis botrány volna belőle, s alighanem a legtöbb osztrák felszedné a vizet! Mert az ő ügyeikbe való durva beavatkozásnak tekintenek! Pedig az osztrákok is a németek! Vagy mégsem? Csak nem szeretik, ha Mozartot vagy Strausst, netán Rilket elvitatják tőlük, mert van külön osztrák öntudatuk! Hogy ez milyen erős, erre ugyancsak az *ÚMSZ* egyik szatmári olvasója hívta fel a napokban figyelmünket egy cikkünk kapcsán. Riedl Rudolf, Szatmár megye volt prefektusa, aki maga is osztrák származású, többek között ezt írja: „Mind az osztrákok, mind a németek kikérik maguknak, ha a másikkal tévesztik össze őket!”

Harmadszor: annál inkább jogunk van tudni (olvasóink nevében!), hogy mennyire tartják be az elfogadott erkölcsi normákat a harmadik magyar párt itthoni kezdeményezői, mennyire hirdetik, hogy nem szeretik az *ÚMSZ*-t!

Sike Lajos

Szigetelés

Kedves kérésrel kínált meg a főszerkesztő: mint lélekben örökifjúnak, volna-e kedvem kimenni a Szigetre, és rendszeresen tudósítani az ottani eseményekről? Csábító körülmény, hogy akár még kinn is alhatok, csak vigyem magammal a hálózásomat, üssem föl a sátram (megtehetném: mindkettővel rendelkezem); az időjárás kiállításokról azonban nem esett szó közöttünk. Amit – persze – nem tudott, de tudnia kell: kétszer már jártam a helyszínen. Először csak amolyan kószáló látogatóként (a barátom kapott két VIP-belépőt), kellemes nyári estén, a tömeg is szétoszlott már, amilyen szerencsénk volt, a nagyszínpadon nívós zene szólt: a Ladánybene 27 muzsikált. A második alkalom már csak félig volt kellemes, mert a nulladik napon a bejutás fölött egy rémálommal: csaknem három órán át tartott, mire az egymást taposó tömegben eljutottunk a motozóosztáig. Oda-benn persze már enyhült ez a nyomasztó érzés, s végképp tova is tűnt az Illés együttes magyarországi bú-

Gyulay Zoltán

csúkoncertjén. (Kevéssel előbb Csíkszeredában, a városnapok keretében tartotta meg a zenekar az erdélyi rajongók által évtizedek óta várt első, egyben utolsó fellépését.) Az élményből az vont le csupán, hogy bokáig süppedtünk a sárban, merthogy egy nappal előtte özvívzserű eső zúdult a Hajógyári-szigetre.

Nem tudtam. (Gondoskodtam – korban is – megfelelő helyettesítésről.) Fura dolog, hogy az embernek időről időre rá kell döbbsennie a korlátaira. Az ilyen fesztiválokat ugyanis adott célközönségnek rendezik, méghozzá ezer és egy okból. A főszerkesztő örökifjúnak nevezett, ami rendjén is van, meg is sértődtem volna, ha nem ezt teszi. Csak-hogy. Egy kiváló, ma már a hetvenharmadikat is betöltött magyar színész, Tordy Géza nyilatkozta egyszer, valahogy ezekkel a szavakkal: „Belenézek a tükörbe a tizen-nyolc éves szeméimmel, és egy vénember néz vissza rám.” Bölcs meghatározás, megannyi apró részlet rejtőzik benne. Egyebek mellett az is, hogy talán még a sátorozás vállalása (ahogy manapság illik mondani:

A fiatalok észre sem veszik, hogy a jövődő fogyasztói társadalmának kiképzésében vesznek részt

bevallása) is elképzeltető, de lehetőleg ötcillagos körülményektől fölfelé – mint Prince teszi.

Támadt amúgy egy perverz látomásom. Az Operaház szmokingos-estélyiruhás úri közönsége egyetlen varázsütésre helyet cserél a Sziget bulizásra vágyó, meglehetősen laza publikumával. Vajon mi történne? Nem kérdés: iszonyatos botrány kerekedne belőle. A legkevésbé, hogy egyik fél sem tudna a másik pályáján mit kezdeni önmagával.

Hogy mást ne mondjak, az operaházi büfé kaviáros szendvicse alapján összevesznék a fesztivál hamburgereivel. El is hessegettem eme sznob képet magamtól (bár elismerem: az Operaház igencsak kedvemre való). A Szigetről azonban mégiscsak kialakult bennem egyfajta vélemény. Először is az őszinteségét kérdőjelezem meg: valóban a fiatalok szórakoztatását, tartalmas időöltését kívánja szolgálni, vagy pedig kőkemény üzleti vállalkozás? Különös tekintettel arra, hogy ma már a nyári időszakban egyik fesztiválról a má-

sikra hurcolkodhatnak a résztvevők, a nagy-nagy szabadosságnak köszönhetően a szülők kénytelenek tudomásul venni, hogy magzataikat két és fél hónapon át jó, ha olykor-olykor látják, még a mobiltelefonjuk is napokon keresztül ki van kapcsolva. A fiatalok pedig észre sem veszik, hogy a jövődő fogyasztói társadalmának kiképzésében vesznek részt, büszkén mondják, micsoda buli ez, egész idő alatt nem is alszanak – és hatalmas papírpohár sörökkel koccintanak hozzá. Hogy egészséges szórakozás-e, vagy valahol önsorsrontás, arról senki nem beszél, csak néhány szociológus és addiktológus figyelmet, hogy mindehhez még a drogok is hozzáadják a magukét.

A Sziget honlapján nyolc fesztivál ismertetője érhető el. Ehhez nincs mit hozzátennem. Az azonban elgondolkodtató, hogy – ez elsősorban az írott és az elektronikus bulvársajtó érdeme – a korszellemnek megfelelően ma már a fiatalok körében az a legfőbb érték, ki az igazán jó „partiar”. Lehetőleg minden devianciájával együtt. Igaz, a hetvenes évek hippije is milyen jól beilleszkedtek utóbb a társadalomba...

Sokszíniú magyar napok

Sipos M. Zoltán

► „Tavaly többen is kritizálták a Kolozsvári Magyar Napokat, nehezményezve, hogy több rendezvény is egymásra tevődött, szinte lehetetlen volt választani. Ez sajnos idén sem lesz másként, hisz a tavalyihoz hasonlóan még több programmal jelentkezünk, hisz nem szeretnénk volna senkit kizárni a magyar napokból” – közölte tegnapi sajtótájékoztatóján Gergely Balázs. A Kolozsvári Magyar Napok főszervezője szerint el kell fogadni, hogy Kolozsvár nagy város, bőven megbír ennyi rendezvényt egyszerre. Hangsúlyozta, idén időben is hosszabb lesz a rendezvénysorozat, mint tavaly, öt nap helyett közel nyolcnaposra duzzad a különböző kiállításokkal, gazdasági, kulturális és történelmi témájú kerekasztal-beszélgetésekkel, könnyűzenei

Gergely Balázs főszervező és Máté András, a Kolozs megyei RMDSZ elnöke

A szerző felvétele

koncertekkel és sok más programmal teletűzdelt rendezvénysorozat. A Kolozsvári Magyar Napok idén a nulladik napnak szánt 14-én, vasárnap délután négy órakor startol a Szépművészeti Múzeumban, ahol egy idő-

ben négy képzőművészeti, illetve divatkiállítás is megnyitnak majd. Ugyanezen a napon este hét órakor kerül sor a rendezvénysorozat hivatalos nyitógálájára a Kolozsvári Magyar Operában, ahol a Szentgyházi Gyermekfilharmonia lép fel. A szervezők idén sem bizonyulnak szűkmarkúnak a könnyű és komolyzenei koncertek, filmvetítések és egyéb kulturális jellegű programok terén sem, összesen 15 koncert, hat borkóstoló, huszonnégy gyermekprogram, 33 ifjúsági program, harminc filmvetítés és 12 sportesemény várja a kincses városi ünneplőket. A főtéren felállított

nagyszínpadon olyan közkedvelt előadók és együttesek fognak esténként szórakoztatni a nagyerdeműt, mint Horváth Charlie, Deák Bill Gyula, Rúza Magdi, a Kistehén Tánccsoport, a Száztagú Cigányzenekar vagy a Kolozsváron nagy népszerűségnek örvendő Knock Out együttes. A magyar napok „fesztiváltalcaja” idén a Farkas utca lesz, ahová csütörtöktől a legtöbb rendezvény koncentrálni fog. Mint megtudtuk, az idei magyar napokra a szervezők szinte a teljes utcát megkapták – így az *Echinax* épületétől a Szabók bástyájáig lehet majd különböző standokat találni. ◀

Ötven székely táncos a szebeni falumúzeumban

ÚMSZ

► Ötvenöt fős küldöttség képviseli Hargita megyét a ma kezdődő Népi Hagományok Országos Fesztiválján a nagyszebeni ASTRA szabadtéri falumúzeumban. A tízéves múlttal rendelkező eseményen minden évben a három nagyrégiót: Erdélyt (a Bánságot, Máramarost és a Partiumot is beleértve), Moldvát (Bukovinát és Bessarabiát is beleértve), valamint Havasalföldet (Dobruzsát is beleértve) képviselő három meghívott megye mutatkozhat be, több szekcióban vonultatva fel népi értékeit, hagyományait.

A Hargita megyei küldöttség népzenevel és néptáncosokkal, kézművestermékekkel és mesterségbemutatókkal, játszóházas foglalkozásokkal, valamint hagyományos receptek alapján készített ételekkel képviseli a megyét a rangos eseményen.

A népzene, néptánc területén a 2001-ben alakult csíkszeredai Borsika együttes vendégzenészek közreműködésével a megye néprajzi tájegységeire jellemző népzenevel, táncoreográfiákkal, népdalokkal lép színpadra. A mesterségbemutatók keretében az ér-

deklődők egész nap figyelemmel kísérhetik a csíkszentdomokosi kenderfeldolgozást, a gyimesi bundahímzést, a homoródmonti ostorkészítést, valamint a székelyszentkirályi csipkeverés tudományát. Emellett megcsodálhatják a csíkkarcsfalvi manufaktúra gyapjútakaróit és textiláit, illetve vásárolhatnak a kiállított oroszegegyi gasztronómiai termékekből (méz, lekvárok, szörpök stb.).

A székely ízek világával, a hagyományos receptek alapján készített ételekkel és a desszertként kínált csíkmadarasi kürtös kalács-csal és csíkszentdomokosi recept alapján készült édes máléval a fesztivál gasztronómiai részében ismerkedhetnek meg a kíváncsi szemlélődők. A Pörgettyű egyesülettel szervezett szabadtéri játszóház a legfiatalabb korosztályt szólítja meg. A tevékenységek során a népi kismesterségeket, ősi kézművestechnikákat tanítják a legkiseb-eknek, kizárólag természetes anyagokat használva. A gyermeknek a nemezelés, mézeskalács-díszítés, népi babakészítés fortélyai- val ismerkedhetnek meg, kukoricacsuhéból készíthetnek különböző tárgyakat, valamint díszíthetnek mézeskalácsot. ◀

HIRDETÉS

Egy szakterületén világelső amerikai és európai cég romániai képviselőjéhez

Értékesítési képviselőt keres

Feladatkör:

- amerikai, csúcsmínőségű szarvasmarha genetika forgalmazása
- európai, csúcsmínőségű takarmány és takarmánykiegészítők forgalmazása
- import állattenyésztési, állategészségügyi termékek forgalmazása
- kapcsolattartás a cég klienseivel
- vásárlói kör bővítése
- tenyésztési munka, szaktanácsadás a kliensek számára

Feltételek:

- állatorvosi, állattenyésztési szakmérnöki, agrármérnöki vagy közgazdász végzettség
- kitűnő kommunikációs készség
- csapatszellem
- felsőfokú magyar, román és legalább egy középfokú idegennyelv ismeret
- B kategóriájú jogosítvány
- nyitottság az utazásra
- számítógépes ismeretek (MS Office, internet)

Ajánlat:

- nagyfokú önállóságot biztosító munkakör
- munkalehetőség egy magas szakmai színvonalat képviselő cég keretében
- folyamatos hazai és külföldi szakmai képzés
- magas, teljesítményfüggő javadalmazás

Előny:

- értékesítésben eltöltött tapasztalat

Az érdeklődők önéletrajzaikat 2007 December 15.-ig várjuk az alábbi címre:

Schöntal-Schul Impex SRL
RO-410017 Nagyvárad, Roman Ciorogariu u. 1 szám, 7-es lakrész, Bihar megye
Fax: 0259 437 956, e-mail: office@schontalschul.com

Csak az interjúra kiválasztott személyeket értesítjük.

Sziget: a második otthon

Toronyi Anikó, Budapest

► Egyre inkább „belakják” a helyszínt a budapesti fesztivál ottalvós, sátorozó vendégei, de a „bejárók” is egyre otthonosabban érezhetik magukat. A kis Szigetváros változatlanul csupa élet: a tömeg egyik koncertről a másikra hömpölyög, lázasan lapozgatja a programfüzetet, vagy jóízűen falatozik a hangulatoson kivülgített büfésorokon.

Péntek esti láz

A ma esti Prodigy-koncert a fesztivál nagyszínpadának minden bizonnyal a legnagyobb érdeklődésre számot tartó programja lesz. A brit csapat – a rajongók reményei szerint – elsőprő lendületű show-val áll színpadra.

Ugyanebben az időszámban a Pesti Est világszenei nagyszínpadán lép fel a londoni Oi Va Voi zenekar is, amely izléselesen vegyíti a kelet-európai népzene és a pop és a technóval. Mai koncertjükön alighanem előadják az *A csitári hegyek alatt* általuk át-dolgozott verzióját is.

Habzsi-dózsai és a borsos költségek

Ami a bulizáshoz szükséges energia-utánpótlást illeti, az idén kizárólag az élvezheti a betelepült árusok és szolgáltatók által kínált földi jó-

Tim McIlrath, a Rise Against énekesje lázba hozta a Sziget-közönséget

„Minden évben férjhez megyek”

kat, aki rendelkezik a Sziget hivatalos fizetőeszközével, a fesztiválkártyával. A tetszőleges összeggel feltölthető kártya több szempontból is biztonságosabb fizetőeszköznek bizonyul a készpénznél, és még az árfolyam-ingadozásoknak sincs kitéve.

Mindazonáltal az árak igencsak borsosak; kevésbé a magyar, mint inkább a külföldi fesztiválozók pénztárcájához vannak szabva. Ugyanakkor a nyugati országokból érkező fiataloknak még ezek, a magyar viszonylatban magas árak sem kottyanak meg. Szemléletesen alátámasztja ezt a daruval a magasba emelkedő „lebegő étterem” példája. Míg a magyarok közül sokakat elriasztanak a várhatóan magas költségek, a holland fiatalok szerint viszont „mindegy, mit kapunk fönt és mennyiért – felmegyünk, mert ez nagyon király!”.

A Sziget autonóm kisváros jellegét és otthonosságérzetét tovább növelik a kevésbé hétköznapi, ugyanakkor szükséges szolgáltatások is. A drogprevenációs és pszichológiai foglalkozásokon kívül részt vehetünk például különféle logikai játékokban is. Az ilyen „extrák” között is különösen népszerű a *Viasat3* házasságkötő sátra, ahol szinte mindig találni egy-két házassodni vágyó ifjú párt. A szerelmesek teljesen ingyen, néhány perces ceremónia keretében fogadhatnak hűséget egymásnak. Azoknak sincs okuk aggodalomra, akik csak a buli hevében, meggondolatlanul vetemedtek a házasságra. A kötelék a Sziget Fesztivál befejeztével érvényét veszti, így akad olyan látogató, aki minden évben újra és újra férjhez megy. ◀

SZOMBAT

2011. augusztus 13.

A nap filmjei

TV2, 20.35

Tor-túra 2.

Nick Persons jól tudja, hogy vadonatúj feleségét és a nő két csemetéjét nem viheti abba a lepukkant kéglibe, ahol agglény éveinek legjavát töltötte. Ráadásul úton van a familia legújabb tagja, ezért Nick úgy dönt, hogy ideje kicuccolni a kertvárosba. A mesés család lakról azonban kiderül, hogy meglehetősen bizonytalan lábakon áll és Nick elköveti azt a hibát, hogy maga esik neki a javításoknak.

RTL Klub, 21.00

Gagyí lovag

Jamal a középkor hangulatát idéző minigolf-pálya alkalmazottja, aki meglehetősen unja a melót. A pálya nem csak a makett várak és lovagfigurák miatt tűnik ódonnak, hanem azért is, mert utoljára éppen a középkorban renoválták. Egy szerencsétlen baleset után döbbenetesen veszi tudomásul, hogy a XIV. századi Angliában van, ahol hős lovagnak nézik

m2, 23.05

Elveszett remény

Hope a messi Ohióból zenei karrierjét építeni érkezett Los Angelesbe, ahol összeakad egy Will nevű fickóval. Kapcsolatuk eleinte idilli, ám az idő múlásával a reményből kiábrándultság, az akaratból pedig fásultság válik. Hope tiszta pillanataiban még küzd az elkerülhetetlenül bekövetkező végzet ellen, ám Will pusztító közelsége még a Hope-ban meglévő ösztönös küzdést is kiöli.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! / Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyszalagtár, Alternatívzene

16.00 Híradó/ Aranymberek, Versmúsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Hangoló

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Lemezlovarda

16.40 Körhinta, Zenenegyed

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Arcélek (ismétlés)

8.05 Hol volt, hol nem volt... (ism.)

8.20 Hókusz-Pókusz Cirkusz

8.30 Gurul az alma

8.40 Cimborá Retro

9.15 Az Ótestamentum

9.40 Kolumbusz Kristóf

10.05 Vakkancs

és a titokzatos alagút (magyar f.)

10.45 Szelek szárnyán (ism.)

11.35 Divathét

12.05 Carlo és vendégei

12.45 Híradó

13.05 Isten kezében

13.30 EtnoKlub

14.45 Török kezdőknek (sor.)

15.40 A berlini fal nyulai

16.35 Az internet sötét oldala

17.05 Aranyszarvas

18.05 TÉRkép ráadás

18.35 A megregulázott

19.50 "Bartók + Verdi 2011" - Miskolci Nemzetközi Operafesztivál

22.00 Tűzróka (am. akcióf.)

0.10 Dunasport

0.30 A vidéki tanító (cseh-fr. f. dráma, 2008)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

2.40 Mikor a Fal leomlott - A Schabowski-irat (dok. film)

m1

6.55 Balatoni nyár hétvége

10.00 Mozdulj!

10.25 Marco és Gina

10.50 A kis Amadeus

11.15 Lülü, a teknőc

11.40 Hajrá, Becky! (kan. ifj. sor.)

12.00 Sandokan (olasz rajzf. sor.)

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.05 Sztársáv

13.55 Zegzugos történetek

14.25 Delta

14.55 Magyarország

15.25 Ketten a farmon (am. filmdráma, 1995)

17.00 Magyarország története

17.25 Hogy volt!?

19.20 Sándor Mátyás (magyar-francia-olasz sorozat)

20.30 Híradó

20.55 Sport hírek

21.10 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása

22.05 Sanghaji meglepetés (angol akcióf., 1996)

23.40 Hírek

23.45 Sport hírek

23.55 Sziget Fesztivál 2011

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

0.25 Túl gazdag - Doris Duke titkos élete (am. minisor.)

m2

7.00 Balatoni nyár hétvége

10.00 Fótér

10.45 Magyarország nemzeti parkjai

11.10 Aphrodité től - Zeuszig

11.40 Másfélmillió lépés Magyarországon

12.20 Nekem ne lenne hazám?

12.30 Kalandozó

13.01 Hagyományok Háza

13.25 Fejezetek a cirkuszelexikonból

14.05 Aranyfesz

14.30 Pódium

15.15 Arcok a médiában

16.05 Volt egyszer egy Táncdalfesztivál

16.55 Nemzetközi Gastroblues Fesztivál

17.50 Öregberény (sor.)

18.15 Voyager

18.50 Európa egészsége

19.40 Esti mese

20.05 Montalbano felügyelő (krimisor.)

21.05 Híradó este

21.25 Sport hírek

21.30 McLeod lányai (sor.)

22.15 Halhatatlanok Társulata

23.05 Elveszett remény (am. filmdráma)

0.40 Sanghaji meglepetés (angol akcióf., 1996)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

2.15 Stingers (sor.)

VASÁR NAP

2011. augusztus 14.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30

Armageddon

Hatalmas méretű aszteroida közeledik a Föld felé, 40.000 km/órás sebességgel. A becsapódás - amely elkerülhetetlennek látszik - bolygónkat a teljes megsemmisüléssel fenyegeti. A NASA egyik vezetője, Dan Truman egyetlen esélyt lát a megmenekülésre: ha sikerül még az űrben elpusztítani a fenyegetően közeledő égitestet. Ezért elképesztő tervet eszel ki.

TV2, 23.00

Amerikai szépség

Lester Burnham átlagos férfi, szürke és unalmas fickó, aki legszívesebben folyton a tv előtt ülne. Az élete azonban egyik pillanatról a másikra gyökeresen megváltozik, és ennek két oka van, az egyik az, hogy ki akarják rúgni a munkahelyéről, a másik pedig, hogy elmegy a feleségével egy iskolai meccsre, ahol olyannyira megakad a szeme a lánya barátnőjén, Angélin, hogy attól kezdve képtelen kivenni a fejéből.

DUNA TV, 23.10

Képmás

Rufus Thomas, a kiváló genetikus titokban klónozza a saját feleségét, aki azt hiszi, hogy közös gyermeküket várja. Mathilde boldog, ám néhány év múlva, ahogy fejlődik Manon, az asszony egyre különösebbnek találja lánya viselkedését. Furcsa mód Manon ismeri a gondolatait, a féltve őrzött titkait. Az ijesztő jelenségek kis híján az örületbe kergetik Mathildét, aki nem is sejtí, hogy Manon mire készül.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igézhirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.03 Operettparádé
16.30 Aranyhangok
17.00 Nóták
17.25 Rádióistentisztelet római kat.egyházi
17.55 Hírek, adászárás

DUNA TV

7.20 Anzisz
7.35 Varjúdombi megleghozók
7.50 Cimbora Retro
8.45 Az Ótestamentum
9.10 Kolombusz Kristóf
9.40 Munchausen báró csodálatos kalandjai (francia anim. f.)
10.55 Izzók: Csurgó
11.30 Nagyboldogasszony-napi szentmise (2011)
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.10 Csellengők
14.35 Édes a bosszú (magyar vígj., 1937)
15.50 Multidéző
16.20 Dunáról fúj a szél
16.30 Magyar történelmi arcképcsarnok
16.25 Az autózás legendái
17.00 Vannak vidékek
17.55 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.30 Mese
20.00
20.45 Heti Hírmondó
21.25 Klubszoba
22.25 Lélek Boulevard
22.50 Dunasport
23.10 Képmás (francia thriller, 2004)
0.40 Koncertek az A38 hajón

TVR 1

7.00 A hit világa - 1. rész (live)
7.50 Zarándokhelyek
8.00 A hit világa - 2. rész (live)
9.00 Ahogy elő van írva
9.30 Rajzfilmek
10.20 Népi hagyományok
11.00 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete
13.00 Profesionisták
14.00 Hírek
14.30 Hannah Montana (amerikai sor.)
15.00 TVR 55 (live)
16.00 Erdő, hegyen (oros f., 2010)
16.50 Történelmi emlékek
17.00 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész
19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Sport
20.00 Hírek
21.10 El Tropic (amerikai film, 2005)
23.35 Grey anatómiája (amerikai sor.)
1.15 Nosztalgikus évek - 1-2.rész
0.40 Dánutz S.R.L. - 1-2. Rész (ism.)
2.55 Ahogy elő van írva (ism.)

VIASAT 3

10.15 Szex és New York light (sorozat) 11.55 MaxxMotion 12.25 A nagy házalakítás 13.20 Emlékek rabságában (am. filmdráma) 15.15 Óriási nyomozó (francia-NSZK-olasz vígjáték) 17.05 Alkony sugárút (am. filmdráma) 19.10 Hajrá csajok (am. vígjáték) 21.05 CSI: Miami helyszínelők (am. krimisorozat) 22.00 A főnök (sorozat) 23.00 Superhero (am. vígj.) 0.35 Fákó lovas (am. western)

m1

6.56 Balatoni nyár
10.00 Engedjétek hozzám
10.10 Katolikus krónika
10.40 Amikor gyermek voltam
10.50 A sokszínű vallás
11.05 Unitárius magazin
11.30 Evangélikus ifjúsági műsor
11.40 Mai hitvallások
12.05 Útmutató
13.01 Hírek
13.05 Az Ushuaia expedíció
13.55 Özveg menyasszonyok (magyar krimi)
15.05 Tusványos 22
15.35 Telesport - Sport 7
16.20 Út Londonba
16.50 OTP Bank Liga (élő) DVSC TEVA-Videoton FC bajnoki labdarúgó-mérkőzés
19.05 Anno
19.30 A király kalóza (sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.10 Nevetni kell, ennyi az egész
22.05 (fr. vígj.)
23.35 Hírek
23.40 Sporthírek
23.50 Sziget Fesztivál 2011
0.15 Az ördög és a tízparancsolat (fr.-olasz vígj., 1962)

TVR 2

8.00 Román útlevel
9.00 Boldogulj egyedül!
9.30 Minden pénzt megér
10.00 Paula nyara (német sor.)
11.00 Csavargó halász
11.30 Motomágia (ism.)
12.00 Rally Magazin
12.30 Jamie 30 perces ebédje
13.00 Dana kertjében
13.30 A világ palotái
14.00 Az utolsó előírás (ism.)
15.10 A pilóta felesége (kanadai-amerikai filmdráma, 2002)
16.45 Világutazó
17.00 Hírek
17.30 Balkáni szokások
18.30 Kaland és természet
19.00 Top cut
19.30 Nagy lábón
19.55 Győztesek
20.10 Sztár születik (amerikai romantikus dráma, 2004)
21.45 Világutazó
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Mile High (sor.)
0.50 Jamie 30 perces ebédje (ism.)
1.20 Szentek és mesterségek (ism.)
1.50 IT zon@
2.20 Sztár születik (ism.)

SPORT.RO

9.10 ProMotor 10.00 Sport.ro Hírek 11.00 Pontos sportidő 12.00 Reklámgyár 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Favágók 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Mitica ligája (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Mitica ligája (live) 20.00 A fény harcosai 21.00 Sport.ro Hírek (live) 22.00 Mitica ligája (live) 23.00 Gigászok harca 0.00 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Balatoni nyár hétvége
10.00 Mesék
11.15 Balett
ABC Henriettel
11.30 Együtt a család (sor.)
13.01 Engedjétek hozzám
13.05 "Így szól az Úr!"
13.10 Katolikus krónika
13.40 Amikor gyermek voltam
13.50 A sokszínű vallás
14.05 Unitárius magazin
14.30 Evangélikus ifjúsági műsor
14.40 Mai hitvallások
15.05 Útmutató
15.58 Zenelánc
16.00 Pillér
16.55 Don Matteo (sor.)
17.50 Öregberény (sor.)
18.25 Voyager
18.50 Európa egészsége
19.45 Mese
20.05 Montalbano felügyelő (sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 Hooligans koncert
23.05 Özveg menyasszonyok (magyar krimi, 1964)
0.15 OTP Bank Liga DVSC TEVA-Videoton FC bajnoki labdarúgó mérkőzés
2.00 Az én Antal Imrém

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai animációs sorozat)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 A koboldok varázslatos legendája (német-angol-amerikai fantasztikus kalandfilm, 1999)
11.00 A Tűzjáró (amerikai kalandfilm, 1986) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Rendőrákadémia (amerikai vígjáték sorozat)
15.00 Majomparádé (amerikai vígjáték, 1996) (ism.)
17.00 Men in Black - Sötét zsaruk 2. (am. akció-vígj., 2002)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Öld meg Rómeót! (amerikai akciófilm, 2000)
23.00 Vad vágyak (am. erotikus-thriller, 1998)
1.30 Öld meg Rómeót! (amerikai akciófilm, 2000) (ism.)
3.30 Vad vágyak (am. erotikus-thriller, 1998) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.30 Láza-dó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (mexikói sorozat) 15.30 A család (sorozat) 16.30 Vad szív (mexikói sorozat) 18.30 Szerelmekönnyek (román sorozat) 19.30 Az örökösök (sorozat) 20.30 Értelem és érzelem (am.-angol rom. film, 1995) 23.30 Clase 406 (mexikói sorozat) 0.30 Szerelmekönnyek (román sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Helló, Kitty!, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukuk, Hupikék törpikék, Frédi és Béné
11.05 Trendmánia
11.35 Asztró Show
12.30 Törzsutas
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
14.05 Magyar autósportmagazin
14.20 Elvesztett kincsek kalandorai (angol kaland sor.)
15.30 Divatdiktátorok (am. vígj. sor.)
16.25 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
Utána: 17.15 Hatoslottó-sorsolás
17.25 Erin Brockovich - Zűrös természet (am. életr. drám., 2000)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Armageddon (am. akció, 1998)
Utána: RTL-hírek
23.30 30 Rémissztó sut-togás (am.-kan. thriller, 2006)
1.25 Portré
Riportmagazin
1.55 Smith (am. krimisor.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
9.00 Roșcovanul (román kalandfilm, 1976)
11.00 Beleváló papapótló (amerikai vígjáték, 1989)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Menekülés Atlantiszról (amerikai fantasztikus film, 1997)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Szerelmehajó - szórakoztató műsor Pepevel
22.00 Halálos merülés 2. (amerikai akciófilm, 1997)
0.00 Hispania (spanyol sorozat)
1.45 Menekülés Atlantiszról (amerikai fantasztikus film, 1997) (ism.)
3.15 Office (amerikai sorozat)
3.45 Halálos merülés 2. (amerikai akciófilm, 1997) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Karácsonyi történet (amerikai-kanadai családi vígjáték) 14.35 L. A. Story - Az örült város (amerikai romantikus vígjáték) 16.20 Egy zseni, két haver, egy balek (olasz-francia-NSZK vígjáték) 18.40 Rendőrákadémia 4. (am. vígjáték) 20.15 Matador (amerikai-német-ír akció-vígjáték) 22.00 Időzsaru (amerikai akciófilm) 23.50 Chrysalis - Az emlékrabló (francia sci-fi)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Az idő örvényében
7.45 Tv2 matiné
Benne: 414-es küldetés, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.25 Max Steel (am. sor.)
12.05 Mosoly Road Show 2011
12.35 Stahl konyhája
13.05 Kalandjártat
13.40 Borkultusz (ism.)
14.10 90210 (am. sor.)
15.05 Sliders (am. sor.)
16.00 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.50 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.40 Buli az élet (am. vígj.)
19.30 Tények
20.00 Napló
20.35 Napló Extra
21.05 Az 50 első randi (am. rom. vígj., 2004)
22.55 Pokolfajzat (am. akció, 2004)
Közben: Kenőrsorolás
1.15 A fejnélküli asszony (arg.-fr.-ol. thriller, 2008)
2.45 EZO.TV
3.20 Napló (ism.)
3.45 Napló Extra (ism.)

PRIMA TV

6.00 Tanulj, álmodj, szeress! (life-style magazin) (ismétlés)
7.00 Kandikamera
8.00 Ízek, hárosz szakács
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress!
- life-style magazin
12.30 Kacsamesék
13.30 Focus monden
14.00 Idősek és nyugtalanok (ism.)
14.30 A fáraó bosszúja (amerikai kalandfilm, 2006) (ismétlés)
16.30 Horia akadémia (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
- reality show
20.30 A fáraó bosszúja (amerikai kalandfilm, 2006), 2. rész
22.30 Az utolsó éjjel (amerikai krimi, 2002)
0.30 Hírek, időjárásjelentés (ismétlés)
1.30 Az utolsó éjjel (amerikai krimi, 2002) (ism.)
3.30 Ízek, hárosz szakács (ismétlés)

KANAL D

8.30 Marlowe (amerikai kalandfilm) 10.30 Rock 'n' Roll licek (román f. vígjáték) 12.30 Hírek 13.30 Ez Románia! 14.15 Neveünk 14.45 A szív őrneje (sorozat) 16.45 A szívnek nem lehet parancsolni (sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 A szívnek nem lehet parancsolni (sorozat) 22.30 A golfbajnok (amerikai filmdráma) 1.00 Rock 'n' Roll licek (ismétlés)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapéláda (ism.)
9.30 Ingatlanpiac (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
15.05 Hírvilág extra (ism.)
15.30 Balaton Bike Fest (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értéktelenség más-ként (ism.)
23.05 Vetítő
23.06 A szellem filozófusa - Fülep Lajos (magyar dokumentumf., 2010)
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők
7.00 Hogyan készült? Börtárcák, vadászkürtök, szójaszósok, gyermekek által hajtható játékautók
8.00 Autókereskedők úton - Citroen
9.00 Hogyan csinálják? Erdőtűzek/kipufogógáz/úrállomás
Családi autó/titán/levél
10.00 Chop Shop - Boy Racer
11.00 Amerikai hotrodok
12.00 Autóépitők - A nagy verdacsata
- Hegymászó halottas kocsi
13.00 Autókereskedők - Mazda MX5
15.00 Óriási költözötök
16.00 Állítólág...
- A rajongóké a szó
18.00 Édesvízi szörnyek
19.00 Szétepitők
20.00 A túlélés törvényei
21.00 Autókereskedők - Range Rover
23.00 Chop Shop - A londoni műhely
- Super Surfer
1.00 Elraboltak - megmentettek
- Életben van?
2.00 Nitrokirályok

ETV

7.00 Híradó, ism. 7.30 Kultúrsepp 8.00 Reggeli Terefere, ism. 8.00 Híradó 10.30 Néptánc 16.00 Piacter 16.30 Több szemközt 17.00 Hitélet, ism. 17.30 Erdélyi Kávéház 18.00 Piacter, ism. 18.00 Piacter, ism. 17.30 Erdélyi Kávéház 18.30 Híradó 19.00 Kultúrsepp, ism. 19.30 Híradó 20.00 Több szemközt 20.30 Híradó 21.00 Híradó 22.00 Metszet, ism. 22.30 Híradó

HÉTFŐ
2011. augusztus 15.

A nap filmjei

m1, 21.10 Csinibaba

1962. augusztus 28. Ezen a szombat reggelen is ellátja Simon bá' hírekkel, tanácsokkal és zenével a háztöbrádió keresztlátó rábízott állampolgárokat. Közben a KISZ meghirdeti a Ki-mit-tud-ot, amelynek győztesei kimehetnek a Helsinki VIT-re, ami a vasfüggönyön túl van. Maga az édes élet. Sok-sok bonyodalom, még több sláger, ármány és mulatság után kiderül, hogy a véletlent sem bízzák a véletlenre.

RTL Klub, 21.20 Flubber - A szórakozott professzor

Phillip Brainard professzor olyannyira a tudomány megszállottja, hogy néha már semmire sem tud odafigyelni. Nem csoda tehát, hogy kétszer is elfelejtett megjeleni a saját esküvőjén. Pedig valójában mindent azért tesz, hogy végre létrehozza azt a forradalmian új energiaforrást, ami megoldhatná a kedvese által vezetett tudományos intézet súlyos anyagi gondjait.

DUNA TV, 0.40 Garázs

A történet Írország középső részén játszódik, napjainkban. Josie, az enyhén értelmi fogyatékos férfi egy elhagyott vidéken lévő benzinkutat vezet. A magányos, jámbor férfi élete egycsapásra megváltozik, amikor egy tinédzser, David jelentkezik nyári munkára nála. A két férfi lassanként megnyílik egymás előtt, szép barátság alakul ki közöttük. Ám a környéken lakó boltos nem nézi jó szemmel ezt a kapcsolatot.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás
Zenedoboz, Kalendárium
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapok igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.55 Térkép (ism.)
7.35 Építészet XXI (ism.)
8.05 Magyar elsők
8.30 Híradó - Reggel
8.40 Család-barát (ism.)
9.35 A nagy ho-ho-ho-horgász
9.45 Fabulák
9.50 A kék egér
10.00 Végre, szabadon! (ifj. sor.)
10.25 A dzsungel könyve
10.50 Ördögi szerencse (cseh mesef.)
11.25 Derrick (német krimisor.)
12.30 Kíváncsgosár
15.00 Híradó
15.15 Térkép
16.00 Heuréka!
Megtaláltam!
16.30 Magyar történelmi arcképcsarnok
16.45 Illés
17.45 Duna anizx
18.05 Anya, az állatorvos (német sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
21.00 Híradó
21.10 Sporthírek
21.15 Közbeszéd
22.00 A kaméliás hölgy (francia rom. dráma, 1997)
0.00 Sportaréna
0.40 Garázs (ír film, 2007)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Nyár, lányok és sztárok (live)
10.10 A palota ékköve (dél-koreai sor.)
11.20 Népi hagyományok
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
14.00 Hírek
14.45 Csodás helyek
15.15 Teleshopping
15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
17.00 Mária ünnep
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sorozat)
19.45 Sport
20.00 Hírek
21.00 American Tragedy (amerikai filmdráma, 2000), 2. rész
21.50 Győztesek
22.00 Mad Men - Reklámőrültek (amerikai sorozat)
22.55 George Enescu Nemzetközi Fesztivál 2011
23.00 Gray anatómiája (amerikai sorozat)
0.40 Jools Holland Show
1.50 Csodás helyek
2.15 TVR 55 (ism.)
3.05 Sport
3.20 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.55 Nyomtalanul (sorozat) 10.50 Dugipénz (amerikai vígjáték, 1994)
12.55 Két pasi meg egy csajszi (sorozat) 13.25 Egy kapcsolat szabályai (sorozat) 13.55 A Nagy Ő
15.35 Doktor House (ismétlés) 16.30 Nyomtalanul (sorozat) 17.25 Gyilkos számok (ismétlés) 19.15 Lehetetlen küldetés 20.25 Két pasi (ismétlés) 21.25 Doktor House (sorozat) 22.25 (am. akció-vígjáték, 1989)

m1

6.29 Kárpát Expressz
6.56 Ma Reggel
10.00 Balatoni nyár
12.05 Drága doktor úr (vígj. sor.)
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Ájtáró
14.30 Roma Magazin
15.00 Domovina
15.30 Európa pályaudvarai
16.00 Hungaria, Európa rejtett kincse
16.15 Gyerekjáték az internet (magyar ifj. sor.)
16.25 Szent István Vándorlás
17.00 Bűvölet (olasz sor.)
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Balatoni nyár
18.45 Szerelmem, Afrika (német-olasz kaland sor.)
19.35 A csábító nyomozó (francia vígj. sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.10 Csinibaba (magyar zenés vígj., 1997)
22.55 24 (am. sor.)
23.40 Hírek
23.45 Sporthírek
23.50 A MÉSZ története
0.20 XX. századi történetek
1.10 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

7.00 Teleshopping
8.00 A Simpson család (am. anim. sor.)
8.35 Anya, az állatorvos (német sorozat)
9.30 Főzzünk megint egyszerűen
10.00 The Hairy Bakers (dok. sor.)
10.30 Nagy lábón
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Ormánys család (animációs sorozat)
14.35 Együtt Európában
15.30 Boldogulj egyedül!
16.00 Anya, az állatorvos (német sor.)
17.00 Hírek
17.25 Remix
18.30 Jamie Oliver gban
18.55 Adio
19.00 The Hairy Bakers (dok. sor.)
19.35 Három királyság (kínai sor.)
20.30 Biznisz óra
21.30 Aerosis
22.00 Hírek, sport
23.00 Murphy törvénye (angol sor.)
23.55 Három királyság (kínai sor.)
0.50 Győztesek (ism.)
1.10 Prime Suspect 3 (angol krimi)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.10 Külön kiadás
14.00 Sport.ro Hírek
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Pontos sportidő 19.05 Információk 20.05 Pontos sportidő 22.00 Local Kombar Superstars: Remy Bonjasky 23.00 Sport.ro Hírek

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Clic és Kat
10.05 Marci
10.25 Sherlock Holmes, a mesterkopó
10.50 A világ meséi
11.05 Zenelánc
11.10 Együtt
12.05 Körzeti magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Balatoni nyár
15.40 Szép otthonok, remek házak
16.05 Caterina és a lányok (olasz sor.)
16.55 Elisa lánya - Visszatérés Rivombrosába (sor.)
17.50 Kalandozó
17.40 Magyar rock
19.10 1100 év Európa közepén
19.40 Zorro legendája
20.05 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (sor.)
21.00 Híradó este
21.30 McLeod lányai (sor.)
22.15 A nyomozónő (olasz drámasorozat)
23.15 Záróra
0.05 Szerelmem, Afrika (német-olasz sor.)
0.50 A csábító nyomozó (fr. vígj. sor.)
1.40 Csinibaba (magyar zenés vígj., 1997)

PRO TV

5.30 Rendőrákadémia (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Men in Black - Sötét zsaruk 2 (am. akció-vígj., 2002) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (am. sor.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
14.00 Eladó az igazság (am. krimi, 1995)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
18.00 Streetdance - Step Up 2. (amerikai zenés film, 2008)
19.00 Pro Tv hírek, sport
20.30 Soha ne mondd, hogy vége! (am. akcióthriller, 2001)
22.30 Pro Tv hírek, sport
23.00 Két pasi - meg egy kicsi (amerikai sorozat)
0.00 Soha ne mondd, hogy vége! (am. akcióthriller, 2001) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek (ism.)
3.00 Streetdance - Step Up 2. (amerikai zenés film, 2008) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca
9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.45 Lázadó szerelem (sorozat) 14.30 Clase 406 (sorozat) 15.30 A család (mexikói sorozat) 16.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (mex. sorozat) 18.30 Szerelmem könyvek (sorozat) 19.30 Örökösök (amerikai-kol. drámasorozat) 20.30 Kassandra (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Aurora (amerikai sorozat) 23.30 Clase 406 (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ismétlés)
7.25 Fókusz Reggel
7.55 Reggeli Reggeli magazinműsor
10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.10 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.15 Csoda a jégen (am. filmdráma, 2004)
17.40 Remington Steele (amerikai sorozat)
18.50 Ezel - Bosszú mindhalál (török sorozat)
20.00 RTL Klub Híradó
20.40 Fókusz Közzolgálati magazin
21.20 Flubber - A szórakozott professzor (amerikai családi vígjáték, 1997)
23.20 Hazudj, ha tudsz! (amerikai krimisorozat) Utána: RTL hírek
0.30 Ördögi meló (amerikai thriller, 2007)
2.15 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval
11.00 Roșcovanul (román kalandfilm, 1976) (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.15 Mutassalak be a szüleimnek
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
16.55 Columbo: Összeesküvők (amerikai krimi, 1978)
18.50 Külön kiadás (live)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995) Sz.: Jean-Claude Van Damme, Powers Boothe, Ross Malinger
22.00 Sport - Lopott sors (török drámasorozat)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
0.00 Nikita (amerikai-kanadai sorozat)
1.00 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995) (ism.)
3.00 Columbo: Összeesküvők (amerikai krimi, 1978) (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Édes kis malackám (amerikai-angol vígjáték) 13.05 Visszatérések kora (amerikai-kanadai vígjáték) 15.00 Dirty Dancing - Pizkos tánc (amerikai dráma) 17.00 Csapás az égből (am.-kan. film) 18.45 Világok harca 2. (amerikai akciófilm) 20.20 Lézer misztérió (am.-német-dél-af. akciófilm) 22.00 Halálra jelezve (amerikai akciófilm) 23.45 Hull-a-rabló (amerikai akciófilm.)

TV2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
7.55 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.40 Stahl konyhája (ism.)
10.45 Babapercek
10.55 Teleshop
12.30 Fék nélkül - Michel Vaillant (francia akcióf., 2003)
14.25 EZO.TV
15.30 Seherezáde (török drámasor.)
16.30 Lassie (amerikai -kan. sor.)
17.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.30 Seherezáde (török drámasor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.10 Aktív
20.55 Hőhullám - Szórakoztató műsor
21.25 NCIS (amerikai krimisor.)
22.25 NCIS: Los Angeles (amerikai krimisor.) Közben: Kenőrsorolás
23.20 Aktív (amerikai családi vígjáték, 1997)
23.25 Különleges ügyosztály - Párizs (francia krimisor.)
0.25 Tények Este Hírműsor
1.00 EZO.TV
1.35 A bátrak hazája (amerikai akcióf., 2006)
3.15 Magellán (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 A fáraó bosszúja (amerikai kalandfilm, 2006) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 Nézd ki főz (ism.)
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (am. rajzf.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Titkos szerelmek (telenovella)
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán
20.30 Horia akadémiaja - kulináris műsor
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Titkos szerelmek (telenovella)
1.30 Nyomoz a professzor (amerikai krimi, 2006)
3.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

KANAL D

7.30 Családi történet (török sorozat) 9.30 Teleshopping 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Vacanta Mare - Oltyán szív 14.30 Teleshopping 14.45 A szív úrnője (török sorozat) 16.45 Nevezzünk 17.15 Légy a házastársam 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 A szívnek nem lehet parancsolni (török drámasorozat) 22.00 Szemek az árnyékban 23.30 Eli Stone (am. sorozat)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
16.00 Híradó (ism.)
Friss napi információk
16.30 BBC Click (ism.)
A BBC informatikai magazinja
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Budaházy interjú
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá
23.00 Híradó
23.30 Pálya
0.05 Rájátszás

DISCOVERY

7.00 Hogyan készült?
8.00 Autókereskedők - Bentley - 1. rész
9.00 Hogyan csinálják? Atom-tengeraltató/próbababák/ zöldség-gyűmölcs/Bányák/ hidroplánok/ aktárak
10.00 Állítólag... - Top 25
12.00
13.00 Autókereskedők
16.00 Kényszerleszállás a Hudson folyón
17.00 Óriásrögök: Az óra, amely megrázta Japánt
18.00 Nukleáris rémálom: Válsághelyzet Japánban
19.00 Aranyláz: a teljes igazság
20.00 Állítólag... - Zuhanó liften
21.00 Hogyan készült? Csavart vezették, fa alvász sportautó, sushi, bőrtárcák
22.00 Ross Kemp: 23.00
0.00 Autókereskedők - Saab 9-3
2.00 A túlélés törvényei

ETV

7.00 Napraforgó 9.00 Kultúrcepp, ism. 16.00 Híradó 16.15 Kultúrcepp ism. 16.35 Kárpát Expressz 17.00 Ájtáró 17.30 Híradó 17.40 Izelítő 17.50 Egészséges percek 17.55 Könyvajánló 18.00 Reggeli terefere 18.30 Híradó 19.00 Piacter 19.30 Híradó 20.00 Lakatos Iván: Alakik tájban, 1. rész, dokumentumfilm 20.40 Zene 21.00 Piacter ism. 21.30 Híradó 22.00 Ájtáró, ism. 22.30 Híradó

Augusztus 12., péntek

Az év 31. hete és 224. napja, hátravan 141 nap

Ma a **Hilda** nevűek ünnepelnek. A Hilda germán eredetű női név, a -hild- elemet tartalmazó germán nevek rövidülése. A név jelentése: harc. Szobaton az **Ipolyok** ünnepelnek. Vasárnap **Marcell** és **Atanázia** napja lesz.

Évforduló

- 1833 – 350 telepes a Chicago folyó partján, Chicago néven saját települést alapít.
- 1908 – Elkészül az első Ford T-modell.
- 1952 – A meggyilkolt költők éjszakája Moszkvában.
- Szombat, augusztus 13.**
- 523 – I. János pápa megválasztása.
- 1849 – A világsi fegyverletétel: 1849. augusztus 13-án a teljhatalommal ruházott Görgey Artúr a Bohuskastélyban írta alá a feltétel nélküli megadásról szóló egyezményt Rüdiger vezérkari főnökkel és Frolovval. Magára a fegyverletételre a szállósi mezőn került sor.
- Vasárnap, augusztus 14.**
- 1945 – Japán kapitulációjával véget ér a második világháború
- 1962 – Páros úrrepülés során megközelíti egymást

két szovjet űrhajó, a Vosztok-3 és a Vosztok-4.

Vicc

Közmondások az új évezredből:
 – A szomszéd gépe mindig gyorsabb.
 – Ki mint installál, úgy szörfözik.
 – Bizzál Istenben, és mentsél rendszeresen!
 – Ép hardverben ép szoftver.

Recept

Szedres lepény

Hozzávalók: 15 dkg vaj, 15 dkg porcukor, 14 dkg liszt, 5 tojás, 1,5 dl tej, 1 csomag vaníliás cukor, 1/2 csomag sütőpor, 1/2 citrom reszelt héja, csipet só, szeder, 2 ek. cukor, 1 tk. fahéj.

Elkészítés: A tojásokat kettéválasztjuk, a fehérjét 8 dkg porcukorral kemény habbá verjük. A vajat habosra keverjük 7 dkg porcukorral és a vaníliás cukorral. Belekeverjük a tojások sárgáját, majd hozzáadjuk a lisztet, a sütőport, a langyos tejet és a citromhéjat. Végül hozzákeverjük a tojásfehérjét, ügyelve, hogy a hab ne törjön össze. Kikent, lisztezett tepsibe öntjük a masszát, belepotyogtatjuk a szedret, cukros fahéjjal a tetejét megszórjuk. Előmelegített sütőben 35 percig sütjük. Porcukorral meghintve tálaljuk.

A hatos lottó nyerőszámai:

42, 6, 36, 45, 37, 19.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

A hatalomvágy és az uralkodni akarás lesz jellemző a mai napon. Mások panaszkodása idegesíti. Magánélete jelenleg nem felhőtlen. Igyekezzon nyugalmat teremteni környezetében.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Megtakarításaiban némi tökenövedésre számíthat, és ennek módfelett örül. Egy kisebb titok birtokába avatják bele, tartsa meg magának, amit hallott!

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Magánéleti ügyekben próbatételt kell kiállnia. A környezetében élőkkel bánjon szeretetteljesen. Vigyázzon azokra a kapcsolataira, amelyek boldogabb teszik.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Egy Vizöntő megneveteti. Feloldódik, s ennek köszönhetően még a szerelmi élete is megváltozik. A gyermekével való viszonya is boldogabb lesz.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

A felbukkanó meteorraj hatást gyakorol a kreativitására, felpeszdtíti alkotószellemét. Pályázat benyújtására, titkolt vonzalom törvényesítésére lesz lehetősége.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Kis közösségnek lehet a mozgatórugója. Jövőjét sikeresen egyengetheti, ha új ismereteket köt, és hasznosítja kapcsolatait.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Bebizonyítja környezetének, hogy kitűnő társalgó. Mindezt nem csupán a csevegés kedvéért teszi. A reakciókból arra kíváncsi, mire számíthat partnereitől az elkövetkező időszakban.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ne higgyen a babonáknak. Nő az energiaszintje, nagyobb kedvet érez a mozgáshoz, kibillenhet a kedélytelenségéből.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

A ritka égi látványosság jó lehetőségeket hoz. Ha utazhatnéjka támad, induljon útnak. Ez a nyári hétvége kiváló egy kellemes vízparti sétára.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

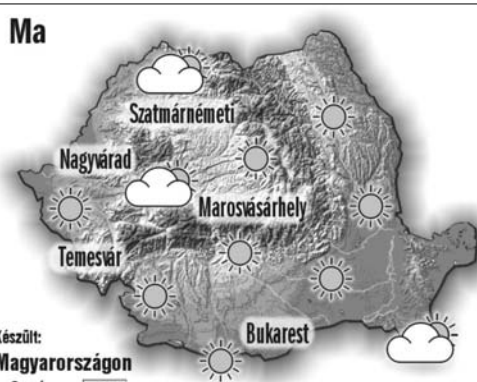
Gyöngéd érzelmeket táplál valaki iránt. Az illetőt felettebb vonzó személynek találja, és igen kellemes estét töltenek együtt. Ne gondoljon a sok teendőjére, ami ott-hon várja.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Az érzelmek kerülnek előtérbe a mai napon. Élvezze a kötetlen csevegés örömeit, bárkivel beszélget. Ha teheti, kapcsolódjon ki a természetben.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Feladatai felhalmozódtak, jól teszi, ha fontossági sorrendben elvégzi azokat. Valakinek fenntartásai vannak önnel szemben annak ellenére, hogy igazán kedveli az illetőt.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Általában derült, napos időre számíthatunk, legfeljebb helyenként növekszik meg kissé a gomolyfelhőzet, azonban csapadék ezeken a területeken sem várható. Keleten az északi szél időnként megerősödik.

A következő napok időjárása

Szombat 26°C, 28°C
 A fátyfelhőkön át szűrt napsütést időnként gomolyfelhőzet zavarja meg.
Vasárnap 26°C, 29°C
 A déli, délutáni órákban kissé megnövekvő felhőzetből északon záporok fordulhatnak elő.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hojnap hajnali hőmérséklet
Arad	27°C	14°C
Brassó	23°C	10°C
Bukarest	26°C	14°C
Csikszereda	23°C	10°C
Kolozsvár	24°C	12°C
Marosvásárhely	23°C	13°C
Nagyvárád	26°C	13°C
Szatmárnémeti	25°C	13°C
Temesvár	26°C	14°C

Megoldás

Horváth István

***	SZIKLÁRA EPÜLT VÁR	APRÓRA TÖR	MŰSOR-SZORÁS	NEMRÉG	A SZOM-SZÉDBA	VAKTÁBAN FELEL	***	LEVESZI A HÉJÁT	RÉGI CÉG-FELIRAT
							UTRECHT RÉSZEI!		
CSACSI							SORS-JÁTEK		
ÜGYKEZELÉS ÁTVILÁGÍTÁSA									
TÉLEN CSÚSZIK A HAVON					... LISA (DA VINCI)				
					A MAI NAPIG				
FRANCIA AUTÓJEL	TÜZÁLLÓ TEGLA								KEL
	EGYFÉLE ALLÓVIZ								
VALA-MINT			HORDÓ-ABRONCS					JÉGBEN VANI!	
			HÜSÖS CSONT					KÖVÉR TÖRÖK!	
JÓBÓL IS MEGÁRT A ...				KÖZELEBB					
				KETTŐZVE: ZOLA-MŰ					
LÁGYAN ZÜMMÖG						RITKA (NÉM.)			
						RÓMAI 1500			
SZICÍLIAI VULKÁN					KATOLIKUS SZERTARTÁS				
					NULLA				
LEN HULLADÉK				KÉZBESÍT					

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 Bukarest, 3. kerület, Lipsicani u. 29-31. sz., I. emelet.
 Telefon/fax: 021/317-8847,
 E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
 Redakcia „Új Magyar Szó”
 OP 15, CP 40, sector 5, Bucuresti

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Agoston Hugó

Főmunkatársak:
 Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
 Bogdán Tibor (Hátér)
 Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
 Turós-Jakab László (Sport)
 Farkas István (Kultúra, Média)
 Orosz Anna (Életmód)
 Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
 Osváth Annamária

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739
 Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatalozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
 Alapította az RMDSZ
 és a Szabad Sajtó Alapítvány

94.0 FM PROFÍ RÁDIÓ
 A ZENE ARAD BELŐLE

agnus
 RADIO 88.3 FM
 naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón:
 www.agnusradio.ro

95,1 fm Paprika Rádió
 Fűlön csíp.

95 FM SICULUS Rádió

Sláger Rádió
 fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ
 FM 95,6
 www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Mutu és Tamaş: örök búcsú?

Labdarúgás

T. J. L.

Victor Piţurcă betartotta szavát, és nem adott játéklehetőséget Adrian Mutunak és Gabriel Tamaşnak a szerda esti, serravallei mérkőzésen, amelyen Románia 1-0-ra nyert San Marino ellen. A szövetségi kapitány kezdőtizenegye Tătăruşanu – Nicolăiţă, Gardoş, Chiricheş, Radu – Bălan, Mureşan, Tănase – Torje, Curelea, Chipciu formájú volt, az egyetlen gólt pedig a cserként beállt rapidos, Ovidiu Herea szerezte a 72. percben.

A meccset követő sajtótájékoztatón Piţurcă bejelentette Mutu és Tamaş kizárását a válogatottból, amit a két dorobozoló tudomásul is vett. A szövetségi kapitány közlése azonban nem volt annyira kategorikus hogy ne tevődne fel a kérdés: játszik-e vagy sem a két fontos játékos a szeptember eleji, Luxemburg és Franciaország elleni Eb-selejtezőkön?

Ha a román válogatott ismét egy botránnyal tűnt ki, a magyar viszont szemet gyönyörködtető játékkal győzte le 4-0-ra az izlandi nemzeti tizenegyet. Koman (32.) és Rudolf (45.) az első, Dzsudzák (59.) és Elek (88.) pedig a második félidőben zörgette meg Magnússon háloját, s így a magyar válogatott ötödik Izland elleni hazai fellépésén is veretlen maradt: a mostani sikerrel négy győzelem és egy döntetlen a

A magyar válogatott focistái négyszer pacsizhattak a Puskás Ferenc stadionban

mérlege a szigetországiak ellen Budapesten. Egervári Sándor szövetségi kapitány Korcsmár Zsolt személyében újoncot is avatott, s amúgy Bogdán – Varga J., Lipták (Juhász, a szünetben), Korcsmár, Laczkó (84., Halmosi) – Elek, Vadócz (Priskin, a szünetben) – Koman, Hajnal (76., Koltai), Dzsudzák (86., Czvitkovics) – Rudolf összeállításban szerepeltetett.

Kikapott a világbajnok

Bariban az olaszok 2-1-re legyőzték a világbajnoki címvédő spanyolokat, a gólokat Montolivo (10.) és Aquilani (84.), illetve Xabi Alonso (37.) szerezte. Hazai siker született Stuttgartban is, ahol

közel 55 ezer néző előtt Németország 3-2-re nyert Brazília ellen. Kassai Viktor magyar játékezőt egy-egy büntetőt ítélt meg, amelyekből Schweinsteiger és Robinho is csapata első gólját szerezte. A világbajnoki bronzérmes házigazdától Götze és Schürrle, a dél-amerikaiaktól Neymar volt még eredményes.

Zsinórban tíz veretlen mérkőzés után a franciák nem bírtak a chileiekkel, 1-1 Montpellier-ben. Győzelemmel mutatkozott be a szlovák válogatott kispadján Vladimír Weiss: tanítványai 2-1-re verték Klagenfurtban Ausztriát.

Európai válogatottak mérkőzésein: Portugália–Lu-

xemburg 5-0, Norvégia–Csehország 3-0, Lengyelország–Grúzia 1-0, Lettország–Finnország 0-2, Albánia–Montenegró 3-2, Skócia–Dánia 2-1, Szlovénia–Belgium 0-0, Bosznia–Hercegovina–Görögország

0-0, Litvánia–Örményország 3-0, Törökország–Észtország 3-0, Ukrajna–Svédország 0-1, Oroszország–Szerbia 1-0, Wales–Ausztrália 1-2, Ciprus–Moldova 3-2, Fehéroroszország–Bulgária 1-0, Azerbajdzsán–Macedónia 0-1, Kazahsztán–Szíria 1-1, Liechtenstein–Svájc 1-2, Málta–Közép-afrikai Köztársaság 2-1, Irország–Horvátország 0-0, Elefántcsontpart – Izrael 4-3.

További eredmények: Kína–Jamaica 1-0, Japán–Koreai Köztársaság 3-0, Szenegál–Marokkó 0-2, Zimbabwe–Zambia 2-0, Dél-afrikai Köztársaság–Burkina Faso 3-0, Tunézia–Mali 4-2, Bolívia–Panama 1-3, Honduras–Venezuela 2-0, Egyesült Államok–Mexikó 1-1, Costa Rica–Ecuador 0-2

Eb-selejtezőn (C csoport): Észak-Írország–Feröer-szigetek 4-0. A csoport állása: 1. Olaszország 16 pont/6 mérkőzés, 2. Szlovénia 11/7, 3. Észak-Írország 9/6, 4. Szerbia 8/6, 5. Észtország 7/7, 6. Feröer-szigetek 4/8. ◀

Veszélyben az augusztusi „barátságosok”?

Az augusztusi válogatott mérkőzések eltörlését kéri a FIFA-tól az európai élklubok, a szövetségi kapitányok és a játékosok szervezete, írja az *MTI*. A tiltakozók – köztük Laurent Blanc francia szakvezető és Josep Guardiola, az Bajnokok Ligája-győztes Barcelona mestere – azt szeretnék elérni, hogy a FIFA mihamarabb vegye ki a versenynaptárból azt az augusztusi, hétközi dátumot, amelyet nemzeti csapatok találkozóira tart fenn. Indoklásul azt hozták fel, hogy az egyesületeknek legalább három napig nélkülözniük kell a futballistákat, akik ráadásul ilyenkor még nincsenek megfelelő állapotban. Szerdán ötven válogatott meccset rendeztek.

Nadal dicstelen búcsúja

Tenisz

T. J. L.

A montreali keménypályás férfi tenisztorna második fordulójában a horvát Ivan Dodig 1-6, 7-6 (5), 7-6 (5) arányú győzelem aratott a második helyen kiemelt spanyol Rafael Nadal felett és a harmadik körben a szerb Tipsareviccsel játszik, aki 6-4, 6-7 (5), 6-3-ra nyert a spanyol Fernando Verdasco (15.) ellen. Kikapott Juan Martin Del Potro (126.) is, az argentint a horvát Marin Čilić győzte le 6-3, 6-4-re.

A fehér sport arénájába visszatért világszlovák Novak Djokovic (1.) az orosz Nyikolaj Davigyenkovval találkozott, aki végül 5-7, 1-6 arányban kapitulált a szerb szemben.

További eredmények a második fordulóból: Viktor Troicki (szerb, 12.)–John Isner (amerikai) 6-4, 3-6, 6-2, Gael Monfils (francia, 5.)–Alex Bogomolov jr. (amerikai) 6-2, 7-6 (5), Roger Federer (svájci, 3.)–Vasek Pospisil (cseh) 7-5, 6-3, Richard Gasquet (francia, 10.)–Tomaz Bellucci (brazil) 6-1, 6-4, Nicolas Almagro (spanyol, 8.)–Szergej Sztahovszkij (ukrán) 6-2, 7-6 (5),

Mardy Fish (amerikai, 6.)–Feliciano Lopez (spanyol) 6-2, 6-3, Stanislas Wawrinka (svájci, 14.)–Michael Russell (amerikai) 6-3, 6-2, Tomas Berdych (cseh, 7.)–Alekszandr Dolgoplov (ukrán) 4-6, 6-2, 6-3, Ivo Karlovic (horvát)–Philipp Petzschner (német) 6-7 (0), 7-6 (2), 7-6 (6), Szintén az észak-amerikai földrészen, a kanadai Torontóban a magyar Arn Gréta két szoros játszmában kapott ki a 11. helyen rangsorolt német Andrea Petkovicótól, 4-6, 5-7. A 2,05 millió dollár összdíjazású keménypályás torna 2. fordulójában búcsúzott a román Simona Halep is, akit a cseh Lucie Safarová győzött le 6-2, 6-4-re.

További eredmények: Samantha Stosur (ausztrál, 10.)–Aleksandra Wozniak (kanadai) 6-3, 6-4, Roberta Vinci (olasz)–Caroline Wozniacki (dán, 1.) 6-4, 7-5, Agnieszka Radwanska (lengyel, 13.)–Petra Martić (horvát) 6-3, 6-3, Petra Kvitová (cseh, 7.)–Anabel Medina Garrigues (spanyol) 7-6 (3), 6-3, Francesca Schiavone (olasz, 8.)–Jekatyerina Makarova (orosz) 6-1, 6-3, Maria José Martínez Sánchez (spanyol)–Daniela Hantuchova (szlovák) 7-5, 6-2. ◀

Ki botlik a Liga-1-ben?

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Rövid szünet után a hétvégén a harmadik forduló mérkőzéseivel folytatódik a labdarúgó-Liga-1 őszi ideje. Pénteken a CS Mioveni–Astra Ploieşti (18.45 óra, *Digi Sport*) találkozó nyitja a sort. Este fél 9-kor, a kolozsvári Gépész utcában, a százszázalékos és még gólt sem kapott CFR 1907 a meglepő sereghajtó Medgyesi Gaz Metan fogadja, a mérkőzésről a *GSP Tv* számol be élőben. A forduló egyik rangadója a házigazdánál bemutatkozhat a brazil Welton, miközben a legutóbbi mérkőzéshez képest ketten is távoztak a keretből. Cristi Budot az idény végéig a marosvásárhelyi csapatnak kölcsönözték, Sergiu Bust pedig az újonc Sebeeni Voinţának.

A bravúros EL-sikert követően Cristian Pustainak gondjai vannak a csapat összeállításával, hiszen Dudită és Del Campo után Alex Munteanu is hosszabb időre kidőlt a sorból, közben Vukadinovic és Pîrvulescu is megsérült, Zaharia pedig piros lapja miatti eltiltását tölti. Szombaton három mérkő-

zést rendeznek. A listavezető Dinamo a Pandurii Târgu Jiu együttesét fogadja (19 óra, *Digi Sport*), a Rapid pedig az újonc Petrolul Ploieşti vendége lesz (20.15 óra, *Dolce Sport*) Buzăuban. Nehéz feladat vár egy másik újoncra is, a Concordia Chiajna ugyanis a SC Vaslui fogadja (21.30 óra, *Digi Sport*).

A címvédő Oţelul Piatra Neamţra látogat, a 18.30 óra kezdődő mérkőzésről a *Digi Sport* számol be élőben. A veretlen és nyeretlen Ceahlăul, csakúgy, mint a galaci gárda az első győzelmet szeretné megszerezni, az újonc és a bajnok összecsapása ezért érdekesnek ígérkezik.

Szintén vasárnap, Ploieşti-en, a Steaua a Kolozsvári U-t fogadja (20.30 óra, *Digi Sport*). Ez a forduló másik slágermérkőzése: a vendégek hibátlanok ebben az idényben, sőt még gólt sem kaptak. Az U várhatóan kiegészül a brazil Gabriel Machadóval, aki a Mioveni elleni nyitómérkőzésen megsérült.

Hétfőre két találkozó marad. Sebeben az újonc Voinea a pont nélküli Marosvásárhelyi MFC-t fogadja, a 18.30 órakor kezdődő mérkőzést a *Digi Sport* közvetíti. Fél 10-kor a Cenk alatti stadi-

A bajnokság állása				
1. Dinamo	2	2	0	6-0 6
2. CFR 1907	2	2	0	4-0 6
3. Kv. U	2	2	0	3-0 6
4. Pandurii	2	1	1	3-2 4
5. Petrolul	2	1	1	2-1 4
6. Steaua	2	1	1	5-1 4
7. Sportul	2	1	1	3-2 4
8. Sebeben	2	1	1	2-1 4
9. Rapid	2	1	0	3-2 3
10. Brassó	2	1	0	3-3 3
11. Ceahlăul	2	0	2	2-2 2
12. Chiajna	2	0	1	1-2 1
13. Oţelul	2	0	1	1-2 1
14. Vaslui	2	0	1	0-3 1
15. Astra	2	0	0	2-0 3 0
16. Vásárhely	2	0	0	2-0 3 0
17. Mioveni	2	0	0	2-0 5 0
18. Gaz Metan	2	0	0	2-1 7 0

onban, két debütőt jegyeznek a Brassói FC–Sportul Studenţesc-találkozón. A hazai csapat kispadján bemutatkozik Jose Murcia spanyol edző, akinek segítje a portugál Antonio Conceicao távozás utáni interimátust biztosító Daniel Isăilă lesz.

Szóhoz juthat a csapatban Pedro da Silva Moutinho, a 31 éves portugál csatár két évre kötelezte el magát a brassói alakulathoz. Akárcsak a sebebenit, a brassói meccset is *Digi Sport* közvetíti élőben. ◀

Röviden

Egy halasztás a Premier League-ben

Bár a londoni zavargások Birminghamre, Liverpoolra, Nottinghamre és Bristolra is áttértek, az Angol Labdarúgó-szövetség csak egy meccset, a Tottenham Hotspur–Everton-találkozót halasztotta el a Premier League 2011/12-es idényének hétvégi első fordulójából. A bajnoki címvédő Manchester United a West Bromwich Albion vendégeként kezd, míg a Chelsea a Stoke Citynél, az Arsenal pedig Newcastle Unitednél.

Örökös eltiltások

Három-három bosnyák, illetve magyar játékezőt örökös eltiltott minden futballal kapcsolatos tevékenységtől a FIFA fegyelmi bizottsága. Lengyel Kolos, Selmeczi Krisztián és Csák János engedély nélkül működött közre február 9-én az észak-bolgár felkészülési mérkőzésen, a törökországi Antalyában. A bundaganus találkozó 2-2-es döntetlennel zárult, s valamennyi gól 11-esből született.

Kizárás helyett pontlevonás

A görög szövetség illetékes bizottsága elfogadta a bundázás miatt korábban a másodosztályba száműzött Volosznak a fellebbezését, így a csapat a 2011/2012-es szezonban is az élvonalbeli labdarúgó-bajnokságban szerepelhet. A bizottság szerdai döntése szerint ugyanakkor a legutóbbi idényben ötödik helyen végzett együttes 10 pont levonással kezdje meg az idényt. A Voloszhoz hasonlóan július 28-án kizárt Kavala szintén sikeresen fellebbezett, s ugyancsak megtarthatja első osztályú tagságát, igaz, az új szezonban nyolc pont mínusszal vághat csak neki. A fellebbezési bizottság a két klub elnökének örökös eltiltását helyben hagyta. A görögországi bundabotrány kapcsán több mint 60 ember ellen folyik eljárás, s tíz személy jelenleg is előzetes le-tartóztatásban van.

Cesc a Barcelonáé

Az Arsenal és a Barcelona megegyezett abban, hogy Cesc Fabregas utóbbi alakulatban folytassa pályafutását. A spanyol labdarúgóért 40 millió eurót kapnak az Ágyúsok, 35-öt a katalánoktól és 5-öt magától a játékostól.

Magyar–finn Szolnokon

Az Európa-bajnoki pótselejtező sorozat elvesztett nyitánya (66-71 Portugáliával) után keményebb védekezést vár pénteken a finnek elleni mérkőzésen Mészáros Lajos, a magyar férfi kosárlabdaválogatott szakmai igazgatója. A szolnoki mérkőzésről 20 órai kezdettel számol be élőben a *Sport 1*.

A cirbolyafenyő példája

Fábián István erdészmérnök szerint az ember mintha elfelejtette volna, hogy legtöbbet a természettől tanulhat

Az, hogy a Keleti-Kárpátok legmagasabb hegytömbje, a 2314 méteres Nagy-Pietrosz és környéke mára is megőrizte eredeti szépségét, interjúalanyunknak, Fábián István szatmári erdészmérnök is köszönhető, hiszen negyven éve őrködik az itteni természet fölött, az ökológia mellett különösen vigyázva a magashegyi tájszertétikára.

Sike Lajos

►Néhány évtizede, akkori beszélgetésünkön éppen madárberkenye-csemetéket ültettek a borsafüredi üdülő körül, és kérdésemre, hogy miért kell a fenyők közé ilyen lombhullatókat keverni, azt mondta: „nézzen majd el ide pár év múlva, lehetőleg ősszel, és megkapja a választ!” El is néztem és megkaptam! A haragoszöld fenyők monotonitását csodálatosan feloldotta a berkenye sárgás levele és élénkpiros bogyfürtje. Akkor beszélt először magashegyi tájszertétikáról. De hát mi történt a berkenyével?

– Ipari felhasználásra messze nem olyan értékes, mint a fenyő, így korábban már azért is pusztították, hogy a hasznosabb fenyőnek nagyobb életre legyen. Mint a körzet erdésze, úgy gondoltam, hogy már csak a táj szépsége miatt is vissza kell telepíteni, pláne az üdülőövezetben és a turisták járta ösvények mentén. Sikerült is. A madárberkenye azért is ajánlatos a fenyők közt, mert lehulló lombja a talajt megtermékenyíti, ha úgy tetszik, humusszal gazdagítja. Volt a faskolomban, fent a Fintinapatak mentén, ahol a Lovak vízesése felé megyünk, sok más csemete, valamennyi a régióban őshonos fajta. Évente 250–300 ezer példányt ültettünk ki onnan. Elsősorban lucfenyőt, mert az a legerterjedtebb túlevelű ebben az övezetben. Az erdők kilencven százalékát a lucfenyő teszi ki! A Kárpátokban sehol nincs annyira elterjedve, mint itt fent nálunk, északon. Erre az a magyarázat, hogy fölötté kedveli az esőt, a nedvességet és a ködöt, s még a mínusz negyvenfokos fagyot is elviseli. Nagyon szívós fajta. Nem véletlen, hogy az Alpokat is uralja, sőt, egész Skandináviát, az Uralhegységet, de Szibériában is csak a nála még szívósabb szibériai fenyő állja útját. Az üdülőövezetben azért is hasznos, hogy elterjed, mert nagyon jó az oxigén kiboc-

sátó hatása. Amúgy elsőrendű ipari fa, rugalmas, könnyen és finoman lehet megmunkálni, a benne lévő gyanta sokáig tartósítja. Mindebből következik, hogy épületfának és bútornak egyaránt kiváló. Nem véletlen, hogy az osztrákok rávetették szemüket szinte az egész hazai lucállományra. Ők még a Monarchia idejéből tudják, micsoda kincs az erdélyi lucfenyő, és teszik, ami érdeküknek megfelel...

►Vagyis csaknem mindent visznek!

– Bizony, visznek! Ráadásul nagyon olcsón, szinte bagóért megveszik a rönkfát, és jó drágán eladják a félkész, de még inkább a kész árut. Többek között nekünk. Roppant fejlett fűrészáru- és bútoriparuk van, nagy teljesítményű gépekkel és technológiával dolgoznak, tudják, hogy nem versenyezhetünk velük. Legalábbis egyelőre, mert ez a technika fölötté drága. Hatalmas mennyiségű gömbfát visznek ki az országból. Szászsebesen van a központjuk, egyben a gyűjtőhelyük, ahonnan naponta kétezer, igen, kétezer köbméter fát szállítanak ki! Szóval lefolyozik legértékesebb faállományunkat, mi nevelhetjük, vigyázhatjuk az erdőt, ők meg besöprik a hasznot. Persze, erről nem ők, hanem mi tehetünk. Csak magunkat okulhatjuk, hogy ilyen olcsójánosok vagyunk. Van még a luc mellett mifelénk úgy öt-százaléknyi jegenyefenyő, ami durvább, ugyanakkor jó vízálló fa, ezért elsősorban épületfának, például gerendának és hídlásnak való.

►Amikor először találkoztunk, az odafent legelő nyájak – akkor még tízszer anynyi állat volt nyáron a havasokban, mint mostanság –, no meg a tűzrakó pásztorok jelentős kárt tettek a magasabb helyeken honos gyalogfenyőben. Sokat boszszankodott ezért. Mert hát a gyalogfenyő az alpesi táj és ökológia fontos tárgya. Még akkor mondta el, hogy

a gyalogfenyő védi a talajt az eróziótól, visszafogja a csapadékot, megakadályozza a hóomlást, menedéket ad a madaraknak és kisvadaknak, például a nyírfáknak. De az sem elhanyagolható, hogy kiváló tűzifa, túleveléből pedig értékes illóolajat vonnak ki! Tehát roppant hasznos. Tudták azóta pótolni a károkat?

– Többnyire igen. Amiben segített az a tény is, hogy a nemzeti parkká váló nyilvánítás jóval nagyobb védeltséget adott a Radnai-havasok máramarosi részének is. Egy kitűnő szakember, Ioan Munteanu mérnök került az itteni részleg élére, aki következetesen folytatja, amit én elkezdtem. A szigorúbb védeltséget azonban már-már az utolsó órában kapták meg ezek a magashegyek, mert a rendszerváltás utáni összevisszaság, a jogi helyzet rendezetlensége, a szabadosság nagyon sok kárt okozott. A privatizálás már-már katasztrófával járt, sokan a visszakapott erdő kivágásában látták a hirtelen meggazdagodás lehetőségét. Amire korábban nem volt példa: még az üdülőövezet védő erdőket is megbontották. Ennek vége, elméletileg a nemzeti park területéről már egy karót nem szabad vágni, s a vihar által letört fákat sem lehet elszállítani, ott kell elkorhadniuk a helyszínen, s a természet regenerálja önmagát. Ennek pozitív hatása máris látható odafentről, a turistaösvényekről. Kár, hogy nincs még több tájékoztató az ösvények mentén a tudnivalókkal kapcsolatban. Mert fontos, hogy a turistákat is bevonjuk a természet védelmébe. Érzékenyen csökkent a magashegyi vadállomány. A Nagy-Pietrosz díszje, a több száz példányt számláló zergepopuláció a kihálás szélére került. Az állományt csak mostanában sikerült a biztonságosabb száz fölé gyarapítani. Ugyanez mondható el a kőszáli sasról, amelyből mindössze néhány példány maradt, ami, persze, összefügg

A szerző felvétele

a zergeállomány megcsappanásával, mivel az elszármított vagy súlyosan megsérült zergék egészségügyi eltakarítását a sasok oldották meg. Szinte teljesen eltűnt a mormota, ami korábban elterjedt volt odafent. Szóval, van bőven tennivaló. Visszatérve a magashegyi növényzetre, megnyugtatóbb a helyzet a cirbolyafenyő megmentése terén – annak ellenére, hogy csemetéjét nehéz szaporítani az alsóbb régiókban, mert odafent rövid a vegetációja. Nagy szakmai elégtétel számomra, hogy nekem sikerült.

►Miért annyira fontos a cirbolyafenyő elterjedése, azaz visszatelepítése?

– Azért, mert az alpesi övezet legmagasabbra felmerészkedő fája. Néhol a kétezer méteres csúcok közelében is megveti lábát, és gyökereit befúrja az alig észrevehető sziklarepedésekbe is. Gyönyörű fa, leginkább a cédrussal rokonítanám, azokkal a libanoni cédrusfákkal, amelyeket nálunk elsősorban Csontváry festményei tettek ismertté. Egy-egy példány akár 20–25 méter magasra is megnő! Mész az egyhangú havasi fennsíkon, s hirtelen eléd áll néhány cirbolyafenyő! Csodálatos látvány, akaratlanul is előkapod a fényképezőgéped! Iparilag nincs jelentősége, annál inkább ökológiailag és a tájszertétika szempontjából. Azért is védeni kell, mert természeti ritkaság, a jégkorszakból ittmaradt relikvia. Szívóssága, ellenállóképessége lenyűgöző. A nagy szélviharok sem tudják kidönteni, inkább kettétörik. Márton Áron püspök is azért szerette a fenyőt, mert nem hajlik meg és nem lehet kidönteni. Nem véletlenül kérte környezetét, hogy halálakor gyalulatlan fenyődeszka ládába tegyék, hogy összeoldjon az emberi magatartásra példát adó természetel. A cirbolyafenyő azt üzeni az erdélyi embernek, hogy helyt kell állnod a legmostohább, legzordabb körülmények között is. Méltósággal viseld sorsod ott, ahol születél, viharban, földomlásban, és ne siránkozzál, mert másnak is vannak bajai! S ha helytálltal, akkor meglesz a jutalmad: szülőhelyed nagygyá tesz! Mint a természet a cirbolyafenyőt!

hektáros közbirtokossági erdészet vezetője vagyok. Ezt a közbirtokosságot még Mária Terézia idejében hozták létre, s a rendszerváltás után visszaállt az eredeti állapot, már amennyire lehetséges volt. Hívtak, sőt, kértek, hogy menjek át, és én átmentem, mert szakmai elismerésemet láttam benne. Eddig nem csalódtam. Sőt! Azt tapasztalom, hogy a magánszemélyek jobban törődnek az erdővel, mint az állam, jobban érdekli őket az erdő sorsa. Pedig kétezeröttszáz részvényesről van szó. Az is vonzó, hogy jövedelem a teljesítményhez kötődik. Most csak annyit mondom, hogy eddig minden évet jelentős aktívummal zártuk. Érdekes tapasztalatokat szereztem már a részvények ellenőrzésével. Az emberek azt mondták: nem nagyon bíznak a mostani hatóság által kiállított bizonylatokban, menjünk Besztercére és nézzük meg, mit tartalmaznak az ott található eredeti osztrák–magyar kataszterek, mert azok a megbízhatóbbak.

►Hát ezt szépen mondta, mérnök úr! De jó is volna, ha követni tudnánk a cirbolyafenyő példáját! Az előbb úgy fogalmazott, hogy tájvédő munkáját Munteanu mérnök viszi tovább. Ez azt jelentené, hogy ön már nincs az állami erdészetnél?

– Pár éve a magánszektorban dolgozom. Egy hétezer

Folytatása a 14. oldalon

Fábián István (1947, Jegenye, Kolozs megye)

Erdészmérnök. A középiskolát a kolozsvári Báthori-liceumban végezte (1965), a Brassói Faipari Egyetemen 1970-ben szerzett erdészmérnöki diplomát. Attól kezdve, immár 41 éve a Radnai-havasok északi, máramarosi övezetében, Borsán és környékén dolgozik. Szakmai tevékenységének fontos része a magashegyi tájak rehabilitációja, amelynek elismeréseként több hazai és nemzetközi erdészeti konferenciára hívják meg. 2008 óta a magánszférában tevékenykedik, a 7000 hektáros borsai erdészeti közbirtokosság vezetőmérnöke.

Mozivászón

Miből lesz a ... Kapitány?

Farkas István

Az idei mozi év minden kétséget kizáróan a képregényfilmek szerelmesei, hiszen olyan képregények kerültek vászonra, mint a *Zöld lámpás*, a *Zöld darázs*, a *Thor* vagy az *X-Men: Az elsők*. A Marvel-, illetve DC-univerzum megfilmesítése azonban itt nem ér véget, nemrég mutatták be ugyanis az *Amerika kapitányt* (Captain America: The First Avenger), a Timely Comics kiadó (a Marvel Comics elődje) legsikeresebb szuperhősének mozi kalandjait. Joe Johnston munkája amúgy a kész alapsztori ellenére is kihívás volt – ezt jól jelzi egyébként az a tény is, hogy a Marvel több mint tizenöt éve tervezgeti a híres kapitányt vászonra „teleportálását”. Egyrészt ugyanis figyelni kellett arra, hogy a képregénynek mind a rajongói, mind az utalói érdekesítő képsorokat kapjanak, másrészt pedig arra, hogy a mérhetetlen patriotizmusból áradó giccs ne

menjen az alkotás nézhetőségének rovására. Amint azt ugyanis a képregényrajongók (mert elsősorban nekik szól Johnston filmje) jól tudják, az egész estés mozi-film egy tetőtől talpig csillagos-sávós lobogóba öltözött buzgó nacionalistáról szól, aki maga a két lábon járó hazafiság. (A karakter a második világháború kellős közepén jelent meg először papíron, Jack Kirby és Joe Simon szándékosan propagandisztikus céllal alkotta meg.) A *Farkasember* és a *Jumanji* rendezőjének legújabb filmje ugyanis arról a fickóról szól, aki vézna gyerekként beáll katonának, és nagyon hamar látványos méretű mellizmokkal rendelkező szuperférfi válik belőle, aki még egy náci szuperrakétát is képes semlegesíteni. A második világháború idején járunk, egy Steve Rogers nevezetű fickó társaságában, akinek legnagyobb vágya, hogy a frontra vonulhasson. Mivel azonban túl alacsony, sovány, asztmás és más betegségekben is szenved, nem lehet

Fotó: outnow.ch

Amerika kapitány: az egyik legnépszerűbb képregényhős mozivásznas debütjét másfél évtizedig tervezgették, hogy minél szélesebb közönség kedvelje

katona. Dr. Erskine azonban – látva elkötelezettségét és hazája iránti szeretetét – felajánlja neki, hogy legyen az általa kifejlesztett szuperkatona-szérum tesztalánya. A szer hatására hő-sünk valódi hős lesz, a bibliai Dávidhoz hasonló adottságokkal rendelkező srác Góliát típusú izomkolosszussá válik, aki gyorsaságával és ügyességével hamar kivívja a megtisztelő „Amerika kapitánya” címet – patrióta vezéreként járva társai élén a náci elleni küzdelemben. Persze, a feszültség hamar az egekig hág, kapitányunk megkapja méltó ellenfelét, a világlomra törő Vörös Koponyát, akit ha nem sikerül legyőznie, az egész világ elpusztulhat.

A történet külön erőssége, hogy kellő időt fordít az előzményekre is, így sokkal könnyebben megkedvelhetjük a kapitányt, akinek sztorija azért is lebilincselő (a képregény ismerői számára), mert a filmben háttérbe kerülnek a hazafias-patetikus jelenetek, illet-

ve az ideológiai vonatkozások, így nem kap csömört az sem, aki csuklóból elutasítja a tengerentúli hatalmat. Akit azonban nem ragad meg ez a kiszámítható, mindenféle fordulatoktól mentes sztori, nem kell feltétlenül elkerülnie a mozit, ugyanis látványból jelesre vizsgázott a George Lucas (*Csillagok háborúja*) szárnyai alatt nevelkedett egykori trükkmester. A lövöldözések és csatajelenetek egyedi vizualizációja, a bámulatos képi effektusok mindenki számára élvezhetővé varázsolják Joe Johnston filmjét, amely minden komolytalansága és meseszerűsége ellenére hozza a képregény-adaptációktól elvárt szintet. Talán annyit róhatunk fel negatívumként az alkotásnak, hogy a kapitányék fegyverzete, hogy úgy mondjam, kissé meghaladja a második világháborús arzenál fejlettségét – de talán ezért kárpótol az a tény, hogy nem kapjuk szembe tízpercenként az amerikai zászló lengetésének snittjeit.

Ady Fekete zongorája – újabb román fordításban

Jó ideje jelezte Kocsis Francisko Marosvásárhelyről, hogy bizony, vette magának a bátorságot és nekilátott lefordítani Ady Endre sokat idézett, sokat értelmezett, szidott és magasztalt kétstrófányi versét, *A fekete zongorát*, amelyről annak idején Ignotus örökérvényű ítéletet fogalmazott az utókornak: „Akasszanak fel, ha értem! De akasszanak fel, ha hat-hét irodalomban, melyet nyelvtudással megközelíthetni: sok vers akad ilyen egész értelmű, ilyen mellett és elmét betöltően teljes kicsengésű.” Kocsis Franciskót hajtotta a már-már képtelennek tűnő mutatóvány kihívása, és végül sikerült megszólaltatnia az Ady-életmű páratlan csodáját.

Kocsis virtuóz módon rúgta fel a költő állította „csapdát”: nem arra helyezte a hangsúlyt, hogy az „ez a fekete zongora” szókapcsolatot formálisan egy az egyben behelyettesítse. Persze, előfordul, hogy talált volna ilyen megoldást is, de ő többet akart: olyan költői szépségeket lopni be, akár ráadásként is, az Ady-versbe, amelyek révén annak irracionális elemei megsokszorozódnak, föl-erősödnek. Ilyen minde- nekellőt az „Acesta-i pianul de-abanos”, amely teljesen uralja az első strófát, s amely a hűség érdekében tett ferdtíve fordítás kulcsa lett e vers esetében.

A többi szinte önmagát adja, kínálja.

(Cseke Gábor)

Ady Endre Pianul negru

Pian nebun:
plângi, nechezi, şuieri.
Cine n-are vin fugă vartos,
Acesta-i pianul de-abanos.
E căntul vieţii ce-l sorb
Zdrăngănitul meşterului orb.
Acesta-i pianul de-abanos.

Larma din minte, lacrima,
Praznicul dorinţelor avan,
Toate, toate-s ăst pian.
Inima zăludă, vinoasă,
Pe ritmu-i sângele şi-l versă.
Acesta-i negrul pian.

*

És az eredeti:

A fekete zongora

Bolond hangszer:
sír, nyerit és búg.
Fusson, akinek nincs bora,
Ez a fekete zongora.
Vak mestere tépi, cibálja,
Ez az Élet melódiája.
Ez a fekete zongora.

Fejem zúgása,
szemem könnye,
Tornázó vágyaim tora,
Ez mind, mind:
ez a zongora.
Boros, bolond szívemnek vére
Kiömlik az ő ütemére.
Ez a fekete zongora.

Könyvböngészde

Műhelytitkok, szemrejtélyek

Szerkesztőségi levelek, 1990–2000

A székelyudvarhelyi Erdélyi Gondolat vezetője, Beke Sándor a kiadó 250. kiadványaként közreadta annak a tíz éven át általa szerkesztett irodalmi folyóiratnak (*Székely Útkereső*) a szerkesztőségi levelezését, amelyet 1990 márciusában alapított, és amely tulajdonképpen kiinduló pontja volt az Erdélyi Gondolat Kiadónak. Az ilyen jellegű anyagot általában „post mortem”, több-kevesebb sikerrel átmentett hagyatékokban kutató utódok szövegeket összegyűjtöttek – Beke Sándor a szerencsés ritka kivétel jelenti; az általa közzétett anyagot már most elfogadhatjuk hitelesnek és teljesnek. A levelezésből pedig időrendben, személyi és földrajzi lebontásban kiteszik az, hogy miként vert gyökeret a rendszerváltás

után, Székelyudvarhelyen egy olyan széles kitekintésű székely folyóirat, amely a klasszikus lapkészítési hagyományokban csak egy pontig tudta követni a gyors igényváltozásokat és konkurenciális kihívásokat. Választ kapunk a tíz év utáni megszűnés okaira és fejleményeire is, s egyben hiteles kép rajzolódik ki a munkatársak szellemi arculatáról és alkotói elvárásairól, amelyek önként kínálják a fájdalommal is pertinens tanulságokat. (csz)

Kettős látással

Szávai Géza erdélyi származású, Budapesten élő író termékeny esztendőket tudhat maga mögött 1990 után. Neve leginkább *Székely Jeruzsálem* című, az identitásról és annak kereséséről szóló, nagy lélegzetű, igen sajátos esszéregénye kapcsán szerepelt gyakran az utóbbi idők szélesebb (nem csupán irodalmi-kulturális) sajtójában, annak az önéletrajzi fogantatású, dokumentumértékű műnek az értelmezésekor, amely azóta románul és franciául is megjelent. Am a szerző – más visszhangos regényei, mint az *Aletta bárkaja* (2007) vagy a *Múlt évezred Marienbadban* (2009) mellett – az esszé és a gyermekirodalom terén is mérvadó munkákat tett le az asztalra az utóbbi időben. A jelzett két terület határvidékén pedig azok a könyvei helyezkednek el, amelyek az általa

Gyermekvilág-trilógiának titulált, egy 1983-as könyvének (*Lánc, lánc, Eszterlánc. Vázlatok a gyermek világáról*) napjaink valóságára adekvált újragondolásán alapuló sorozat részei. Ennek keretében előbb a mese születését körüljáró *A hazugság forradalma. A kisgyermek és a valóság* jelent meg 1997-ben, ezt követte 2009-ben a szavakból épített univerzummal foglalkozó *Ribizlikávé*. A gyermek nyelve és világa (amelynek előzménye egy 1998-as munka, a *Kétszemélyes költészet. A nyelv és a vers születése*), a sort pedig az idén megjelent *Láss csodát! A rajzban gondolkodó gyermek* zárja, amely – címéhez híven – a rajzban gondolkodás, a gyermekrajzokban tetten érhető „értelmi és érzelmi látás” vetületeit értelmezi, nagyrészt személyes, ám a szakirodalomra is támaszkodó megközelítésben. (szsz)

A cirbolya-fenyő példája

Folytatás a 13. oldalról

– Elmentünk, és Szilágyi prefektus készségesen rendelkezésünkre állt, előhozatta az igényelt katasztereket. Nagyon pozitívan, a részvényesek melegezésére zárult a találkozó, amelynek nyomán tovább erősödött emberi és szakmai tekintélyem.

► Vagyis a máramarosi románok jelentős tulajdonhoz jutottak abban a régi rendszerben is. Az említett példa kapcsán jobban érthető, miért támogatták mind a II. Rákóczi Ferenc vezette kuruc, mind pedig az 1848-as szabadságharcot. De térjünk vissza az erdőkre. Úgy tudjuk, a magánszektorban, illetve a közbirtokosságban is azok az erdészeti törvények érvényesek, mint az állami tulajdonnál. Az ökológia és a tájvédelem itt is kötelező!

– De még mennyire! A kitermelt parcellák újratelepítése ugyanúgy kötelező, a lepusztult részek rehabilitálása szintúgy. Van csemetekertünk, ahonnan pótoljuk az erdőt, s jöllehet nem hasznofa, ökológiai és tájéssztetikai szempontból a gyalogfenyőt is szaporítjuk. Bár a közbirtokossági tulajdon erősen gazdaságorientált, én erkölcsi kötelességemnek tartom, hogy a táj szépségének megőrzésére is külön vigyázzak. Ha jók a gazdasági eredmények, márpedig eddig jók, akkor ennek szükségességét a részvényesek is jobban elfogadják.

Magába roskadó ország

Schmitt Pál:
védhetetlen

Ceglédi Zoltán

hírszerző
sokat jelent

Könnyű lenne letudni az államfő elmúlt egy évének értékelését azzal, hogy elviccelődök itt a helyesírással és a nyelvörzöz buzgalom hamisságával. Nem teszem, mert ez a körülmény elsősorban emberként minősíti Schmitt Pált, elnöki funkciójában végzett munkájáról nem sokat mond el. (...) Egyszerűen arról van szó, hogy ha valaki azokat az éveket, amikor iskolapadban kéne ülnie, jellemzően (...) vívótermi páston tölti, akkor inkább egészségesebb, gazdagabb és/vagy híresebb lesz, mintsem okosabb vagy műveltebb. Az elmúlt elnöki esztendő kapcsán Schmitt Pál két másik tulajdonsága sokkal fontosabb: a szervilizmus, valamint a semmittevés önfeledt gyakorlása. Magyarországnak egy éve de facto nincs köztársasági elnöke, az a baj, nem a hétéves gyerek szintjén megragadt helyesírási ismeretek. Schmitt Pál ugyanis egyfelől tényleg nem csinál semmit. A hírekben vagy protokolláris alkalmak bázisalgó díszletelemként jelenik meg, vagy mint az ember, Aki Még Ezt Is Aláírta. A nemzet egységét megjeleníteni hivatott emberünk egyéves teljesítménye nem több, mint szalagátvágások, buksik simogatása és önnön nevének gyakorlott aláírása. Igen, minden államfő naptára tele van ilyen bejegyzésekkel, de ha a munkáját értékeljük, viszonylag kevésszer hangzik el, hogy „de jól átadta azt az autópályát”, vagy „fantasztikus volt a tisztikeresztekkel”. Arra emléksznünk, amit ezen kívül tett a Magyar Köztársaságért, a magyar emberekért. Amikor érzi és érti, hogy adott törvényt nem írhatja alá, amikor időben és pontosan szólal meg, hogy a legmagasabb szinten fogalmazza meg mindannyiunk véleményét. Amikor olyan ügyeket emel fel, melyek közös érdekeinket szolgálják, legyen az például a környezetvédelem vagy a szolidaritás kiemelt képviselete. (...) A köztársaság jelenlegi elnökének viszont tényleg semmi elképzelése, terve, önálló célja nincs a köztársasággal (a „beszéljünk szépen, ne úgy, mint az internetezők”, az nem egy államfői cél. Főleg ilyen hamisan, LOL). Elődeivel ellentétben nem saját képességei, tapasztalata és szakmai-társadalmi ismeretei által növeli, színesíti az államfői intézményt, hanem módszeresen lebontja azt – illetve az egyéb köztársasági „kellékekkel” együtt oda-hagyja a kétharmados erőzőn. Schmitt Pál csak egy következmény, egy dekoráci-

ós elem. Beiktatása során így fogalmazott: „Egyensúly, mint mondtam és nem elensúly az a szerep, amit be kívánok tölteni.” Valóban, adott skála egyensúlya jellemzően a nulla, és ehhez elegendőnek is tűnhet a semmittevés. Illetve... ne legyünk igazságtalanok, Schmitt Pál tavaly augusztusban még egyéb célokat is kitűzött maga elé. Azt ígérte, minden erejével azon lesz, hogy „a lehető legszélesebb körű nemzeti egyetértésen nyugvó, a nép akaratát tükröző alaptörvénye és törvényei legyenek az országnak. Hangsúlyozta azt is: közhivatálnál fogva, kellő mérték-tartással, aktív részese kíván lenni az alkotmányozás folyamatainak”. Ide a bököt, hogy Szájer iPadjének a közelében se járt az államfő, sőt megkockáztatom, az elfogadott alaptörvényt végig sem olvasta, úgy írta alá. A „nép akaratát tükröző törvényekről” meg azóta kiderült, hogy Sziijártó Péter szerint a kétharmados parlamenti többséget biztosító 2010-es szavazatszám azt jelenti, hogy bármit tesznek, azt a nép pont úgy akarta, az pont a nép akarat. Ez a modell pedig nagyon is megfelelni látszik Schmitt Pálnak. A korábbi elnökök közül a még a Fidesszel leginkább szimpatizáló Mádl Ferenc is fényévekre volt ettől az attitűdtől. Na ja, neki volt hozzá szakmai tudása, félteni való reno-méja, lelkiismerete. De ilyen mélységű szervilizmusra még a szintúgy függetlennek szánt intézményekbe ejtőerőnyözött, más fideszes párt-emberek sem képesek. Jól láthattuk, hogy a visszame-nőleges jogalkotás még az egyértelműen pártmegbiza-tással érkező alkotmánybí-ráknak is sok volt. (...) Schmitt Pálnak nincs ilyen gondja. Történelmi pech, hogy pont akkor, amikor tényleg egy határozott ellen-súly kellene az egyéb fékek nélkül működő kétharmados erővel szemben, pont most sikerült egy készséges szolgálóra lelni, aki különösebb megfontolás, szakmai vagy emberi felelősség nélkül ír alá bármit. Hogyne, hiszen Schmitt Pál csak egy követ-kezmény, aki önállóan nem is létezik – politikai értele-mben. Kire, mire hivatkozva állhatna ellen? Pont azért van ott, mert sem képessége, sem módja nincs ellenállni. Félre-értés ne essék, senki nem azt várná tőle, hogy bombákkal a testén foglalja el a köztvév székhezát, vagy a parlamenti katzatról süvöltve követelje a könnyű drogok legalizálását és a meleg házasságát. Nem kell. Kevesen emlékez-nek rá, de az egyébként liberális Göncz Árpád, a rend-szerváltás utáni első köztár-sasági elnök így üdvözölte a konzervatív Antall József kormányalakítási megbíza-sát: [...] Valószínűleg az első lépéseket kell megtennie

mindannyiunk segítségével – egy új ország felépítésének útján. Én kiválóan alkalmas-nak tartom rá: meg fogja tudni tenni ezeket a lépéseket.” Schmitt Pál a Fidesz alelnö-ke, főpolgármester-jelöltje volt (hej, ha annak idején igent mondanak neki a szoci-alisták!), természetes, hogy értékrendje, szimpátiája a je-lenleg kormányzó párthoz köti. Ugyanígy tett a szocia-lizmusban is, megy neki. De most egy olyan pozíciót bir-tokol, illetve inkább blokkol, amelyet nem erre szántak, nem ez a funkciója. Úgy vi-selkedik, mintha a szocialista tűzoltó nem oltaná el a

Schmitt Pál magyar (köztársasági) elnök – kísértő hibák

fideszes házat, a jobbkios orvos nem élesztené újra a kerékpárbaesetet szenvedett LMP-st. Nem ez a dolga, ez nem így működik. Jellemző eset volt, amikor idén január-ban egy madridi rendezvé-nyen a médiatörvényről ér-deklődőknek többes szám első személyben közölte, hogy „újrafogalmaztuk a közszol-galatiság fogalmát, amit ajánlok mindenki figyelmé-be” – azaz magát is az egysé-ges, kormányzó Fidesz ré-szeként mutatta be. A tör-vényalkotás „motorjaként” jellemzi magát, holott az Al-kotmány az elnök számára azt a feladatot szabta, hogy „örkődik az államszervezet demokratikus működése fe-lett”. Nem egy szabadon vá-lasztható hobbiról van szó te-hát, nem egy egyéni ízlésen alapuló döntésről, teszem-e vagy sem; a köztársasági el-nökönek ez lenne a dolga. Nem teszi, nem örkődik, sőt a főbejáraton engedi be a gon-nosztevőket. De tegyünk egy próbát! Oké, evidens, hogy én liberális-ként, Göncz Ár-pád híveként a fideszes párt-politikusból hirtelen közjogi méltósággá tett (...) politikai házasságszédelgőnek nem tapsolok. De látni, hogy a korábbi elnökök személyé-nek, illetve magának a pozí-ciónak szóló népszerűség és elfogadottság hogyan lett semmivé, miként bukott Schmitt egy év alatt a többség megelégedett bizalmá-ról a közepesen antipatikus fideszes pártpolitikuskat megillető, harminchét száza-lékos pozícióba. A korábban mindig kitüntetett népszerű-séggel bíró elnöki pozíció még az általános pártpoliti-kai közhangulattal szemben is megvédte birtokosát: Göncz Árpád az MDF-kor-mány négy évében és az első Orbán-kormány két évében

is a nemzet egységét jelent-te és bírta. Mádl Ferenc a 2002-es kormányváltás után sem veszítette el a többség bi-zalmát, holott alapvetően fordult a politikai széljárás – és még a mindenkivel össze-különböző Sólyom László sem került soha ilyen mélyre. Schmittől a zöm viszont egész egyszerűen tudja azt, hogy kicsoda és micsoda – ezért így is kezeli, így is érté-keli. Ezért nem olvastam egyetlen évfordulós értéke-lést sem róla, ahol kvalitása-it, eredményeit, a köztársaságért végzett munkáját mé-ltatták volna. Még azok a kollégák sem írtak le ilyet,

akik tényleg a piros telefo-non kapják a témát és a köte-lező véleményt. Megdöb-bentő, de igaz: senki nem tud ma annyira fideszes lenni a magyar sajtóban, hogy Schmitt egy évét sikerként értékelje.

Schmitt Pál köztársasági elnökként ugyanis védhetet-len és maga a csőd.

Miért nem kell
Bibó István?

Donáth Ferenc
NÉPSZAVA

Bibó István ifjúkorától kezdve a társadalmi kérdések mélyére volt kíváncsi. Első jelentős tanulmányának címe – *Kényszer, jog, szabadság* – igazolja, hogy kezdettől ezt az igényt támasztotta önma-gával szemben. Az akarat vagy a bizalom az, ami előre-hajítja az embert, a társadal-mat? Bibó ifjúkorától végle-ges értékvalasztásában a bi-zalom, a szabadság a jog fun-damentuma, és a kényszer(ités) csupán a szükséges rossz. Ez a meggyőződése a második világháború alatt el-szenvedett tragikus magyar veszteség láttán még inkább megszilárdult. A horthysta rezsim erőszakosságának már a harmincas években is kritikusává vált, még inkább kritikusává vált, mikor gyű-löletes pusztítását látta is. A magyar demokrácia válságá-ról 1945-ben írta máig tanul-ságos szavait. Aki ezeket a sorokat olvassa, továbbgon-dolja a mai viszonyokra: „Közvéleményünk politikai szemlélete újból végtelenségé-vált, s ez a végtelenség nem hőkken vissza attól sem, hogy az ország külpolitikai egységét, európai elhelyezke-dését kockáztassa.” Minek megoldásán múlhat legin-

kább közéletünk jövőbeni fej-lődése? A demokratikus pár-tok koalícióján és szövetsé-gük kialakításán és fenntartá-sán? Vagy a demokrácia ön-védelme az alkotmányos be-rendekezés, a hatalmi ágak megosztásának helyreállítá-sa, vagy a hungarorassziz-mus és a területi revizioniz-mus elleni küzdelem, amely magába foglalja a szélsősé-ges, terrorista erők rendszeti elnyomását? Ezek mind fon-tos és a politikai élet előteré-be kívánczó kérdések lesz-nek akkor, ha majd a magyar demokráciának esélye adó-dik. A demokratikus átalaku-lás kérdése azonban az lesz, amit 1945-ben is elpuskáz-tunk: „sikerül-e és milyen mértékben a dolgozók szá-mára szilárd, intézményesi-tett pozíciókat biztosítani a közügyek intézésében? Elin-dulhat-e olyan fejlődési folya-mat, amely nem csupán a ki-sebbség diktatúráját leplező árlparlamentarizmust zárja ki korrupt képviselőivel együtt, de túlmutat a „tisza demok-rácia” játékszabályait meg-tartó parlamentarizmuson is, mert az csak a nép képvisele-te, és nem népuralom?” Az lehetséges utat keresve te-gyük fel Bibó kérdését: „Mi az, ami válságba jutott Ma-gyarországon?” A válasz igen hasonló, mint hatvanhat évvel korábban volt. Válság-ban vannak a 2002-től 2010-ig kormányzó pártok. Válság-ban van az ország mun-kaadó képessége, és hitele. Válságban van a nemzeti tu-dat, az önértékelés, a hunga-rizmussal, a kirekesztéssel, az előítéletességgel, a cigány-ellenességgel, az antiszemi-tizmussal szembeni a szoli-daritásra való nevelés. Nem mást, mint éppen a magyar demokrácia alapkérdésben való állásfoglalását tekinthet-jük Bibó István, vagy az Or-bán-rezsim, vagy akárki más, közéletiségének megítélésé-hez megfelelő mércének. Le-leplező a kormányzó, egyko-ri Bibó-kollégisták álságos demokratizmusára, ahogy feledésbe temetik egykor szellemi zászlójuk; Bibó Ist-ván hagyatékát.

Mindig
lesznek valakik

Kovács Zoltán

ÉLET ÉS IRODALOM

(...) Mélyebb szakmai érte-kezésbe nem mennék, de vi-szonylag hosszú szerkesztői idő mondatja, hogy a legne-hezebb újságírói műfaj az in-terjú, többek között azért, mert a szokásos szakmai te-endő mellett folyamatos a kiszolgáltatottság, el kell vi-selni az alany összes rigolyá-ját, és a visszavonás eshető-sége a megjelenésig fennáll. Ráadásul a mai hazai, külö-nösen kormánytájéki közbe-széd és viselkedés szerint az újságíró úgy, ahogy van nem

több mint kutya, akinek csak füttyenteni kell, és ha nem jön, nem kap vacsorát. Az a nyírás, amit a kormányerő végrehajtott a közszolgálat-ban, egyfelől példátlan volt, másfelől igen hatékony: ma, ha végigtekintünk a közszol-gálat vezető műsorain, a *Ma reggeltől* a *Hiradóig*, a *180 perctől* a *Krónikáig*, a magyar sajtó kutyáit látjuk, amint úgy tesznek, mintha újság-írók lennének. Berezelt kom-munikációs közép-kaderek féltehetséggel, akarat nélkül, úgy, ahogy vannak, az antiújságírási robotosai: kér-déseik, ha vannak egyáltalán, álkérdések, érdeklődé-sük tettetett, amikor vice-tűdnek, az ország fele magá-ba roskad. Megértem, hogy élni kell, és azt is tudom, hogy tehetséges emberek, tisztességgel végigdolgozott pálya végén nem tudnak ho-va menni, mert egész életü-ket ott töltötték, és sokkal több közül van az intéz-ményhez, mint azoknak, akik most kirúgják őket. De hát nem is rólok van szó. A többség valahonnét a harmadik vonalból fölhozott em-ber. Amit művelnek, annyit is ér. Nem lehet egy újságírói pálya csúcsa az afölötti öröm, hogy őt épp nem rúg-ták ki, így háborítatlanul ol-vashatja tovább a híreket, és naponta hülyét csinálhat magából stúdióban vagy épp a Balaton-parton, mert nyár van. Amikor két hónapja a *BBC*-től kirúgtak egy csomó embert, napokon keresztül műsorok maradtak el, mert a bent maradtak sztrájkoltak a kirúgottak érdekében. Hol vannak a *Magyar Televízió*-ban, a *Duna Televízió*-ban és a *Magyar Rádió*-ban azok az emberek, akik sztrájkoltak volna azokért, akiket kirúg-tak? Az is meglehet termé-szetesen, hogy a közszolga-latnál békén hagyott szaktár-sak egyetértenek a kirúgá-sokkal, az újságírást pontos-an úgy képzelik, ahogy a kormányerő is képze-li: vagyis szeretnek szervilizek és alázatosak lenni, úgy visel-kednek, ahogy elvárja a ve-zetőség, és egy karéj kenyé-rért megtesznek gazdáiknak bármit. Ma, sajnos, ez a trend: a sajtó az állam felé vonul. A közszolgálat elfo-galva, a kormányközeli lapo-kat állami és kormányzathoz közeli cégek hirdetési tömik meg, amelyekről a főszer-kesztők némelyike azt mondja, mindezt piaci al-pon. Gere Ádám közgaz-dász szerint Amerikában er-kölcsellennek tartják az álla-mi szerepvállalást a gazda-ságban, ha „valaki az álla-mnak dolgozik, azt egy jobb társaságban letagadja, mert szegyennek számít, hiszen azt jelenti, hogy nem tudja megállni a helyét a versenyszférában”. Biztosan vitat-ható, de amerre a magyar sajtóvilág halad, egyre érvé-nyesebb lesz ez a közszolga-lati sajtóra is: szegyen az egész úgy, ahogy van.

Kikapcsolt vészcsengők

Hiba és lemondás

Mircea Vasilescu
adevăru

A TVA (hozzáadottértékadó) megemlése 24 százalékra hiba volt. Maga az ország elnöke ismerte be, aki annak idején az intézkedés támogatója volt. És ezzel a tárgyat lezártak tekinthetjük? Mint mindig, van egy jó és egy rossz hír. A jó hír az, hogy a hibát beismerték. Nem túl gyakran történik meg a hazai politikában, hogy egy fontosabb személy azt mondja egyszerűen, hogy „hibáztam”. A rossz hír azonban az, hogy a hiba beismerését nem követi semmi. A román politikában a hiba és a felelősség között nincs szinte semmi kapcsolat. Senki sem felel semmiért. Sem a döntésekért, sem a megdöntésekért. A pénzügyi válság kezdetekor az elnök is, a kormányfő is többször kijelentette, hogy Romániát nem fogja érinteni a válság (amolyan „üljétek csak nyugodtan!”). Pár hónappal később arra ébredtünk, hogy megemelték a TVA-t, levágták a béreket és felvették egy hatalmas kölcsönt. A válságellenes intézkedéseket sebtében foganatosították, a valutaalap akarata szerint. Most tudjuk meg, hogy az egyik ilyen intézkedés hibás volt. Na jó, és ki felel érte? Hát a tévében szórt számtalan biztosításért, hogy „minket nem érint a válság”? Az erdélyi autópályára új licit írta ki, mert a Bechtel kilép a kombinációból. A munkálatok évek óta cammognak, az eredmények nevésségek (gyakorlatilag évente alig néhány kilométernyit építettek meg), most pedig előlről kezdjük. Ki felel ezért? Megcsinálták „a kórház reformot”, vitatható következményekkel. Egyelőre az egyetlen látható hatás az, hogy nagyon sok ember számára bonyolultabb orvoshoz jutni, mint azelőtt. És miért mondott le az egészségügyi miniszter? Nem mert a „reform” károsított, hanem mert „nem kérték ki a véleményét a költségvetéssel kapcsolatban. A becsvágy és az alkalmatlanság vegyülete oda vezet, hogy a lemondás a hazai politika berkeiben más, mint aminek lennie kellene: nem egy hibás döntésért mondanak le, hanem bármilyen más okból kifolyólag (ingerültség, dölyf, fáradtság stb). Politikusaink megtanulták, hogy a románoknál mindent „szavakban” intéznek el, és a következményekkel nem törődnek. Egy – bármilyen súlyos – hibát ugyan csak szavakban ismernek el: bármelyik miniszter vagy honatya képes óráig ülni a tévéstúdiókban, és csürniclavarni a szót, amikor meg kell „magyaráznia” egy elkö-

vetett hibát, a sajátját, egy pártbeli társát, a kormányt stb. De eszébe sem jutna valakinek is megfizetni a hibáért a hatalomból való távozással. Az igazán rossz hír az, hogy a szélhámoság kifizetődő: az emberek immár semmiért sem tiltakoznak, szavazni pedig nagyon kevesen mennek el. És akkor? (Fordította: K. B. A.)

Az RMDSZ a nép oldalára állt át

Sorin Ioniță

(...) Az RMDSZ egyszer használatos hivatalosságainak lajtsromán Cseke urat Vass vagy László (tkp. Ritli – a ford.) doktor urak váltják a minisztérium élén, azzal a politikai nyereséggel, hogy a párt kipipált egy demonstratív tiszteletbeli lemondást. Miközben a valóságban csak a koalíciós partnerek gerillaharcáról van szó olyan erőforrások ellenőrzéséért, amelyeket máskor algoritmus szerint osztottak ki, ahogyan az már szokás volt. Nem marad az utcán, utódja pedig majd csak elboldogul a szűkösből kiutalt pénzekkel. A művészi hatás és az egészségügyi szektor rokonszenvének elnyerése érdekében Cseke úr „az egészség megbecsülhetetlen és matematikailag – ahogyan a könyvelők akarják – fel nem mérhető” populista ária hangjaira vonult ki a színpadról, mintha az ilyen iskolás líra segítene valamit a nem létező pénzek gyarapításában. Másrészt, miközben a pénzügy jogosan erőlteti a költségek ellenőrzését, amelyek az egészségügyben valóban robbanásszerűen növekednek, a választott ügyetlen módszer a költségvetés-kiegészítés indoklására és beerőltetésére a pénzügyi felelősség törvényének szigorú keretei közé minden bizonyos problémákat okoz majd a Nemzetközi Valutaallappal való kapcsolatokban. Ialomitanu úr, aki sokkal gyengébbnek beszél a szentimentális (de szokásos) román nyelvet, mint Cseke úr, soha nem fogja tudni megindokolni a törvénytől való eltérést a módosított összeg nagy részénél. Először is azért, mert amit a gyakorlatba ültetett, más mint amit az IMF néhány nappal korábban megjelölt. Másodszor mert a kivételes összeg elfogadható lett volna az összeg mintegy egyharmadára, ami a közintézmények közötti kifizetések hátralékát jelenti – de semmi esetre sem az összeg további kétharmadára, ami tiszta, be nem tervezett költségnövekedést jelent, vagy olyan vállalatok adósságainak törlesztését, mint az Országos Vasúttársaságé (SNCFR) – a Văcăriou-kor-

mány óta krónikussá vált probléma, amikor ezeket eufemisztikusan „kifizetési hátralékoknak” vagy „gazdasági blokkolásnak” nevezték. Más szóval, nem világos, hogy a mostani költségvetés-kiegészítéskor a rossz kormányzást és gyatra menedzsmentet (helyesen) büntetik az egészségügy esetében, viszont (helytelenül) nem büntetik és továbbra is megtűrik a vasút vagy más állami tulajdonú vállalatok esetében. (...) (Fordította: K. B. A.)

Az oslói rém ideológiája

Jan Dirk Snel,
Trouw Amsterdam
Michelle Goldberg,
Daily Beast

Boris Johnson, Telegraph
Ahány elemző, annyi a magyarázat az oslói tömeggyilkosságra. Vagy a szélsőjobboldal rasszista ideológiája a felelős, vagy a radikális jobboldal megszelídülése, vagy a konzervatívok nőellenes retorikája, s van, aki szerint csak a tettes frusztrált személyisége. „A politika nem játék” – figyelmeztet az amszterdami Trouw-ban Jan Dirk Snel. Azt írja, hogy bár

szélsőjobboldali retorika önmagában nem vezet terrorizmushoz – állapítja meg a Stratfor. Az erőszakra hajló szélsőségesek azért forralhatnak harcias terveket, mert kívül rekedtek a nagy szervezetben, amely visszatartaná őket. „Nem lenne meglepő, ha Európa határain innen és túl más szélsőjobboldaliak is követnék az oslói példát.” Michelle Goldberg amerikai publicista ezzel szemben éppen hogy ideológiai tényezőket jelöl meg az oslói terrormerényletek okául. A Daily Beast honlapján azt írja, hogy Breiviket a nők iránti gyűlölet vezette, s ezt olyan elmélettel juttatta kifejezésre, amely nagyon is beleillik a radikális konzervatív jobboldal gondolkodásába. Igen tiszteletreméltó konzervatív elemzők, mint Mark Steyn, évek óta hangoztatják, hogy a feministák felelősek a hanyatló születésszámmért, vagyis őmiattuk keletkezik az a vákuum, amelybe beözönlenek a bevándorlók. Ennek eredményeképp pedig olyan (iszlám) társadalom jön majd létre, amelyben a nők jogait súlyosan korlátozzák. Ezt az elméletet fejtegeti Breivik is az internetre feltett kiáltványában. Írásából kide-

Beivik gyermektegy ideológiáját! Ezt az embert csakis önmaga érdekelte” – írja a Telegraphban Boris Johnson, aki eredeti foglalkozására nézve publicista. Johnson megvető hangnemben ecseteli, hogy Breivik Marxot teszi felelőssé az egyenlősdiért, a multikulturalizmusért a feminizmusért és minden más, neki ellenszenves fejleményért. Ezek a primitív eszmefuttatások valóban rimelnek bizonyos jobboldali bloggerek bejegyzéseire, hogy a dzsihádisták terroristák is mérítenek a szélsőséges iszlamisták szövegeiből. De Johnson szerint egyik esetben sem az ideológiákból következnek a terror. „Időnként előkerül néhány ember, aki olyan gyöngye, hogy úgy érzi, ölnie kell, mert így erősnek látszik... Ha most mindenféle társadalmi háttérre keressünk tettekhöz, csak a malnyukra hajtjuk a vizet, mert ettől fontosnak érezhetjük magukat, s végül is ez a céljuk, semmi más.” (metazin.hu)

Konzervatívok a népboldogítás ellen

John Derbyshire

Akik az egész emberiség javát akarják, gyakran hoznak szenvedést közvetlen környezetükre. Így jöhettek létre a baloldali diktatúrák. A konzervatív pesszimista egy nagy előd tetteit méltatja és vitatja. De a fogyasztói társadalom és a jóléti állam végét ő is biztosra veszi. „Az emberi szeretet ereje a távolsággal csökken. Akárcsak a gravitáció. Azok iránt érezzük a legerősebb szeretetet, akik hozzánk tartoznak, akiket a legközelebről ismerünk” – állítja fel a magától értetődő kiinduló tételt a Metazimból is ismert John Derbyshire neokonzervatív publicista, aki könyvében a konzervatív pesszimizmus rehabilitálására tesz kísérletet. Ezúttal egy előd, a tizenhét éve halott David Stove ausztrál tudományfilozófus újonnan kiadott kötetét méltatja, kritikus szemmel. A *Mi a baj a jóakarókkal?* című esszé 1989-ben keletkezett, amikor, a szovjet kommunizmus hanyatlását látva, Francis Fukuyama megjelentette első írását a történelem végéről – akkor még kérdőjellel a cím végén. Csakhogy Fukuyama, mint a Metazimban is olvasható, afféle balesetnek tekintette a kommunizmust a történelem felfelé ívelő pályáján, amelynek végállomását a liberális demokráciában jelölte meg, Stove viszont a felvilágosítással kezdődő világboldogítási törekvések logikus következményét látta a marxista-leninista despotizmusban. Derbyshire Dickensszel példálózik, mert a nagy író veszedelmes álmodozónak tartotta az olyan embereket, akik az egész világot akarják

boldogítani, s úgy ábrázolta őket, mint akik nem törődnek azokkal a nyomorultakkal, akiken pedig személy szerint segíthetnének. Ily módon ma Dickens konzervatívának számíthatna, csakhogy egyébként komoly bírálója volt az igazi nagy pesszimista konzervatívoknak, a 18. századi Thomas Malthusnak. A *Karácsonyi ének*ben állítólag a malthusianus embert mintázta meg a szívtelen Scrooge alakjában. Malthus ugyanis azt hirdette, hogy az egész emberiség életszínvonalát lehetetlen növelni, mert ez túlnépesedéshez, azon keresztül pedig nyomorhoz vezetne. Az élelmiszertermelés csak számtani haladvány szerint nő ugyanis, a népesség lélekszáma viszont mértani haladvány szerint – írta Malthus jóval az agrárforradalom és a családtervezés kora előtt. Különben nem tekintett minden jóléti törekvést reménytelennek, de úgy gondolta, hogy a szegények csak önmagukat húzhatják ki a bajból. Ez nagyon is rimel a mai konzervatívok, így Derbyshire gondolatmenetére, akik szerint a jóléti államok segélyrendszere passzivitásra kárhoztatja a segélyezetteket. Dickens úgy hitte, hogy az emberek sorsán igenis lehet javítani, mégpedig úgy, hogy erkölcsösebbé tesszük őket. Derbyshire szerint ez a felfogás rokonságban áll a felvilágosodás korának optimizmusával: külső hatások nyomán, az oktatás, az állami újraelosztás és egyebek segítségével a társadalom és az ember egyaránt megváltoztatható. Malthus megvetően írt erről a felfogásról, s aki ma a pártját fogja, bizony nehéz feladatna vállalkozik – ismeri el Derbyshire. Hiszen ki tagadná, hogy a nyomort igenis lehetett enyhíteni, s az egészségi állapotokon igenis lehetett javítani. Stove azért mégis megpróbálkozott Malthus védelmével. Arra hivatkozott, hogy az emberek minden haladás ellenére sem lesznek boldogabbak: a boldogtalanság eredeti szintje mindig visszaáll. Derbyshire-hez viszont közelebb áll a népi mondás, hogy a pénz nem boldogít ugyan, de birtokában legalább kényelmesebben vagyunk boldogtalanok. Minden kritika ellenére azonban Derbyshire végül is nagyra tartja Stoveot. Például azért a jövődőlésért, hogy a jóléti állam elkerülhetetlenül kimeríti önön erőforrásait. Ma Amerikában 40 millió ember kap utalványok formájában élelmiszersegélyt. Az államháztartás éves hiánya másfél billió (másfél ezer milliárd) dollár. „Aligha tekinthető hát fellejgárónak, aki ezek után úgy látja, hogy hazánk valódi malthusi csapdában vergődik, habár e csapda nem egészen úgy működik, ahogy tisztelendő Thomas atya elképzelte. Valahogy meglesz mindennek a bójtje. Ha háborúban, járványban vagy éhínségben nyilvánul meg, akkor lesz csakugyan igaz az öreg pesszimistának, és kései követőjének, David Stone-nak.” (metazin.hu)

Traian Băsescu – beismerés után semmi

szörnyű tetteiért egyedül Breivik felelős, a radikális jobboldallal egybecsengő nézeteket vall, s ez azért mégsem véletlen. Nem tekinthető egyszerűen egynek a sok vélemény közül azoké, akik a gyűlölet révén akarják megoldani a társadalom problémáit. „Kemény érveltek kell szembevezetni velük. Meg kell nekik mondanunk, hogy ne vezessék többé félre az embereket.” Érdekes módon ezzel szinte szögesen ellentétes véleményt fogalmaz meg a Stratfor, a texasi Austinban székelő neves stratégiai kutatóintézet. Elemzői megállapítják, hogy számos európai országban nemcsak megerősödtek, hanem el is fogadtatták magukat a szélsőjobboldali pártok. Közben azonban felhagytak az antiszemitizmussal, és a bevándorlókban jelölték meg az etnikai célpontot. Csakhogy a társadalmi elismertetés kivívása közben élesen elhatárolódtak az erőszakos elemektől, így azok magukra maradtak. Valahogy úgy, ahogy egykor, a hetvenes években a kommunista radikálisok, akik nem tudták követni a hivatalos kommunista pártok mérsékelt fordulatát, és terroristává váltak. „A

Tömbházban élők jogai és kötelezettségei

Czedly József

(Válasz M.I.-nek Brassó)

A múlt század egyik meghatározó társadalmi jelensége a lakosság jelentős részének a városokba való letelepedése volt. A városba költözők tömeges lakhatási lehetőségének megteremtése érdekében tömbházak százai és ezrei épültek fel, megteremtve egy új, a lakóközösségekben történő életmódot. Romániában ma a lakosság kb. 40%-a tömbházban él, ez magával hozta azt a szükségszerűséget, hogy ezt az életmódot megfelelően szabályozzák.

Mivel közérdekű problémáról van szó, a *Törvénytár* több ízben foglalkozott a tömbházban lakók számára készült szabályozásokkal, legutóbb 2010. július 30-án jelent meg *A tömbházi élet új szabályai* című ismertetőnk. Most egy brassói olvasónk levelére válaszolva térünk rá újra erre a mindig időszerű kérdéskörre.

Az említett levélben két kérdésre kíván választ kapni olvasónk:

1. Mit értünk közös tulajdonnak egy tömbházban?

2. Hogyan oszlik meg a költség a köztulajdon karbantartásánál?

Azt is kéri olvasónk, hogy válaszunkban adjuk meg azoknak a szabályozásoknak a pontos megnevezését, melyek az említett kérdésekre adnak választ. Ezek a jogszabályok a következők:

a) 230/2007. sz. törvény a

Lakástulajdonosok társaságairól, megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2007. július 23-i, 490. számában;

b) 1.588/2007 sz. kormányhatározat, mely elfogadja a fent említett törvény alkalmazásának módszertani eljárását (norme metodologice), megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2008. január 18-i, 43. számában;

c) A közös tulajdonban lévő ingatlanok fűtési költségeinek elosztását szabályozó 343/2010 sz. rendelet (megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2010 július 20-i, 501. számában), amit a Közütemi és Közhasználati Szolgáltatásokat Szabályozó Országos Hatóság (Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice) fogadott el.

Az első kérdésre a b) bekezdésben említett módszertani eljárás 44. cikkelye ad választ. E szerint a lakástársaság közös költségének kell tekinteni és a lakásonként megállapított köteles hányadrész (cota parte indiviză) alapján kiszámított arányban kell elosztani a következő épületrészekre vonatkozó fenntartási, szolgáltatási, javítási, megszüldítési, visszaállítási, energetikai hatékonyságot biztosító, illetve korszerűsítő munkákat: alagsor; víz, csatorna, fűtés, villanyáram szolgáltatások fő és elosztó vezetékai; lépcsőház; padlás; mosósoba; ruhaszárító helység; közös terasz; lift; interfon kö-

zös vezetékai; közös fűtőközpont; hulladékégető; háztartási hulladékokat levéztető és tároló rendszer; az épület szilárdságát biztosító elemek; épület homlokzata; tetőszerkezete.

A második kérdésre egyrészt maga a törvény ad választ mely a 48. cikkely (1) bekezdésében előírja: „A közös tulajdonban lévő elemekre vonatkozó költségek egyes tulajdonosokra eső részét a megállapított köteles hányadrész arányában kell megállapítani”. A módszertani eljárás 45. cikkelye határozza meg, hogyan kell kiszámítani a kötelező hányadrészt, és pedig „a lakások, illetve más felhasználásra szánt épületrészek hasznosítható felszínének területe (suprafața utilă) figyelembe vételével”. A köteles hányadrész nagyságát – mond-

ja ki ugyanaz a cikkely – be kell írni a lakótársaság létrehozásakor megkötött egyezségbe (acord de asociere).

A c) bekezdésben említett szabályozás 3. cikkelyének 27. pontja ad választ arra, miből áll egy lakás keretén belül a hasznosítható lakterülethez: „nappali szoba, hálószoba, fürdőszoba, WC, tusoló fürdő, konyha, dolgok elhelyezésére szánt lakrészek, lakáson belüli folyosók.” Nem számítanak hasznosítható lakterületnek az erkélyek és a loggiák, ha nincsenek fűtőelemekkel ellátva.

Vannak kivételek is, amikor a közös használatba levő épületelemek költségeinek elosztása nem a hasznosítható lakterület arányában történik. Ilyenek a lift üzemeltetésével járó költségek. Ezeket a lakásokban élő személyek számának figyelem-

bevételével kell elosztani. Az erről szóló szabályozás azt is lehetővé teszi, hogy az alagsorban és a földszinten levő lakásokban élő személyeket ne vegyék figyelembe a lift-költségek elosztásánál.

A közös használatban lévő épületelemek fűtési költségeinek elosztásáról szóló eljárást a c) bekezdésben említett rendelet II. fejezete szabályozza. Ennek részletes ismertetésére nincs lehetőségem, mivel meglehetősen bonyolult matematikai egyenletek és műszaki fogalmak figyelembevételével történik. Ha valaki ebben a kérdésben kíván választ kapni feltétlenül be kell szereznie az említett rendelet teljes szövegét és szükséges műszaki ismeretekkel rendelkező személy segítségére is.

Olvasónk levelében azt is megkérdezi, hogyan osztják

el a lakástulajdonosok között a lakóépület hőszigetelésével járó költségeket, nagyobb hozzájárulást kellene neki fizetni, mivel lakása az épület sarokrészében helyezkedik el, így nagyobb a lakás külső felülete. A hőszigeteléssel járó költségeket, mint minden közös épületrész költségét a lakás hasznosítható lakterülete arányában kell megállapítani. Ez az eljárási mód két, félremagyarázhatatlan jogszabály szövegére támaszkodik. Az egyik, a fent idézett módszertani eljárás 44. cikkelye, amely a közös épületelemek költségei elosztására vonatkozó előírások keretében tételesen megnevezi az épületek hőszigetelésére vonatkozó munkálatokat is. A másik bizonyíték, mely megerősíti a hőszigeteléssel járó költségek elosztásának a fent említett módszerét, a lakások hőszigetelését előíró 18/2009. sz. törvényerejű sürgősségi kormányrendelet (OUG 18/2009) alkalmazásának módszertani eljárása 6. számú melléklete (megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2009. március 27-i, 194. számában). Ez a melléklet szolgál a hőszigetelési költségek lakástulajdonosokra háruló költségeinek elosztására, és ebben nem kell feltüntetni csak a lakástulajdonos vezető- és keresztnevét, a lakás hasznosítható lakterületének nagyságát és ennek alapján a megállapított köteles hányadrészt.

Az ajándékozási szerződés visszavonásáról

Deák Levente

Az ajándékozási szerződésről, erről az egyoldalú, ingyenes, élők közötti jogügyletről (contractul de donație) azt szokták mondani, hogy alapvetően visszavonhatatlan, azaz ha az adományozó (donatorul) közokirati formában szerkesztett, közjegyző által hitelesített szerződéssel vagyontárgyat, leggyakrabban ingatlanát a megajándékozottnak (donatarul) adományozta, ez utóbbi pedig a felajánlott vagyontárgyat elfogadta, a szerződést visszavonni, egyoldalúan felbontani nem lehet. Természetesen e szabály alól ez esetben is léteznek kivételek, olyan sajátságok, amelyek csak az ajándékozási szerződésre jellemzőek. A következőkben ezekről lesz szó.

Egy régebbi jogeset felelevenítése segíthet az eligazodásban. Az történt, hogy a szülők két gyermekükre írták a különben csak topográfus segítségével természetben oszthatónak nyilvánított

családi házukat. Ezt még 1989 előtt, amikor a házat a kisajátítás veszélye fenyegette, s így, a két lakrész kialakításával, más-más tulajdonos néven, a két, külön számítható kártalanítás kifizetésében reménykedhettek. A helyzet közben változott, a kisajátítás elmaradt, s a két nagykorú gyermek még egy ideig tulajdonosa maradt a lakrészeknek. Egy adott pillanatban a szülők mellett maradt gyermek, gondozásukat vállalva, testvérét megkérte: ajándékozná neki lakrészét, mert utóbbinak itteni lakásra nincs szüksége, hiszen ő a családtól távol él. Az ajándékozási szerződés szabályosan megkötött, de az eljáró közjegyző előbb a feleknek elmagyarázta a Román Polgári Törvénykönyv (tovább csak Ptk.) 825. szakaszában található különleges szabályt, lehetőséget, azt tehát, hogy a jogügyletbe, akarategyezség alapján bele lehet foglalni egy bontó hatályú kitétel. Ennek lényege: amennyiben a megajándé-

kozott vagy ennek leszármazói az adományozó előtt hunynának el, a szerződés visszavontnak tekintendő, s az ajándék feletti tulajdonjog visszaszáll az adományozóra. Ez a telexkönyvnek is végre kell hajtania, egyszerű, ilyen értelmű kérelem, az eredeti hiteles szerződés s a halotti bizonyítvány, mint bizonyítékok alapján. A felek a szerződés hitelesítésekor éltek ezzel a lehetőséggel, s a szerződés szövegébe az említett törvényszakaszra történő hivatkozás is bekeült. Az már külön történet, hogy évekre rá, változott élethelyzetben mindkét fél ki szerette volna iktatni a szövegből a Ptk. 825. szakaszára történő utalást. Sikertelenül, s most mindketten abban reménykednek, hogy túléljük egymást. (Itt jegyzem meg, hogy az új, de még nem hatályos Ptk. az 1016. szakaszban megtartotta ez a különleges szabályt, megtoldva azzal, hogy ingatlanra az ingatlannyilvántartás szabályai is vonatkoznak, érthetőbben, a tulajdont vissza lehet, vissza kell táblázni

a megajándékozottnak vagy pedig az őt és leszármazóit túlélő adományozó nevére).

Ez az eset az egyezményen alapuló ajándék-visszavonás (intoarcerea conventională) példája. A továbbiakban a jog szerinti visszavonásnak arról az esetéről lesz szó, amikor a szerződés, minden külön formalitás nélkül, azért bontódik fel, pontosabban tekintendő visszavontnak, mert a szerződés megkötésekor gyermektelen, leszármazó nélküli adományozónak később, a házastársak között első élő gyermeke született. Ezt a helyzetet a Ptk. 836. szakasz szabályozza, azzal a kiegészítéssel, hogy minden, ezzel ellentétes kitétel, vállalás, e jog érvényesítéséről történő lemondás jogilag semmis és joghatást nem fejt ki (Ptk. 839. szakasz.). Mi több, ha a megajándékozott időközben a vagyontárgyat, ingatlant harmadik személynek elidegenítette, ő az ajándék tárgyát nem tarthatja meg, mert azt egy nem tulajdonostól szerezte (dreptul a

post dobândit de la un „non dominus”). Ingatlan esetén ez alól csak egyetlen kivétel van, és pedig az a helyzet, amikor a megszerző harmadik személy az elbirtoklásra (uzucapiune) hivatkozik.

Még egy esetet említek, amikor az ajándékozási szerződés visszavonható, igaz, nem jog szerint, hanem csakis az adományozó kifejezett kérésére. A Ptk. 937. szakaszában foglalt szabályról van szó, amely a házastársak között, a házasság fennállta alatt megkötött (a házastársak között egyedül kivitelezhető) ajándékozási szerződésre vonatkozik. A törvény szövege szerint az adományozó házastárs saját javait vagy azok egy meghatározott részét, részarányát házastársának adományozhatja, de ugyanakkor ezt bármikor, minden külön formalitás és indoklás nélkül visszavonhatja, a házasság felbontása után is, mi több, a megajándékozott házastárs vagy a volt házastárs elhalálása után ennek örökösétől vagy örökösöitől, akik leg-

többször éppen az adományozó és a megajándékozott saját gyermekei vagy más leszármazói. Az adományozó erről a jogáról le sem mondhat, s ha a szerződés mégis tartalmaz ilyen kitétel, ennek jogérvénye nincs (renunțarea soțului donator ... este lipsită de orice valoare juridică). Az új Ptk. ezzel kapcsolatban azt mondja, hogy a házastársak közötti ajándékozási szerződéseket csak a házasság fennállta alatt lehet visszavonni, tehát válás vagy a megajándékozott elhunytá után már nem. Ebből az is következik, hogy az elhunyt megajándékozott örökösei is megtartják a tulajdont. Ha azonban a később semmisnek nyilvánított házasság ideje alatt kötöttek ajándékozási szerződést, a rosszhiszemű megajándékozottal kötött ajándékozási jogügylet relatív semmissé válik, amit tehát a házasság semmisségét kimondó bírósági határozat jogerőre emelkedésétől számított 3 év alatt lehet kérni. (Új Ptk. 1031 és 1032. szakasz.)

Az orvos válaszol

Nemrég voltam szemészeten és újra egy erősebb szemüveget kaptam. Meg lehet állítani a szem romlását?

A szem romlását három fő tényező befolyásolja: genetikai adottság, életkor és környezeti hatások. A rövidlátás 89 százalékban öröklődik, 8-12 év között fedezik fel leggyakrabban. Hogy az iskolázottak közt több a szemüveges, azzal magyarázzák, hogy sokat kell olvasniuk, és gyakran túl közelről és gyenge fényviszonyok között. Óriási szemrontó tényező a stressz, ezért a gyenge szemük jó, ha elsajátítják a relaxáló technikákat. Negyven év körül a szemlencse rugalmassága fiziológiásan csökken, emiatt az addig élesen látók már nehezen olvassák el az apró betűket.

Az olvasószemüveget ajánlatos két évente ellenőriztetni szakemberrel. Kevésbé ismert, hogy a szemlencse C vitamin tartalma magas és hiánya látásromláshoz vezet. A C- és E- vitamin feladata az UV-sugárzás hatására keletkezett, szemre ártalmas szabad gyökök megkötése. Az A- vitamin megelőzi a farkasvaktságot és aki dohányzik vagy rendszeresen fogyaszt alkoholt nagyobb A- vitamin bevitelre szorul. Az ásványi anyagok közül a szelén és a cink létfontosságú, nélkülük nem épülnek be a vitaminok a szembe.

A jó látáshoz négy dolog kell: a szemben levő idegek, erek, optika és az optikát beállító kis izmok jó állapota és a megfelelő működése. Szemtornával a szem mozgató izmok jó kondícióban tarthatók. Ha a látás romlik, akkor itt romlik el valami. Az időskori szemromlásnál általában a szemben levő izmok kezdenek ernyedni, megerecskedni. A szemizmok edzéséhez nagyon fontos szerepe van a szem megfelelő táplálásának. Erre a három legjobb tápláló: homoktövismag-olaj, goji berry és aszalt fekete áfonya.

Dr. Győri György

Szoptás és intelligencia

A szoptatott gyermekek jobban teljesítenek a középiskolában és nagyobb valószínűséggel tanulnak tovább, mint üvegből etetett társaik.

A szoptatás előnye az anyák és a csecsemők egészsége szempontjából már régóta ismert, azonban ez a tanulmány azt sugallja, a szoptatás később a tanulásban is előnyt jelent.

Joseph Sabia, a washingtoni Amerikai Egyetem docense munkatársával olyan testvérpárokat vont be a vizsgálatba, akik közül az egyiket szoptatták, míg a másikat üvegből etették, illetve akiket édesanyjuk különböző ideig

szoptatott. „Következős bizonyítékot találtunk arra, hogy a szoptatott gyermekeknek jobb a középiskolai tanulmányi átlaga és nagyobb valószínűséggel tanulnak tovább, még a gazdasági-társadalmi helyzetre történt korrekciót követően is?” – mondta Savia.

Savia és Daniel Rees, a denveri Colorado Egyetem közgazdaságtan-professzora 59 család 126 gyermekét hasonlította össze, emellett 90

család 191 gyermekének érettségijéről és továbbtanulásáról gyűjtöttek adatokat. Minden egyes szoptatási hó-

nap körülbelül egy százalékkal javítja a középiskolai átlagot, és két százalékkal növeli meg a továbbtanulás esélyét.

A középiskolai jegyekre gyakorolt hatás több mint fele a kognitív képességekre és az egészségre gyakorolt hatás eredménye, ezért a szerzők úgy gondolják, a szoptatás a hosszú távú tanulmányi előmenetelt is befolyásolja. A továbbtanulás valószínűségének növekedéséért egy ötöd részben felelős a szoptatás.

Bizonyíték van arra is, hogy a szoptatás csökkenti a fertőzések és az elhízás előfordulását, emellett valószínű, hogy javítja a kognitív fejlődést is. Lehetséges, hogy azok a tényezők, amelyek eldöntik, hogy egy kisbaba szoptatnak-e vagy nem, fontos szerepet játszanak a kirakós játékokban.

A filmek hatást gyakorolnak testünkre

A filmek fizikai és érzelmi változásokat okozhatnak a nézőkben, tehát amikor választunk, elmondhatjuk, hogy a testünk irányít.

A mozizást sokan tökéletes pihenésnek tartják. Egy kényelmes fotelben ülünk és két órára kikapcsolunk. A filmek azonban a szórakoztatáson kívül sokkal többre is képesek. Úgy gyakorolnak hatást az agyunkra és a testünkre, hogy észre sem vesszük.

Mivel sok film az értelem helyett inkább az érzelmen keresztül tolmácsolja üzenetét, semlegesíthetik az érzelmek elfojtására irányuló ösztönt, és kiválthatják az érzelmek felszabadítását, állítják a pszichológusok. Az érzelmek előcsalogatása révén pedig a filmnézés olyan kapukat nyithat meg, amelyek máskülönben zárva maradnának.

Mielőtt tehát választunk, érdemes tudni, mire számíthatunk.

Horrorfilmek

Általában azok szeretik az ilyen filmeket, akik az éjtörnyözéshez, a sziklamászás-hoz vagy más extrém sportokhoz is vonzódnak. A szakemberek szerint ők valahogy attól érzik igazán azt, hogy élnek, hogy a halál szé-

lén táncolnak. A horrorfilmek fizikai hatást is gyakorolnak a testünkre, a nagyon intenzív filmek megnövelik a pulzust, ha pedig valaki szívkoszorúér betegségben szenved, fokozza a mellkasi fájdalmat és a vérnyomást.

Azt is érdemes tudni, hogy egy horrorfilm megnévezése az adrenalin és a kortizol szintjét is megemelheti, ami előhívhat korábbi traumás élményeket. Ha tehát

van valami olyan élményünk, amit nem szeretnénk előhozni, várjunk a horrorfilmnézéssel addig, amíg készen állunk az ilyenfajta megpróbáltatásra.

Vigjátékok

A nevetés eltávolít bennünket problémáinktól, és egyes kutatások szerint még az immunrendszerünket is erősíti, és a stresszhormo-

nok szintjét is csökkenti. A Maryland Egyetem kutatóiból pedig az derül ki, hogy nevetéskor a vérerek kitágulnak, ami fokozza a véráramlást, ez pedig a vérnyomás olyan mértékű csökkenését eredményezi, amit testedzéssel lehet elérni. A maximális szívverdő hatás elérése érdekében olyan vigjátékot érdemes választani, ami garantált 15 perc kacagást biztosít.

Háromdimenziós filmek

Érdekes észben tartani, hogy az ilyen filmek szédülést, fejfájást és hányingert is okozhatnak, mert a térérzékelés miatt úgy érezzük, mintha valóban a szereplőkkel együtt mozognánk. Ha kimegyünk a moziból, ezek az érzések percekkel belül elmúlnak. Ezek az ideiglenes egyensúlyzavarok azonban valamilyen alap-látásrendellenességet is jelezhetnek. Ilyen esetben érdemes szemorvoshoz fordulni, és kivizsgáltatni az állapotot.

Romantikus filmek

A romantikus filmek és a vigjátékok abban hasonlítanak, hogy segítenek megbirkózni a külső problémákkal. Míg azonban a vigjátékok bizonyítottan csökkentik a stresszhormon-szintet, a vérnyomást stb., addig a romantikus filmek csupán néhány óra felszabadulást adnak a való életből. A szereplők hibáit humoros, felemelő és elnéző módon mutatják be, ami azt eredményezi, hogy a néző másképp látja a saját problémáit. Ha tehát egy rövid időre el akarunk menekülni a való világból, nyugodtan válasszunk egy jó kis romantikus filmet.

Programajánló

Transylvanian Dixieland Fest

Sepsiszentgyörgyön a Székely Nemzeti Múzeum kertjében augusztus 13-án, szombaton 18 órától Transylvanian Dixieland Fest. Fellép: a Minisnaps, a Snaps Vocal Band, a Session Jazz Band és Paku Beáta (Magyarország), a Kiskőrösi Szürke Verebek Jazz Band-ja (Magyarország), végül jam session. Közben szürke-

marha-pörköltet szolgálnak fel Urszuly Jancsi módra, és kiskőrösi borok kóstolója (a rendezvény kedvezőtlen időjárás esetén a Di Stefano bárban lesz).

Zorán-est Marosvásárhelyen

Augusztus 12-én 18 órától Zorán-est lesz a Jazz&Blues Clubban, a Sörház utca, 3-as szám alatt. Előadók: László Norbert Endre (ének, gitár),

Fülöp Csongor (billentyűk, vokál), Sándor Vilmos (gitár, vokál), Vízi Imre (baszszusgitár, vokál) és Asztalos Zsolt (Aszti) (dob, ütőhangszerek). Beugró: 7 lej.

Kiállítás Árkoson

Az Árkosi Kulturális Központ Istálló Galériájában augusztus 12-én 19 órakor Aristotel Bunescu újságíró megnyitja Ion Lazár bukaresti képzőművész *Távol-Kéleti motívumok* című festészetét és grafikai kiállítását, amely a hónap végéig látható.

Falunapok Sepsibükszádon

Augusztus 13. szombat - 10.00: Horgászverseny az állomás tavaknál, kézműves foglalkozások gyerekeknek, 13.00: ünnepélyes megnyitó, 14.00: a sepsibükszádi fűvöszeneke színvonalú előadása, 15.00: székely táncok, 16.00: sepsiszentgyörgyi Junior Business Club előadása a vendégházban, 17.00: Nistor Dénes hegedű szólója, 21.00: koncert - INSECT paródia, 22.30 utcából. Augusztus 14. Vasárnap - 11.00: Sepsibükszádi kutya

szemle a sportpályán, 15.00: a csíkszeredai Felnőtt Kórus műsora, 16.00: sepsibükszádi ifjak székely tánca, 17.00 Lázár Csaba és fia, zenés műsor, 18.00: „Angyalok keringője” táncelőadás, 19.00: Csürkészek kabarétársulat műsora a Vendégházban, 21.00: koncert - László Attila, a Csillag Születik győztese, 22.00 karaoke show.

Koncertek Kolozsváron

Augusztus 15-én, hétfőn Kolozsvár főterén Ethno in Transit-koncert 20 órától és

Kistehén-koncert 20 óra 45 perctől.

Kiállítás Nagybányán

Szombat délután 17 órakor Kozma István festőművész kiállítását nyitják meg Nagybányán – a régi főtér III. Millenium termében félévszázánál több új alkotását mutatja be a művész. A nagybányai festőiskola hagyományait követő művész munkásságát Menyhárt László művészettörténész, Nicolae Apostol festőművész és Sike Lajos, lapunk munkatársa méltatja.

Piros húsú finomságok

A paradicsom most már nagyon olcsó a piacokon. Használjuk ki ezt az ízletes, vitamindús zöldséget, főzzünk minél többet belőle, és télire is készíthetünk néhány finomságot. Íme néhány ötlet.

Paradicsommártás

Hozzávalók: 1 fej hagyma, 1 paradicsom, 1 nagy doboz (140 g) sűrített paradicsom, 2-3 evőkanál olaj, petrezselyem, zellerlevél, bazsalikom, só, bors, 1 ek. cukor.

Elkészítés: Az apróra vágott hagymát megfonnyasztjuk az olajon. Rátesszük az összevágott paradicsomot. Ha megpárolódott, tegyük bele a paradicsompürét, kevés vizet, az apróra vágott petrezselyemet és zellerlevet, bazsalikomot, sót és borsot. A végén keverjük bele a cukrot, forraljuk össze.

Paradicsomszósz nagy módra

Hozzávalók: 2 fej vörshagyma, 1 púpozott evőkanál sertézsír, 7-8 szelet sertéskaraj, 0,5 dl paradicsomlé, 0,5 kg krumplics, kevés napraforgóolaj, 2 púpozott evőkanál finomliszt, só, cukor, fűszerpaprika, víz.

Elkészítés: A karajszeleteket körülbelül egy centiméter vastag szeletekre vágjuk, mindkét oldalát megsózzuk, majd beletesszük egy edénybe, amiben előzőleg felolvastottunk másfél evőkanál sertézsírt. A vörshagymákat hosszában félbe vágjuk. Keresztben vékonyra szeleteljük, majd rászórjuk a húrra. A tetejét vegetával megszórjuk, és az egészet felöntjük kb. annyi vízzel, hogy ellepje a húsokat. Fedő alatt pároljuk addig, amíg a víz teljesen elpárolog. A paradicsomszósz elkészítéséhez először készítsünk rántást. A kész rántáshoz hozzáadunk egy kiskanál csemege őrölt fűszerpaprikát, majd felöntjük fél liter paradicsomlével, és egy pohár vízzel. Ízlés

szerint sózzuk, borsozzuk, majd kavargatás mellett addig forraljuk, amíg besűrűsödik. A cukrot csak a tűzről való levétel után keverjük hozzá. Felkockázott főtt burgonyával tálalhatjuk.

Paradicsomszósz (spagettihez)

Hozzávalók: 12 db érett paradicsom, 3 gerezd fokhagyma, 1 dl olívaolaj, 30 db bazsalikomlevél, só, frissen őrölt bors.

Elkészítés: A paradicsom tisztítása olasz módra: kés hátulját kicsit laposan rányomjuk az érett paradicsomra és meghúzzuk rajta, amitől a héj szemmel láthatólag elválk a hústól. Serpenyőben megmelegítjük az olajat és egészben beletesszük a fokhagymát. Lassú tűzön sütni kezdjük. A megsült, puffadt fokhagymákat lyukas kanállal kimerjük az olajból. Az olajhoz adjuk a paradicsomhúst és a durván összetépett bazsalikom leveleket. Addig sütjük, míg a csomók szétesnek és aránylag homogén állagú lesz a paradicsom az olajban. Sót adunk hozzá és frissen őrölt borsot.

Pikáns paradicsomszósz

Hozzávalók: 3 salotta hagyma aprítva, 2 gerezd fokhagyma aprítva, 5 dkg vaj, 3 ek olívaolaj, 3 ek aprított petrezselyemzöld, 400 gr hámozott paradicsom, 2 ek vörösborecet, 1,5 ek cukor, 0,5 tk őrölt fahéj.

Elkészítés: A salotta hagyma- és fokhagymadarabokat az olajban és a vajban üvegesre dinszteljük. Hozzáadjuk a petrezselyemzöldet és a paradicsomot, kb. 20

percig fedő alatt rotyogtatjuk, néha megkavarjuk. Egy kézi turmixszal pürésítjük, majd hozzáadjuk a cukrot, ecetet, fahéjat és alacsony hőmérsékleten, fedő alatt 25-30 percig tovább főzzük. Ha szükséges, felöntjük egy kis vízzel. Sózzuk, borsozzuk.

Olasz paradicsomszósz (spagettiszósz)

Hozzávalók: 1 db hagyma, 0,25 fej zeller, 1 db sárgarépa, 2 ek. olívaolaj, 2 gerezd fokhagyma, 400 g hámozott paradicsom, 0,5 tk oregánó (szurokfű), 0,5 tk bazsalikom, 1 db babérlevél, 0,5 pohár víz.

Elkészítése: Egy serpenyőben az olajon süssük a hagymát, a nagyon apróra vágott zellert és a sárgarépát, amíg megpuhul, de ne barnítsuk meg. Adjuk hozzá a zúzott fokhagymát, a paradicsomot, bazsalikomot, szurokfűvet, babérlevelet és a vizet. (Víz helyett adhatunk leveskockából készült levest, vagy esetleg vörösbort.) Kis lángon főzzük 20 percig, míg a paradicsom szinte pürészerű lesz, időnként keverjük meg.

Bazsalikomos paradicsomszósz

Hozzávalók: 6 kg paradicsom, 2 nagy fej hagyma, 1 csokor zeller, 1 csokor bazsalikom, 3 gerezd fokhagyma, só, bors.

Elkészítés: A paradicsomok héját lehúzzuk. A paradicsomokhoz adjuk egyben a hagymát, a megpuccolt fokhagymát, zellert, sót és borsot. Kb. 1,5 két óráig sűrítjük. A bazsalikomot a legvégén keverjük bele. Üvegekbe tesszük, és száraz dunsztban hagyjuk kihűlni.

Zelleres paradicsomszósz

Hozzávalók: 1 kis csokor zellerzöld, 1 kiló érett paradicsom átpaszírozva, 1 evőkanál étolaj, 2 evőkanál zabpehelyliszt, 1 db húsleveskocka, fél mokkáskanal őrölt vagy apróra vágott borsika, fél mokkáskanal édesítőszer.

Elkészítés: Az olajból és zabpehelylisztből világos rántást készítünk, kevés hideg vízzel simára keverjük, majd beletesszük a paradicsompürét, a csokorban hagyott zellert, és felengedjük a szükséges mennyiségű vízzel, belemorzsoljuk a húsle-

veskockát, a borsikafűvet, és többszöri keverés mellett besűrítjük.

Házi ketchup

Hozzávalók: 1,5 liter paradicsomlé, 2 zellerszár, fél fej édeskömény, hüvelyknyi friss gyömbér, 1 fej hagyma, fél szál póréhagyma, 1 kis fej fokhagyma, 2 alma, fél piros csili, 2 kanál méz, 4 ek barnacukor, egy csomó friss bazsalikom, 1 kk őrölt koriander, 2 szegfűszeg, 1 tk őrölt fekete bors, 1 dl olívaolaj, 2 dl almaecet, 3 babérlevél, 1 ek morzsolt majoránna, 1 kk fahéj, 4 szem szekfűbors, 1 kk mustármag, só.

Elkészítés: A zöldségeket felaprítjuk, az olívaolajon megdinszteljük, összekeverjük a forrásban lévő paradicsomlével. Amikor a zöldségek megpuhultak, hozzáadjuk a mézet, cukrot, őrölt fűszereket, botmixerrel pépesítetjük, teatojásban beléogatjuk a darabos fűszereket, és gyakori kevergetés mellett ketchuposűrűségűre főzzük. Melegen csírátlanított üvegekbe tesszük, és száraz dunsztban tartjuk egy napig.

Kert-ész

Nyár a kertben

A gyümölcsöskertben sok a tennivaló. A nagyon megrakott ágakat támasszuk alá. A fiatal gyümölcsfákat ritkítsuk meg, és a vízhajtásokat távolítsuk el. A meggy hosszú hajtásait vissza kell vágni. A málna leérett vesszőit vágjuk ki. A színes lombú fák, cserjék alakító metszését megejtethetjük. A kártevők és betegségek megjelenését kíséreljük figyelemmel, ha szükséges, védekezzünk ellenük. Gyomirtáskor vigyázzunk, hogy a későn virágzó növények ne sérüljenek meg. Juttassunk ki trágyát az ősszel virágzó növényekre. Még lehet vetni a díszmákat és a gyűzővirágot, a kétéves növények palántáit állandó helyükre ültethetjük. A pünkösdirózsa és a fehér liliom ültetési ideje is most a legalkalmasabb. A száraz virágok, díszfüvek és magzárak szedhetők szárazkötészeti alapanyagoknak, és felakasztva, árnyékos helyen száríthatók. A gyepek gondozása nagyjából ugyanaz, mint júliusban. Ha túl magasra nőtt a fű, amíg szabadságon voltunk, ne nyírjuk rögtön alacsonyra. Először csak a csúcsát vágjuk le, majd fokozatosan csökkentjük a vágási magasságot. Az elhervadt vi-

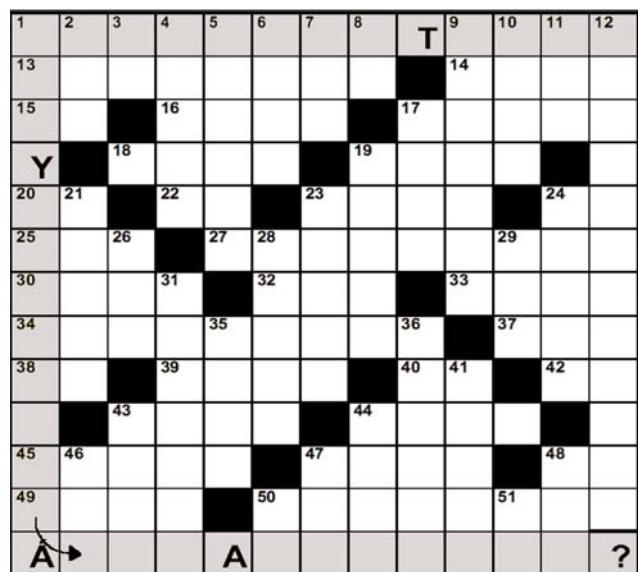
rágfejeket rendszeresen el kell távolítani. Ez kiváltképpen fontos a virágágyi rózsák és a rózsabokrok esetében. Az elhervadt virágfejeket az alattuk lévő két levéllel együtt távolítsuk el. A sarkantyúfűvet és az egyéb évelező növényeket vissza kell nyírni, amint elvirágoztak. Így legtöbbször másodszor is virágoznak.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

A festő és a pásztor

A festőművész hosszasan gyönyörködik a legelésző birkákban, majd megkérdezi a pásztertől:

– Megengedi, hogy lefessek me a birkáit?
– (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 13. Őszi csapadék. 14. Csúcsos mértani test. 15. Néma gida! 16. Vízet önt. 17. A hatalom jelképe. 18. Otthon készült. 19. Lakatoló. 20. Frequency Generator (röv.). 22. Cséve része! 23. Fátum. 24. European Communities (röv.). 25. Kakukkház. 27. Lékó Péter terepe. 30. Ágakból csavart kótél. 32. Bánk címe. 33. Nyitott folyosó. 34. A legkedvezőbb. 37. Aki ezt tesz, annak adatik! 38. Másodperc (röv.). 39. Orosz félsziget Finnország mellett. 40. Zabhéj! 42. Izomban rejlik! 43. Buda társa. 44. Pomogáts ...; irodalomtörténész. 45. Értékpapír átruházása. 47. Jolán becézve. 48. Bank belseje! 49. Itóka. 50. Útburkoló anyag.

Függőleges:

1. A poén második része. 2. Hálával emleget. 3. Tanműhely (röv.). 4. A dal szerint ilyen kedvű volt az apám! 5. Légköri jelenség. 6. Melinda becézve. 7. Van (ném.). 8. Söntés eleje! 9. Népcsoport. 10. Palackot zárja. 11. Joskar ...; a mari főváros. 12. Kálmán Imre operettje. 17. Itt ... Mátyás Király; Sándor Pál tévéfilmsorozata. 19. Rövid harisnya. 21. Csoport. 23. Díjtábla, fokbeosztás. 24. Nem tesz szóvá. 26. A másikat. 28. Főtt a szalonna. 29. Az egyik térítő. 31. A kívánt eredményre jár. 35. Ilyen medve is van! 36. Oldalsó. 41. Pillantás. 43. Sült tészta. 44. Borjú becézve. 46. Tüskés disznó. 47. ... Kodes; cseh teniszező volt. 48. Szobortéma. 50. Műszaki dokumentáció (röv.). 51. Latin kettős betű.

	5		4				9	
	4		7	2	9	6	5	3
			2	3				7
	6	8		3	2	9		
5			8		1			4
			3				6	
	3	6						
			4		5		2	9
9	1		2		4	8		

Könnyű fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	9	3	6	8	5	7	1	2
5	7	8	2	3	1	9	6	4
1	6	2	4	7	9	5	3	8
6	2	1	8	5	7	3	4	9
3	4	5	1	9	2	8	7	6
7	8	9	3	4	6	2	5	1
2	5	4	9	6	3	1	8	7
8	1	7	5	2	4	6	9	3
9	3	6	7	1	8	4	2	5

A kutya a szűcsmester

Egy alkalommal a pásztorral együtt kiment a kutya is a legelőre. Ott futkosott, szaladgált. Bekerült a bokrok közé, és ott egyenesen a farkassal találta szemben magát. A farkas, hopp, elkapja a kutya tarkóját és a földhöz szorítja. Ebben a szerencsétlen helyzetben a kutya keservesen nyüszíteni kezdett, amit meghallott a pásztor, és hívta a kutyáját.

– Mester, Mester, Mester! – kiabálja, mert ez volt a kutya neve.

A farkas, meghallva a pásztor hangját, elereszti a kutyát, és kérde tőle:

– Milyen mester vagy te?

– Jól ki tudom készíteni a prémet – felelte a kutya, miután összeszedte magát.

A farkasnak ezen a héten éppen nagy szerencséje volt, mert öt jó prémet tett szert. Három öreg bakkecskét és két nagy bárányt fogott. Eleresztette a kutyát, és kedves szavakkal így szól hozzá:

– Gyere el egyszer hozzám – mondja a farkas. – Van öt jó prémem, készítsd ki azokat, én majd jól megvendégek.

Meg is egyeztek. A kutya magával vitte a prémekeket, és a kis híd alatt neki is állt a cserzésüknek. Közben azonban baleset történt a kutyával. Egyszer belopakodott a konyhába, fel akart mászni a kemencére, hogy egy kicsit

megmelegedjen, de amint kapaszkodott felfelé, véletlenül felfordította a tejes fazekat. A gazdasszony éppen ott volt, vacsorát főzött. Haragjában, amikor látta, hogy mit tett a kutya, kimert egy bögre forró kását, és zsupsz, a Mester szemébe. A kutya kirohant az ajtón, de a gazdasszony még dühösen utána kiáltott:

– Soha többé meg ne lássalak itt, te szörnyeteg!

A kutya kifutott az udvarra, és a mancsával kaparta le a szeméről a forró kását, de az egyik szemére így is megvakult, nem látott már jól a Mester. Rossz napok köszöntöttek rá: a lakásba már senki sem ereszti be, enni nem adnak neki, ő maga pedig félig vakon nem talál magának ennivalót. Állandóan éhség kínozza. Mit tegyen? Amikor nagyon megéhezett, elővette az egyik prémet a híd alól és felfalta. Azon a napon jól is érezte magát. Másnap elfogyasztotta a második prémet, és így ment ez egészen addig, amíg az utolsó is el nem fogyott.

Pár nap múlva a kutya elment a kisfiúval a lovakat legeltetni, és szerencsétlenségére megint találkozott a barátjával, a farkassal. Az mindjárt kérde:

– No, mester, ki vannak már csereve a bőrök?

A kutya a szemét lestüve feleli:

– Balul ütött ki a dolog. A bőröket nem készítettem el időben. Megbetegedtem a szememre, és közben a cserzett bőrök megrohadtak.

– Nagyon rosszul tetted

miatt történt ez.

– Kiket választasz bírálóidul? – kérdezte a farkas.

– Én igazságosakat hívok – felelte a kutya. – A legjobb szomszédjaimat, a bakkecs-

ezt, nem tudok megbocsátani – mondta a farkas. – Öt prémet az mégsem tréfadolog. Bíróság elé viszem az ügyet.

– Vidd – mondta a kutya. – Mi mást is tehetnél. De én nem szándékosan rontottam el a bőröket, hanem a baleset

két, a kandúrt meg a kakast. És a te bírálóid kik lesznek?

– Ennekem kettő is elég lesz. Elhívom a medvét meg a rókát, ugyanis az erdei állatok okosabbak tinálatok, házi állatoknál.

Az erdő szélén nő egy

tölgyfa. Úgy egyeztek meg, hogy másnap reggeli után ennél a tölgynél találkoznak. Miután megállapodtak, elváltak egymástól.

Másnap a farkas felkereste a medvét meg a rókát, és elmentek a rét szélére. Nézik, figyelik a kerteket, de csak nem látják jönni a kutyát a bírálóival.

Megszólt a medve:

– Gyerünk oda a tölgyfához. Én felmászom a fára, körülnézek, mert fentről jobban lehet látni.

Mindnyájan elmentek a tölgyhöz. A medve azonnal felmászott, onnan nézelődött. Végre meglátta a kertek felől közeledőket. Négyen voltak.

– Rossz vége lesz ennek – mondta a medve. – A kutya nagyon előkelő bírákat hoz. Az egyiknek hosszú ősz szakála van, fehér talár van rajta, két vadászkest tart maga előtt, és amint a bokrokhoz ér, gallyakat vesz a kezébe. A második csíkos egyenruhában van, hosszú dárdát tart a kezében. Végül a harmadik talán katona: ezüst szegély díszíti a ruháját, piros vállpántokkal, még két görbe kardja is van.

A medve rémülten még magasabbra mászott. A róka elbújt, védekezésükkel, egy halom rözse mögé. Amikor mindnyájan odaértek, csak a farkast látták. A kakas meg-

állt, és így kiáltott:

– Istenem segíts, emberek! Hol vannak a bírálók?

A róka, mert jobban meg akarta nézni őket, megmozdult a rözserakás mögött. A kandúr azt gondolta, hogy ott egy patkány kapar, hopp, fel a rözserakásra. A róka, aki azt hitte, hogy dárdával támadnak rá, futásnak eredt az erdőbe. A kutya észrevéve a futó rókát, üldözőbe vette, és így kiabált:

– Várj csak, várj, várj!

Megrémült a kandúr is, prűszkölve felugrott a tölgyfára. Ebben a kavargásban kiabálni kezdett a kakas:

– Megvesztetek? Megvesztetek?

Így kiabált, és közben ugrott fel a tölgyfa csúcsa felé. A medve megijedt, mert azt hitte, hogy két óriás támad rá, az egyik dárdával, a másik két karddal. Bumm, leugrott a földre, bukfencet vetett, és nekiiramodott az erdő felé. A kos, amikor meglátta ezt a zűrzavart, dühösen a nyájához szaladt. A farkas ily módon egyedül maradt. Egyszerre eleget a pereskedésből, és úgy döntött, hogy ezentúl nem fogja lehúzni az állatok bundáját, hanem széttepi és felfalja a testükkel együtt.

Lityán népmesék
(A meséket válogatta
és fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

Augusztus hónap mozgalmas a madárvédelmi egyesületek számára. Ilyenkor próbálgatják szárnyaikat a golyafiókák, kirepülnek a biztonságos fészekből, és egyeseknek az első repülés sajnos egyben az utolsó is lesz. Az egyesületünkhöz évente tíz-tizenöt sérült gó-

lya kerül, legtöbbjük fiatal. A legtöbb sérülés áramütéstől származik, főként azok a fiatalok vannak kitéve ennek a „láthatatlan gyilkos” veszélynek, amelyeknek a villanyoszlopon van a fészük. Olyan eset is volt, például Kőkösön, ahol sorozatosan pusztultak el áramütéstől a

repülni tanuló fiókák. Az idén volt úgy, hogy autó gázolt el egy felnőtt golyát, amely később sérülésében elpusztult. De évekkkel ezelőtt volt olyan is, hogy letört csőrrel hoztak hozzánk egy golyafiút. Rajta úgy tudtunk segíteni, hogy műcsőrt készítettünk. A golya felépült, el-

repült Afrikába, a gazdája, gondozója, Kányádi Ferenc és a műcsőrt készítő fogorvos barátom, dr. Kusztura János már nincsenek közöttünk, fiatalon mentek el, példás madárszeretettelük őrizzék meg ez írás emlékül.

Többen is felteszik a kérdést, hogy hogyan lehet segíteni egy sérült golyán. Első lépésként legközelebbi állatorvoshoz kell vinni a madarat, miután az állatorvos el látta sérülését, hivatalosan egy madárrehabilitáló központba kellene kerülnie. Mivel Romániában egyedül a marosvásárhelyi Milvus csoport rendelkezik hasonlóval, ezért állatkertekhez, madárvédelmi egyesületekhez lehet fordulni. Azonban civil szervezetekről levén szó, ami azt jelenti, hogy tagsági díjból, adományokból, a két százalékos adófelajánlásból gazdálkodnak, nem mindig tudnak megbirkózni a feladattal. Egy madárrehabilitáló központ létrehozása a szabványoknak megfelelően és működtetése sok pénzt követel. Így egy másik, nem teljesen hivatalos út járható, mégpedig az, hogy madárszerető és hozzáértő emberek gondozásába kerüljenek a sérült golyák, elsősorban falun, ahol udvar is található.

Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület

Tobozmókus

Egy fenyőtobozból aranyos mókuskát készíthetsz. Ez a játék illik az ősz hangulatához is. A fenyőtoboz lesz a mókus törzse, a többi hozzávalót külön kell beszerezned.

Hozzávalók: egy kerek formájú fenyőtoboz, egy kerek textilabdá, textilszállal bevont drót, egy kis fekete gomolya, szemek, egy szem mogyoró, szintelen körömlakk, erős ragasztó, olló.

Elkészítés: A textilszállal bevont drótból formázd meg a mókus kezét, lábát és far-

kát. Hogy a farka puffos legyen, tegyél legalább két rend drótot. Ha elkészülték, ragaszd hozzá a fenyőtobozhoz. Utána ragaszd fel a kerek textilabdát, ez lesz a feje. A fejre ragassz füleket, szintén a textilszállal bevont drótból. Ezután a fejre ragassz fel a egy kis fekete gomolyát, ez lesz a mókus orra. Majd jöhetnek a szemek. A mogyorószemet jó vastagon kend be szintelen körömlakkal, és hagyd megszáradni. Mikor megszáradt, tedd a mókus kezébe és ragaszd oda. Jó szórakozást!

Műcsőrű golya

Hétfévi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette